

แนวทางว่าด้วยการ ไม่ทำอันตรายสำหรับ การทำงานกับผู้เสียหาย จากการค้ามนุษย์

รวมการนำไปดำเนินการทั้งหมดของโครงการ
อาเซียน-แอดคท์

พฤษภาคม 2564

**Australian
Aid**

**ASEAN-Australia
Counter Trafficking**

ลิขสิทธิ์ในทั้งหมดและทุกส่วนของเอกสารฉบับนี้เป็นของคาร์ดโน และไม่อาจถูกใช้ ข่าย ส่งต่อ
ทำสำเนา หรือทำซ้ำ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในรูปแบบใด หรือนำไปทำให้ปรากฏในสื่อใดๆ
ต่อบุคคลใดทั้งสิ้น นอกเหนือไปจากที่ได้ตกลงกับคาร์ดโน

เอกสารฉบับนี้ถูกผลิตขึ้นโดยคาร์ดโน โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับประโยชน์และการทำงาน
ของผู้ใช้บริการตามข้อกำหนดและเงื่อนไข คาร์ดโนไม่มีและจะไม่มี ความรับผิดชอบหรือความรับผิดใดๆ
ต่อบุคคลที่สามจากการใช้หรือไว้วางใจของบุคคลที่สามต่อนโยบายของเอกสารฉบับนี้

หมายเหตุ: รัฐบาลออสเตรเลียสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดพิมพ์ผ่านทางกระทรวง
การต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย ความคิดเห็นที่แสดงในเอกสารนี้เป็นของผู้เขียน
แต่เพียงผู้เดียวและไม่ได้สะท้อนถึงมุมมองของรัฐบาลออสเตรเลีย

สารบัญ

วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้	3
ผู้อ่านเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของคู่มือ	3
วิธีใช้คู่มือ	4
ระเบียบวิธี	4
การใช้หลักว่าด้วย “การไม่ทำอันตราย” กับการคุ้มครอง	5
หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย (Do No Harm) คืออะไร?	5
หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายกับการคุ้มครอง	5
การทำความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย	6
หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง	
และการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการคุ้มครอง	8
 การระบุและตอบสนองต่ออันตรายที่เป็นไปได้ว่า	
อาจเกิดขึ้นในการคัดแยกผู้เสียหาย	16
 การระบุและการตอบสนองต่ออันตรายที่เป็นไปได้ว่า	
อาจจะเกิดขึ้น ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	26
 หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายกับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก	36
 หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายกับกลุ่มชายขอบ	41
บรรณานุกรม	45
สำหรับการอ่านเพิ่มเติม	49

วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจต้องประสบกับบาดแผลทางจิตใจและการถูกทำให้ตกเป็นเหยื่อซ้ำผ่านกระบวนการของแสวงหาการคุ้มครองและความยุติธรรม อันตรายเป็นมาในหลายรูปแบบ ทั้งทางร่างกาย จิตวิทยา กฎหมาย สังคม และเศรษฐกิจ ดังนั้น จึงไม่ใช่เป็นไปได้ง่ายที่จะตระหนักถึงอันตรายได้ด้วยการมองดูที่ใครสักคน ผู้ที่ถูกหลอกหรือถูกผลักดันให้ต้องเข้าสู่การแสวงหาประโยชน์มาเป็นเวลานานอาจพบว่าเป็นเรื่องยากที่จะไว้วางใจผู้อื่นหรือที่จะสามารถตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผลเพื่อประโยชน์สูงสุดของพวกเขาได้ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีความเสี่ยงเป็นพิเศษต่อการถูกทำให้ตกเป็นเหยื่อซ้ำ เนื่องจากความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่และผู้ที่ยพยายามจะช่วยเหลือพวกเขานั้นไม่เท่าเทียมกัน ความไม่สมดุลของความสัมพันธ์เช่นนี้อาจจำกัดการให้ความคิดเห็น ความมั่นใจ และสิทธิที่พวกเขาเข้าใจในการมีส่วนร่วมและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแผนความช่วยเหลือ บริการ หรือการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระบบ สถานการณ์เช่นนี้ได้รับการขยายความให้รวมถึงกลุ่มสังคมที่อาจถูกเลือกปฏิบัติอยู่แล้วอันเนื่องมาจากเพศสภาพ ชาติพันธุ์ เพศวิถี ความพิการ สุขภาพจิต ความเป็นพลเมือง สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือลักษณะเฉพาะอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ วิธีการที่ว่าด้วยการไม่ทำอันตรายในการให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหายจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจและบรรเทาความเสี่ยงของการทำอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และทำให้มั่นใจได้ในวิธีการที่มีผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางในสายงานความยุติธรรมและอื่น ๆ

โครงการ ASEAN-ACT ยังคงสานต่อความมุ่งมั่นที่ยาวนานของออสเตรเลียในการยุติการค้ามนุษย์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยการสนับสนุนการนำอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ASEAN Convention against Trafficking in Persons: ACTIP) และแผนงานโบโฮลว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (Bohol Trafficking in Persons (TIP) Work Plan) ที่สัมพันธ์กันไปปรับใช้เป้าหมายที่คาบเกี่ยวของโครงการ ASEAN-ACT คือการสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนมีระบบยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้มีการลงโทษผู้ค้ามนุษย์อย่างยุติธรรม และปกป้องสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหาย ด้วยเหตุนี้ โครงการ ASEAN-ACT จึงมุ่งเน้นที่การทำงานร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ในสายงานยุติธรรมและเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในระดับภูมิภาคและในระดับประเทศ

โครงการ ASEAN-ACT ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการพัฒนาขีดความสามารถแก่พันธมิตรหลายกลุ่มของโครงการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองแก่ผู้เสียหาย ในระดับภูมิภาค พันธมิตรหลักของโครงการของ ASEAN-ACT รวมถึงการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (Senior Officials Meeting on Transnational Crime: SOMTC) คณะกรรมาธิการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็ก (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children: ACWC) คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลแห่งอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR) คณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยแรงงานข้ามชาติ (ASEAN Committee on Migrant Workers) รวมทั้งองค์กรสาขาและกลไกอื่น ๆ ของอาเซียน ในระดับประเทศ โครงการ ASEAN-ACT ทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานของรัฐบาลแห่งชาติ ทั้งในสายงานยุติธรรม (ผู้บังคับใช้กฎหมาย พนักงานอัยการ ตุลาการ) และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น แรงงาน กิจการสตรีและเด็ก สวัสดิการสังคม การพัฒนาสังคม หน่วยงานคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน รวมทั้งคณะกรรมการและหน่วยปฏิบัติร่วมเฉพาะกิจพหุภาคีต่อต้านการค้ามนุษย์แห่งชาติ นอกจากนี้ โครงการ ASEAN-ACT ยังลงทุนในกิจกรรมเป้าหมายที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานพัฒนาในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime: UNODC) และองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ (CSO) การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถของพันธมิตรในการนำวิธีการไม่ทำอันตรายไปใช้กับการให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองแก่ผู้เสียหายนั้น เป็นศูนย์กลางของเป้าหมายของโครงการ ASEAN-ACT

ผู้อ่านเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของคู่มือ

เจ้าหน้าที่ของโครงการ ASEAN-ACT และภาคีของโครงการทุกท่านมีบทบาทในการสร้างความมั่นใจว่าหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายจะถูกนำไปใช้ตลอดเวลา คู่มือนี้ออกแบบมาเพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่และภาคีของโครงการ ASEAN-ACT เข้าใจและนำหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย ไปใช้ ในช่วงของการพัฒนา ออกแบบ การดำเนินการ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ คู่มือนี้มีเจตนาที่จะให้ครอบคลุมหรือแทนที่ความเชี่ยวชาญของมืออาชีพด้านการต่อต้านการค้ามนุษย์แต่อย่างใด แต่เพื่อเน้นให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของวิธีการไม่ทำอันตรายเมื่อพูดถึงการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

เจ้าหน้าที่ของโครงการ ASEAN-ACT ควรใช้คู่มือนี้เป็นเครื่องมือสนับสนุนทางเทคนิคเมื่อทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคี และในการวัดการปฏิบัติตามข้อกำหนดของโครงการในการดำเนินวิธีการไม่ทำอันตราย หน่วยงานภาคีควรใช้คู่มือนี้เพื่อประเมินหรือประเมินผลกิจกรรมความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหาย เมื่อออกแบบกิจกรรมความช่วยเหลือที่เหมาะสม และเมื่อวัดความเสี่ยงของผู้เสียหายต่อการที่จะได้รับอันตรายต่อไปอีก

วิธีใช้คู่มือ

คู่มือนี้มีเจตนาที่จะให้ใช้เป็นทรัพยากรข้อมูลในทางปฏิบัติสำหรับการใช้งานในบริบทของอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคู่มือมีการระบุถึงอันตรายที่สำคัญซึ่งบุคคลที่ถูกค้าเผชิญ โดยมุ่งเน้นในส่วนต่าง ๆ ที่โครงการ ASEAN-ACT ดำเนินโครงการ เช่น การคัดแยกผู้เสียหาย และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อีกทั้งคู่มือนี้ยังเน้นถึงข้อควรพิจารณาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกับเด็กและผู้เสียหายที่เป็นบุคคลในกลุ่มชายขอบ

นอกจากนี้ยังสามารถใช้คู่มือนี้เป็นข้อมูลอ้างอิงเพื่อทำความเข้าใจและสื่อสารแนวความคิดการไม่ทำอันตรายในบริบทของการค้ามนุษย์ได้ดียิ่งขึ้นไปพร้อมกับคำแนะนำเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับหนทางในการบูรณาการวิธีการไม่ทำอันตรายไว้ในวางแผนงาน อนึ่ง คู่มือนี้ไม่ได้ถูกออกแบบมาให้เป็นคำแนะนำแบบทีละขั้นตอนหรือการตรวจสอบที่ละเอียดการ (checklist) ในการจัดการแก้ไขอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นที่ระบุไว้ทั้งหมด และยังมีเว็บไซต์เพิ่มเติมกับมาตรฐานในระดับสากลและมาตรฐานระดับภูมิภาค รวมทั้งแนวทางเฉพาะในส่วนต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการสถานคุ้มครอง การสัมภาษณ์ผู้ที่ถูกค้า และการกลับสู่สังคมของผู้เสียหาย ซึ่งอยู่ในเชิงอรรถและบทที่ว่าด้วยเนื้อหาสำหรับการอ่านเพิ่มเติม

ระเบียบวิธี

คู่มือนี้ได้รับการพัฒนาจากการวิจัยที่เป็นการรวบรวมข้อมูลจากทรัพยากรที่มีอยู่ โดยดึงหลักปฏิบัติที่ดีและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับอาเซียนซึ่งทำให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยข้อมูลและข้อเสนอแนะจากสมาชิกของ ACWC ที่มาจากการคัดเลือก รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการค้ามนุษย์ในภูมิภาคที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้รายชื่อของบุคคลและองค์กรที่ให้คำปรึกษาปรากฏในภาคผนวกท้ายคู่มือนี้

คู่มือนี้ควรได้รับการปฏิบัติให้เป็นเอกสารมีชีวิตที่สามารถปรับข้อมูลได้อีกเป็นระยะเพื่อรวมอันตรายอื่น ๆ ที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นที่ยังไม่ได้ระบุไว้ในที่นี้

การใช้หลักว่าด้วย “การไม่ทำอันตราย” กับการคุ้มครอง

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย (Do No Harm) คืออะไร ?

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย (DNH) คือ หลักการที่หยิบยืมมาจากคำสาบานทาง การแพทย์ของฮิปปอกเรติส (Hippocratic Oath) ซึ่งเคยมีการนำไปปรับใช้ในสายงานอื่น เช่น การพัฒนาระหว่างประเทศ วิธีการไม่ทำอันตรายตระหนักว่าการกระทำที่มี เจตนาที่ดีซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยหรือให้ความช่วยเหลือนั้น อาจทำให้เกิดอันตราย โดยไม่ได้ตั้งใจ และกำหนดให้ผู้ปฏิบัติต้องระบุและบรรเทาอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจ เกิดขึ้น หลักการไม่ทำอันตรายนั้นมีสิ่งที่เหมือนกับวิธีการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิ มนุษยชน การคำนึงถึงมิติแห่งเพศสภาพและความครอบคลุมทางสังคมจำนวนมาก หลักการไม่ทำอันตรายส่งเสริมการไม่เลือกปฏิบัติและความสำคัญของอัตลักษณ์ทาง สังคม ในการทำความเข้าใจและการประเมินประสบการณ์การได้รับอันตรายของ บุคคล

ในปัจจุบันหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายถูกนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางโดย องค์การช่วยเหลือหลายองค์กร รวมถึงรัฐบาลและองค์กรพหุภาคี ตัวอย่าง เช่น กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (United Nations International Children’s Fund: UNICEF) ที่ยึดมั่นในหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายใน การดำเนินการด้านมนุษยธรรมของตน¹ องค์การระหว่างประเทศว่าด้วย การย้ายถิ่นฐาน (International Organisation of Migration: IOM) ให้ ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมบนพื้นฐานของ วิธี “การไม่ทำอันตราย”² องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) รับเอาหลักว่า ด้วยการไม่ทำอันตรายมาใช้เป็นหลักการสำคัญสำหรับการมีส่วนร่วม ระหว่างประเทศในรัฐและสถานการณ์ที่เปราะบาง³ ยุทธศาสตร์ด้าน มนุษยธรรมของกระทรวงการต่างประเทศและการค้าของออสเตรเลีย (Department of Foreign Affairs and Trade: DFAT) มีหลักการไม่ทำ อันตรายเป็นหนึ่งในสิบหลักการที่เป็นแนวทางพื้นฐานที่สำคัญ⁴

- 1 UNICEF. Core Commitments for Children in Humanitarian Action. (นครนิวยอร์ก ปี 2010) https://www.unicef.org/cholera/Chapter_1_intro/05_UNICEF_Core%20Commitments_for_Children_in_Humanitarian_Action.pdf
- 2 IOM. Humanitarian Policy: Principles for Humanitarian Action. C/106/CRP/20. 12 ตุลาคม ปี 2015 https://www.iom.int/sites/default/files/our_work/DOE/humanitarian_emergencies/IOM-Humanitarian-Policy-Principles-on-Humanitarian-Action.pdf
- 3 OECD. Do No Harm: International Support for State building. (2010). <https://www.oecd.org/dac/conflict-fragility-resilience/docs/do%20no%20harm.pdf>
- 4 Australia Aid. Humanitarian Strategy Summary. (พฤษภาคม ปี 2016) <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/dfat-humanitarian-strategy-summary.pdf>

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย (DNH) กับการค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีพื้นฐานอยู่บนการแสวงหาประโยชน์จากบุคคล ซึ่งตามปกติมักเกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจ ด้วยเหตุนี้ **หลักการแนะนำและแนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์** ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน (Office of the High Commissioner for Human Rights: OHCHR) จึงได้ระบุว่า “รัฐจะต้องทำให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่ถูกค้านั้น ได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์และอันตรายต่อไปอีก และสามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพและจิตใจที่เพียงพอได้” โดยที่ไม่ต้องพิจารณาถึงความสามารถหรือความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินการทางกฎหมาย⁵

โครงการเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์มีการทำงานที่ไม่ได้สัดส่วนกับผู้เสียหายและกลุ่มคนที่ล่อแหลมเปราะบางต่อการถูกเลือกปฏิบัติและการถูกแสวงหาประโยชน์ อันเนื่องมาจากเพศภาวะ ศาสนา ชาติพันธุ์ เพศวิถี สถานะของการเป็นผู้โยกย้ายถิ่นฐาน หรืออายุของพวกเขา⁶ อันตรายที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นนั้น อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ เช่น การคัดแยกคิดว่าผู้เสียหายเป็นผู้กระทำผิด การไม่จัดหาข้อมูลที่เพียงพอให้ และการตีความในช่วงของกระบวนการทางกฎหมาย รวมถึงการส่งตัวผู้เสียหายกลับไปยังสถานที่ต้นทางของพวกเขา โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงต่อการถูกผู้ค้ามนุษย์แก้แค้น สาเหตุที่พบบ่อยอีกประการหนึ่งของอันตรายที่เป็นไปได้อาจเกิดขึ้นรวมถึงการออกแบบและการปฏิบัติตามแผนงานด้านจิตสังคม ฐานแห่งชุมชน และเศรษฐกิจ/อาชีพ ที่ไม่ได้พิจารณาถึงความเป็นตัว อัตลักษณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของบุคคลและหน่วยงาน⁷

เมื่อให้การคุ้มครองและช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ผู้เผชิญเหตุซึ่งรวมทั้งผู้ปฏิบัติของ องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) และผู้บังคับใช้กฎหมายไปจนถึงพนักงานอัยการ ผู้พิพากษา และผู้กำหนดนโยบาย จะต้องให้ความพยายามในทุกวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงการทำให้เกิดอันตราย รวมทั้งเสี่ยงภัยต่อความปลอดภัยในร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ และสวัสดิภาพของผู้เสียหาย พยาน และทุกคนที่ติดต่อกับพวกเขา

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายกำหนดให้องค์กรใดก็ตามที่ติดต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์โดยตรง ซึ่งรวมทั้งหน่วยงานในภาคยุติธรรม ผู้ให้บริการทั้งภาครัฐและไม่ใช่ภาครัฐ ผู้ให้ทุนเพื่อการพัฒนาและองค์กรที่นำไปปฏิบัติ ที่ปรึกษาและนักวิจัย และสื่อ จะต้องประเมินความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นได้ของอันตราย และให้ทางเลือกในการบรรเทาความเสี่ยงเหล่านั้น

⁵ Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Trafficking.pdf>

⁶ UNODC. Anti-Human Trafficking Manual for Criminal Justice Practitioners: Risk Assessment in Trafficking in Persons Investigation. (New York: 2009). https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/TIP_module5_Ebook.pdf

⁷ Rende Taylor, L. & Latonero, M. Updated Guide to Ethics and Human Rights in Anti-Human Trafficking: Ethical Standards for Working with Migrant Workers and Trafficked Persons in the Digital Age. (Bangkok, Issara Institute: 2018). https://44f2713d-a205-4701-bba3-8d419653b4b6.filesusr.com/ugd/5bf36e_1307f698e5ec46b6b2f-c7f4391bff4b6.pdf

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับอันตราย

อันตรายที่สัมพันธ์กับการค้ามนุษย์มีในหลายรูปแบบ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ กฎหมาย สังคม และเศรษฐกิจ ในขณะที่คู่มือนี้มุ่งเน้นที่อันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นกับผู้เสียหายและพยานจากการค้ามนุษย์ แต่เจ้าหน้าที่แนวหน้า ผู้บังคับใช้กฎหมาย ล่าม นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการและผู้พิพากษาเองก็มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบหรือได้รับอันตรายจากการทำงานของตนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์⁸ อันตรายอาจมีในหลายรูปแบบ นับตั้งแต่การสูญเสียศักดิ์ศรีด้วยการขาดดุลพินิจ ไปจนถึงความกลัวเกี่ยวกับชีวิตและความปลอดภัยของตน

8 For tips on self-care for people working with trafficking in persons victims see Winrock (2020) Integrating Gender and Social Inclusion into Counter Trafficking Programming Toolkit <https://indd.adobe.com/view/a4fd1ec1-f6b1-4e7b-8662-33dcb6c93817>

พันธมิตรสากลด้านการค้าหญิง (The Global Alliance Against Traffic in Women: GAATW) เป็นหนึ่งในองค์กรแรก ๆ ที่เน้นให้เห็นถึงอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ควบคู่ไปกับการรณรงค์กฎหมายที่เน้นให้เห็นถึงความจำเป็นในการประเมินใหม่ GAATW ได้จัดให้มีการฝึกศึกษาที่แยกตามประเทศเพื่ออธิบายถึงความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และการที่ความเข้าใจผิดเช่นนี้อาจทำให้อันตรายนั้นรุนแรงขึ้นได้อย่างไร GAATW เน้นให้เห็นถึงการขาดความใส่ใจในอันตรายที่ผู้เสียหายซึ่งถูกค้าเพื่อจุดประสงค์อื่นที่นอกเหนือจากเหตุผลในเรื่องเพศต้องประสบได้เป็นอย่างดี

การตีความ “อันตราย” และระดับของความร้ายแรงของอันตรายแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคลและสามารถเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเวลาผ่านไป ในบริบทของการกำหนดแผนงานเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องพูดคุยกับผู้เสียหายและพูดคุยกันเองเพื่อทำความเข้าใจและลดความเสี่ยงต่ออันตรายต่อไปของพวกตนให้น้อยที่สุด การประเมินของผู้เสียหายว่าสิ่งใดที่ทำให้เกิดอันตรายและสิ่งใดที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายแตกต่างกันออกไปจากการประเมินของผู้ที่ช่วยเหลือพวกเขา อีกทั้งยังอาจแตกต่างจากมุมมองของครอบครัวของพวกเขาที่มีต่ออันตราย นอกจากนี้ผู้เสียหายยังอาจทำการประเมินอันตรายไว้แตกต่างกัน ณ ระยะที่ต่างกันของชีวิตของพวกเขา หรือเปลี่ยนใจเกี่ยวกับสิ่งที่เป็อันตรายโดยเป็นไปตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตของพวกเขา ตัวอย่างเช่น ผู้เสียหายอาจรู้สึกถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเมื่อมีการกำหนดวันที่ต้องขึ้นศาล และมีความน่าจะเป็นที่พวกเขาจะต้องเผชิญหน้ากับผู้ค้าพวกเขา ขณะที่ผู้เสียหายอีกคนอาจประสบกับความเสี่ยงของอันตรายที่เพิ่มขึ้นระหว่างที่ถูกควบคุมตัวในสถานคุ้มครอง

เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานร่วมกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่จะต้องนำเอาวิธีการที่ให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางมาใช้ในการประเมินอันตรายและความเสี่ยง ซึ่งรวมถึงการมีส่วนร่วมโดยตรงของผู้เสียหายในการตัดสินใจสิ่งใดที่ประกอบเป็นอันตรายในแต่ละคดี กับผู้เสียหายแต่ละรายที่ต้องพึ่งพาการกำหนดผลลัพธ์ของพวกเขาสำหรับคดีของพวกเขา ตัวอย่างเช่น ผู้เสียหายบางคนที่เคยสนใจที่จะเผยแพร่เรื่องราวของพวกเขาต่อสาธารณะเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประเด็นปัญหาดังกล่าว ในขณะที่สำหรับคนอื่น ๆ แล้ว การทำเช่นนั้นน่าจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการตอบโต้ทางกายภาพและการตีตรา ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการกลับสู่สังคมที่ยั่งยืนของผู้เสียหาย ทั้งนี้ เพราะผู้เสียหายแต่ละคนล้วนมีอัตลักษณ์ทางสังคมและประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่ไม่เหมือนใคร จึงเป็นไปได้ที่จะมี “วิธีการที่ใช้ได้แบบเหมารวม” ในการที่จะลดอันตรายให้เหลือน้อยที่สุดได้ เมื่อทำงานกับผู้เสียหายเพื่อวิเคราะห์ ประเมิน และบรรเทาอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องใช้วิจารณญาณและความเชี่ยวชาญของตนแทน

คู่มือนี้พยายามเน้นให้เห็นถึงความเสี่ยงที่ซับซ้อนซึ่งสัมพันธ์กับการค้ามนุษย์ และวางแนวทางเกี่ยวกับวิธีที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถจัดการกับความตึงเครียดที่ย่อมมีอยู่เป็นธรรมดาและความไม่ลงรอยกันที่พวกเขาอาจต้องเผชิญเมื่อทำงานเพื่อปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จากการได้รับอันตรายต่อไป

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายที่ เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและ การช่วยเหลือผู้เสียหายจากการ ค้ามนุษย์

ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนทั้งหมดล้วนเป็นผู้ลงนามในสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญสามฉบับ กล่าวคือ อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women: CEDAW) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD)

นอกจากนี้สิทธิของผู้เสียหายที่ถูกค้ายังได้รับการคุ้มครองในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nations Convention on Transnational Organised Crime: UNTOC) พิธีสารการค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Protocol) และอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ (ASEAN Convention Against Trafficking in Persons: ACTIP) อนุสัญญา ACTIP ผูกมัดให้รัฐในสมาคมอาเซียนส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่ถูกค้า และพัฒนาการดูแล การคุ้มครอง และการสนับสนุนที่เหมาะสมให้กับพวกเขาอย่างสอดคล้องกับข้อ 14 ของอนุสัญญา ACTIP⁹ สิ่งที่สำคัญและต้องหมายเหตุไว้คือ ขณะที่กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายในระดับภูมิภาคเหล่านี้กำหนดให้สิทธิบางประการของผู้เสียหายนั้นเป็นข้อบังคับ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว สิทธิที่มีให้กับผู้เสียหายนั้นยังแตกต่างกันออกไปอย่างหลากหลายในแต่ละเขตอำนาจศาล

พันธกรณีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ของอาเซียนที่มีต่อการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์นั้น รวมถึง แผนการดำเนินการของอาเซียนในการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีและเด็ก (ASEAN Plan of Action Against Trafficking in Persons Especially Women and Children) (เสริมต่อ อนุสัญญา ACTIP)¹⁰ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration)¹¹ ปฏิญญาอาเซียนต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีและเด็ก (ASEAN Declaration Against Trafficking in Persons Particularly Women and Children 2004)¹² และแถลงการณ์ร่วมของผู้นำอาเซียน ในการเสริมสร้างความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ในบุคคลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN Leaders' Joint Statement in Enhancing Cooperation against Trafficking in Persons in Southeast Asia 2011)¹³

9 อาเซียน อนุสัญญาอาเซียนต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (กรงจากรดา ปี 2015) <https://asean.org/asean-convention-against-trafficking-in-persons-especially-women-and-children/>

10 ดูรายละเอียดได้ใน <https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/APA-FINAL.pdf>

11 ปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 18 พฤศจิกายน ปี 2012 <https://asean.org/asean-human-rights-declaration/>

12 ดูรายละเอียดได้ใน <https://asean.org/asean-declaration-against-trafficking-in-persons-particularly-women-and-children-4/>

13 ดูรายละเอียดได้ใน <https://asean.org/asean-leaders-joint-statement-in-enhancing-cooperation-against-trafficking-in-persons-in-south-east-asia-jakarta-8-may-2011/>

นอกจากนี้จนถึงปัจจุบันอาเซียนยังได้พัฒนาแนวทางและหลักการว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึง แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะสำหรับการดูแลสตรีที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Gender Sensitive Guideline for Handling Women Victims of Trafficking in Persons) (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ) แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ (Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons) (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน) ชุดเครื่องมือการนำต้นแบบไปปรับใช้สำหรับผู้ปฏิบัติ (Practitioners Model Implementation Toolkit) (เสริมต่อแนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน) การทบทวนกฎหมาย นโยบาย และหลักปฏิบัติในอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยก การบริหารจัดการ และการปฏิบัติต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children) และคู่มืออาเซียนว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาในคดีค้ามนุษย์ (ASEAN Handbook on International Legal Cooperation in Trafficking in Persons Cases)¹⁴

องค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กร เช่น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (OHCHR) องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organisation for Migration: IOM) ได้พัฒนาชุดหลักการพื้นฐานเพื่อนำไปปรับใช้กับผู้ใดก็ตามที่ทำงานกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์¹⁵

14 ASEAN. Gender Sensitive Guideline for Handling Women Victims of Trafficking in Persons. (กรุงเทพฯ: 2016) https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/FAASN_gender_8_email_REV.pdf; ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons. Annex: References and Good Practices. (n.d.); ASEAN. Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children. (กรุงเทพฯ: 2016); https://asean.org/?static_post=asean-handbook-on-international-legal-cooperation-in-trafficking-in-persons-cases-3

15 Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Trafficking.pdf>; Zimmerman, C. & Watts, C. WHO Ethical and Safety Recommendations for Interviewing Trafficked Women. (London: 2003) London School of Hygiene & Tropical Medicine with support from the Daphne Programme of the European Commission and the World Health Organisation. https://www.who.int/mip/2003/other_documents/en/Ethical_Safety-GWH.pdf; IOM. The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking. (กรุงเทพฯ: 2007). https://publications.iom.int/system/files/pdf/iom_handbook_assistance.pdf

จากหลักการที่มีการระบุกันไว้ทั่วไปในอาเซียนและในระดับสากล คู่มือนี้พิจารณาถึงหลักการพื้นฐานดังต่อไปนี้ เมื่อทำงานกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

16 ACTIP มาตรา 1 (2)

17 ดูรายละเอียดในวรรค 3.4.5.

การเคารพและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เนื่องจากการค้ามนุษย์โดยตัวเองก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และมักจะนำไปสู่การละเมิดสิทธิของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต่อไปอีก ความช่วยเหลือและความพยายามในการคุ้มครองทั้งหมดควรพยายามให้บรรลุผลถึงการฟื้นฟูสิทธิของผู้เสียหายและป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดต่อไปอีก หน่วยงานและองค์กรของรัฐที่ให้บริการควรเคารพในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้เสียหายที่ได้รับการช่วยเหลือทั้งหมด ดังที่แสดงไว้ในตราสารว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่สำคัญระดับโลกและระดับภูมิภาค พิธีสารสหประชาชาติ เพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีและเด็ก (UN Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และตราสาร และมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งความเห็นทั่วไปจากหน่วยงานที่ติดตามตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งหลักการและแนวทางปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์ที่แนะนำของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชน (OHCHR Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking)

ในระดับภูมิภาค ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Human Rights Declaration) อนุสัญญา ACTIP และแผนปฏิบัติการอาเซียน (ASEAN Plan of Action) ที่เป็นเอกสารประกอบ ล้วนยืนยันอย่างชัดเจนถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) แนะนำให้เคารพสิทธิมนุษยชนของผู้เสียหายไปจนตลอดทั้งกระบวนการช่วยเหลือผู้เสียหาย ดังนั้นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จึงควรได้รับการทำให้ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของพวกเขาตามตราสารเหล่านี้

การไม่เลือกปฏิบัติ

อนุสัญญา ACTIP บังคับให้รัฐบาลของประเทศในภูมิภาคอาเซียนใช้มาตรการในอนุสัญญาว่าด้วยพื้นฐานของการไม่เลือกปฏิบัติ (Convention on the basis of non-discrimination)¹⁶ ซึ่ง แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) แนะนำรัฐบาลของประเทศในภูมิภาคอาเซียนให้ “จัดหาให้ซึ่งการสนับสนุนและการคุ้มครองผู้เสียหายจากการได้รับอันตรายต่อไปอีกโดยปราศจากเลือกปฏิบัติตามเชื้อชาติ เพศ ชนชาติกำเนิด หรือเหตุผลต้องห้ามอื่น ๆ และด้วยการพิจารณาที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษ อย่างเช่นความต้องการที่เกิดจากอายุ เพศ ชนชาติพันธุ์ หรือความพิการ” แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) ระบุว่า ในการส่งตัวผู้เสียหายไปรับบริการหรือความช่วยเหลือนั้น ไม่ควรมีการเลือกปฏิบัติ¹⁷

การรักษาความลับ สิทธิในความเป็นส่วนตัว และสถานะนิรนาม

ข้อมูลและการสื่อสารทั้งหมดที่เกี่ยวกับผู้เสียหายจะต้องได้รับการจัดการด้วยความใส่ใจอย่างเหมาะสมในสิทธิในการรักษาไว้เป็นความลับ ความเป็นส่วนตัว และความเป็นนิรนาม โดยตั้งแต่การพบปะกับผู้เสียหายเป็นครั้งแรกไปจนถึงสิ้นสุดกระบวนการให้ความช่วยเหลือ ผู้ให้บริการต้องสามารถที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า รายละเอียดส่วนบุคคลรวมทั้งสถานะแวดล้อมส่วนบุคคลของผู้เสียหายที่ถูกค้า หรือข้อมูลอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะระบุตัวตนหรือครอบครัวของพวกเขาได้ และโดยเฉพาะคดีของพวกเขาจะไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณะ

อนุสัญญา ACTIP บังคับให้รัฐบาลของประเทศในอาเซียนปกป้องความเป็นส่วนตัว และรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึง (นอกเหนือจากเรื่องอื่น ๆ) การทำให้การดำเนินการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ดังกล่าวเป็นความลับ¹⁸ แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) ระบุว่า “ผู้ให้บริการควรเก็บเรื่องราวและ ข้อมูลของผู้เสียหายไว้เป็นความลับ ยกเว้นในกรณีที่จำเป็นต้องเปิดเผย หรือเมื่อได้รับอนุญาตจากกระบวนการความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย หรือได้รับอนุญาตจากผู้เสียหายเท่านั้น”¹⁹ ควรปฏิบัติตามหลักการ ‘จำเป็นต้องรู้’ ในทุก ๆ กรณี ผู้ให้บริการต้องทำให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลของผู้เสียหายและการค้ามนุษย์ทั้งหมดนั้น จะถูกแบ่งปันให้กับเฉพาะเจ้าหน้าที่และภาคี พันธมิตรที่จำเป็นที่จะต้องได้รับแจ้ง เท่านั้น และต้องปฏิบัติตามหลักการนี้ไม่เฉพาะที่เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นความลับ เท่านั้น แต่ให้รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และ คดีค้ามนุษย์ด้วยเช่นกัน

ข้อมูลที่ครบถ้วนและความยินยอม

แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) ระบุว่า ผู้เสียหายแต่ละรายควรสามารถที่จะเลือกได้อย่างเป็นอิสระ และสมัครใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่มีอยู่ทั้งหมด²⁰ ผู้เสียหายจะต้องให้ความยินยอมโดยสมบูรณ์ในการรับความช่วยเหลือใด ๆ ที่มีให้แก่พวกเขา นับตั้งแต่ การติดต่อกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นครั้งแรกไปจนถึงการกลับคืนสู่สังคม เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการที่จะอธิบายแต่ละและทุก ๆ การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติในลักษณะที่ผู้เสียหายสามารถเข้าใจได้เพื่อให้แน่ใจว่าได้รับความยินยอม²¹ ซึ่งในบางระยะของการช่วยเหลือ มีความจำเป็นที่ผู้เสียหายต้องให้ความยินยอมดังกล่าวอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจา หากผู้ให้บริการไม่สามารถสื่อสารกับผู้เสียหายด้วยภาษาที่ผู้เสียหายเข้าใจได้ ก็ต้องพยายามทำทุกวิถีทางที่จะขอความช่วยเหลือจากล่าม (ผู้ที่ได้รับการฝึกฝน อบรมในการทำงานกับบุคคลที่ถูกค้า) เพื่อการสื่อสารด้วยวาจาและอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร

18 ACTIP มาตรา 14 (6).

19 รายละเอียดในวรรค 2.3.1.

20 รายละเอียดในวรรค 2.4.1.

21 สอดคล้องกับคำนิยามที่ให้ไว้ใน ASEAN Gender Sensitive Guideline for Handling Women Victims of Trafficking in Persons, “ผู้ให้บริการ” ซึ่งในที่นี้ อ้างอิงถึง บุคคล สถาบัน/ หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ แก่(ผู้เสียหาย) ผู้ที่ถูกค้า ซึ่งรวมถึง(แต่ไม่จำกัดอยู่) การคุ้มครอง ทางสังคม ทางจิตวิทยา ทาง การแพทย์ ทางกฎหมาย และการดำรง ชีวิต ไม่ว่าจะเป็นองค์กรในหรือนอก ภาครัฐก็ตาม

หลักการของการทำให้มั่นใจในข้อมูลที่ครบถ้วนและการยินยอมใช้กับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กเช่นเดียวกัน ความยินยอมดังกล่าวได้รับการนิยามจาก UNICEF ว่าเป็นความเต็มใจและสมัครใจที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย การประเมินผล และเก็บข้อมูลโดยบุคคลที่ภายใต้คำนิยามของกฎหมายนั้นยังเด็กเกินกว่าที่จะสามารถให้ความยินยอมโดยได้รับข้อมูลครบถ้วนได้ตามกฎหมายภายในที่มีผลใช้บังคับ แต่เป็นผู้ที่มีอายุมากพอที่จะเข้าใจงานวิจัยที่เสนอมาได้โดยทั่วไป ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและประโยชน์ที่น่าจะเป็นไปได้ และกิจกรรมที่คาดว่าจะมีพวกเขาเป็นผู้เข้าร่วมหลัก การได้รับความยินยอมเช่นนี้จะต้องดำเนินการตามวิธีเดียวกับการได้รับความยินยอมโดยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน แม้ว่าผู้ให้บริการจะต้องได้รับความยินยอมที่ชัดเจนจากเด็ก สิ่งนี้เพียงอย่างเดียวไม่อาจถือว่าเพียงพอ เนื่องจากสถานะพิเศษของเด็กในสังคมนั้น ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องสอบถามความยินยอมจากบุพการีหรือผู้ปกครองของเด็กด้วย

การกำหนดอนาคตตนเองและการมีส่วนร่วม

ผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง และควรได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) แนะนำให้ผู้เสียหาย “ได้รับการให้อำนาจ เพื่อที่เธอจะสามารถมีส่วนร่วมในทุกด้านของการวางแผนและการดำเนินการซึ่งความช่วยเหลือที่เธอได้รับได้ ทั้งนี้เมื่อมีความเหมาะสม”²² ด้วยการประสานร่วมมือกับผู้เสียหาย ผู้ให้บริการควรมุ่งหมายที่จะฟื้นฟูความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของผู้เสียหาย และในการทำให้พวกเขาปฏิบัติตามการตัดสินใจและการดำเนินการที่ส่งผลต่อพวกเขา การประสานความร่วมมือกันดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เสียหายได้พลักกลับคืนมาอีกครั้งที่จะตัดสินใจในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาและเพิ่มความมั่นใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินการต่อไป

ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

อนุสัญญา ACTIP รับรองอย่างชัดเจนว่าผู้เสียหายที่เป็นเด็กมีความต้องการพิเศษที่ต้องทำให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งสิทธิเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการเคารพ²³ รัฐบาลของประเทศในอาเซียนจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมาย นโยบาย และกลไกในการทำให้มั่นใจได้ในความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหายที่เป็นเด็กในทุกกระยะ นับตั้งแต่การคัดแยกไปจนถึงการกลับสู่ประเทศ บ้านเกิด และการกลับสู่สังคม แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) แนะนำว่า *ต้องให้การดูแลและการคุ้มครองแก่เด็กโดยอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค โดยไม่มีการจำแนกแบ่งแยกระหว่างเด็กที่มีคนสัญชาตินั้น กับที่ไม่มีคนสัญชาตินั้น*²⁴ ความช่วยเหลือและความคุ้มครองทั้งหมดที่ให้กับเด็กควรอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่าประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นข้อพิจารณาหลัก

22 คู่มือละเอียดในวรรค 2.6.2.

23 ACTIP มาตรา 14 (12).

24 ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons. Annex: References and Good Practices. (n.d.).

ความละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ

25 ดูรายละเอียดในวรรค 2.7.2.

แนวปฏิบัติที่มีความละเอียดอ่อนเชิงเพศภาวะ (ASEAN Gender Sensitive Guideline) รับรู้ถึงข้อห่วงกังวลและความต้องการพิเศษของผู้หญิงและเด็กผู้หญิง โดยระบุว่า “ในการให้การสนับสนุนและบริการที่เหมาะสม เช่น การดูแลสุขภาพ การสัมภาษณ์ ที่พักพิงที่ปลอดภัย ฯลฯ นั้น²⁵ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียควรคำนึงถึงเพศสภาพของผู้เสียหายด้วยเช่นกัน” และในวงกว้างยิ่งขึ้นไปอีก คือการสนับสนุนต่อการพัฒนาแนวทางปฏิบัติร่วมและมาตรการที่ละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพในการดูแลผู้เสียหายหญิงจากการค้ามนุษย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากการขาดความเข้าใจและความตระหนักรู้เกี่ยวกับรูปแบบที่หลากหลายของการค้ามนุษย์ ความต้องการด้านการป้องกันและการฟื้นฟูสภาพของผู้เสียหายชายและเด็กผู้ชายในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการจัดการแก้ไข และบริการต่าง ๆ สำหรับผู้เสียหายกลุ่มนี้ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด วิธีการที่ละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพจำเป็นต้องพิจารณาถึงรูปแบบที่แตกต่างกันของการละเมิดและการแสวงหาประโยชน์ที่ผู้เสียหายชายและที่ผู้เสียหายหญิงประสบ แล้วตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่ม ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่ระบุว่า เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม LGBTQI ในอาเซียน ยังคงเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าถึงการคุ้มครองและความช่วยเหลืออยู่ เนื่องจากการเลือกปฏิบัติ การกีดกันพวกเขาออกไป และการตีตราที่อยู่รอบ ๆ ตัวพวกเขา พวกเขาส่วนใหญ่ยังคงไม่อยู่ในสายตาเมื่อมีการสร้างบทสนทนาสาธารณะที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับความล่อแหลมเปราะบางในรูปแบบเฉพาะที่พวกเขาเผชิญ

กรอบที่1 คำแนะนำ ในการทำให้มั่นใจได้ในการให้ความยินยอมโดยได้รับข้อมูลครบถ้วน²⁶

- ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษร (เช่น แบบฟอร์มการให้ความยินยอม แผ่นพับสรุปโดยย่อถึงบริการ การมีสิทธิ และสิทธิของผู้เสียหาย) ควรเขียนด้วยภาษาที่ชัดเจนและเรียบง่าย และปรับให้เหมาะกับภาษา ระดับของการอ่านออกเขียนได้ อายุ และความพิการของผู้เสียหาย ควรพัฒนาแบบฟอร์มการให้ความยินยอมที่แตกต่างกันสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ เนื้อหาที่เป็นลายลักษณ์อักษรควรรวมถึงข้อมูลสำหรับการติดต่อ เพื่อให้ผู้ที่อ่านทราบว่าเมื่อมีคำถามหรือข้อกังวลใด ๆ ควรจะติดต่อกับเจ้าหน้าที่คนใด
- ข้อมูลทางวาจาที่ให้ด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ ควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับภาษา ภูมิหลังทางการศึกษา อายุ ความพิการ และด้านอื่น ๆ ของผู้เสียหาย และถ้าจำเป็น ก็ให้จ้างผู้ที่เป็นสื่อกลางผสวนวัฒนธรรมหรือนักแปล เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าเข้าใจและเห็นชอบในข้อมูลอย่างครบถ้วน
- อย่าเพียงแต่แจ้งให้ผู้เสียหายทราบเท่านั้น แต่ให้ฟังพวกเขาด้วย ถามคำถามที่จำเป็นเพื่อที่จะเข้าใจมุมมองของผู้เสียหายที่มีต่อความเสี่ยง เพื่อที่จะเข้าใจว่ามุมมองเฉพาะของผู้เสียหายในเรื่องความยินยอมและการรักษาความลับ และเพื่อให้มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่และความเข้าใจที่ครบถ้วนของผู้เสียหายเกี่ยวกับกระบวนการที่พวกเขาจะเข้าร่วม ให้มองหาสัญญาณที่บ่งบอกว่าผู้เสียหายไม่เข้าใจในสิ่งที่พูดออกไปนั้นอย่างชัดเจนนัก ต้องเตรียมพร้อมที่จะอธิบายซ้ำอย่างอดทน ให้ความชัดเจน และปรับวิธีสื่อสารข้อมูลใหม่
- ต้องระวังว่าสถานะของท่านอาจสร้างความรู้สึกของการบังคับให้ต้องปฏิบัติตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบททางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่ผู้คนไม่ตระหนักถึงสิทธิของพวกเขา หรือไม่เคยถูกทำให้คุ้นเคยกับความสามารถในการที่จะพูดว่า ‘ไม่’ มาก่อน
- ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายโดยผู้เสียหายได้รับข้อมูลครบถ้วนก่อนที่จะเข้าร่วมในการสัมภาษณ์ กระบวนการ การดำเนินการทางกฎหมาย หรือการให้บริการสนับสนุน และอื่น ๆ โดยอาจให้ความยินยอมในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาแล้วบันทึกไว้โดยเจ้าหน้าที่ก็ได้

26 ดัดแปลงจาก Surtees, R. Ethical principles for the re/ integration of trafficked persons: Experiences from the Balkans. Issue Paper #5. (Nexus Institute ปี 2013); United Nations Inter-Agency Project on Human Trafficking. Guide to Ethics and Human Rights in Counter-Trafficking: Ethical Standards for Counter-Trafficking Research and Programming . (กรุงเทพฯ ปี 2008) <http://un-act.org/publication/view/guide-ethics-human-rights-counter-trafficking/> ; The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking. (นครเจนีวา ปี 2007) https://publications.iom.int/system/files/pdf/iom_handbook_assistance.pdf

- อนุญาตให้ผู้เสียหายปฏิเสธที่จะรับความช่วยเหลือและการคุ้มครองได้ ทำให้ผู้เสียหายวางใจได้ว่าพวกเขาจะไม่ถูกล่วงละเมิดหรือถูกบดบัง ด้วยเหตุที่พวกเขาปฏิเสธที่จะให้ความยินยอม
- หากเป็นไปได้ ให้พาผู้เสียหายเยี่ยมชมหรือให้คำแนะนำในเบื้องต้นแก่ผู้เสียหายให้เข้าใจเกี่ยวกับสถานคุ้มครอง สำนักงานอัยการ ห้องพิจารณาคดีที่อาจมีการพิจารณาคดีเกิดขึ้น และอนุญาตให้ผู้เสียหายพบกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เสียหายเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นว่า กระบวนการยุติธรรมทางอาญา อาจนำมาซึ่งอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีประสบการณ์ด้านความช่วยเหลือที่จำกัดหรือในเชิงลบ และ / หรือผู้ที่ไม่ไว้วางใจทางการ
- ในกรณีของเด็กที่ถูกค้า ควรขอรับความยินยอมไม่เพียงแต่จากเด็กเท่านั้น แต่ต้องขอความยินยอมจากบุพการีหรือผู้ปกครองของเด็กด้วย บุพการีหรือผู้ปกครองควรได้รับแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ ขั้นตอนการปฏิบัติ การดำเนินการทางกฎหมาย และบริการสนับสนุนใด ๆ และควรยินยอมต่อการมีส่วนร่วมของเด็ก (นอกเหนือจากการให้เด็กเองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุและระดับวุฒิภาวะของเด็ก)²⁷

27 ที่สำคัญคือ ต้องหมายเหตุไว้ว่า มีหลายสถานการณ์ที่ พ่อ-แม่ของเด็กอาจมีส่วนพัวพันในการค้ามนุษย์ด้วยเช่นกัน เป็นสิ่งสำคัญในที่นี้ที่จะต้องเข้าใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ต่อหน้า แล้วรับมือ/ ตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะไม่ทำให้เด็กหรือพ่อ-แม่ของเด็กต้องตกอยู่ในความเสี่ยงสูงที่จะได้รับอันตรายใดใด ที่สำคัญคือ ต้องหมายเหตุไว้ว่า มีหลายสถานการณ์ที่ พ่อ-แม่ของเด็กอาจมีส่วนพัวพันในการค้ามนุษย์ด้วยเช่นกัน เป็นสิ่งสำคัญในที่นี้ที่จะต้องเข้าใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ต่อหน้า แล้วรับมือ/ ตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะไม่ทำให้เด็กหรือพ่อ-แม่ของเด็กต้องตกอยู่ในความเสี่ยงสูงที่จะได้รับอันตรายใดใด

กรอบที่2 คำแนะนำ ในการทำให้มั่นใจได้ในการรักษา ความลับ ความเป็นส่วนตัว และสถานะนิรนาม²⁸

- เริ่มต้นการสัมภาษณ์หรือกระบวนการใด ๆ ด้วยการอธิบายข้อควรระวังที่มีการดำเนินการเพื่อปกป้องรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้เสียหาย และในการเก็บรายละเอียดส่วนบุคคลของผู้เสียหายไว้เป็นความลับอย่างเคร่งครัด และถามผู้เสียหายว่าพวกเขาารู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้เพียงพอหรือไม่
- ใช้เฉพาะล่ามที่ได้รับการฝึกฝนอบรมอย่างถูกต้อง และเป็นผู้ที่เข้าใจในบริบทและบทบาทของตน
- ห้ามพูดคุยหรือถึงข้อมูลที่เป็นความลับในคดีโดยปราศจากความรู้เห็น ความยินยอมและความเห็นชอบของผู้เสียหาย หรือผู้ที่ถูกสันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหาย การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกันเอง หรือเจ้าหน้าที่กับหน่วยงานภาคี ควรเกิดขึ้นบนพื้นฐานของหลักการ “จำเป็นต้องรู้” และด้วยความยินยอมจากบุคคลที่ถูกค้าเท่านั้น
- ไม่ควรมีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นความลับ ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกองค์กร
- อย่าแบ่งปันรายละเอียดส่วนบุคคลและลักษณะเฉพาะที่ระบุตัวตนกับผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ระหว่างองค์กร ในการนำเสนอต่อสาธารณะ ฯลฯ ไม่ควรกล่าวถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายในที่สาธารณะอย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในที่ที่อาจมีคนได้ยินโดยบังเอิญ (เช่น ต่อหน้าคนขับรถแท็กซี่ หรือพนักงานขายตัวเนื่องจากบุคคลเหล่านี้อาจมีผู้ติดต่อในการค้ามนุษย์)
- เปลี่ยนหรือซ่อนข้อมูลระบุตัวตนทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งบ้านเกิด สถานที่ทำงาน ชื่อของคนในครอบครัว นามสกุล ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายหรือผู้ที่ถูกสันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหาย สำหรับการหารือหรือการนำเสนอในที่สาธารณะ รวมถึงการใช้ภาพถ่าย สิ่งที่เป็นที่ไวในรูปภาพยนตร์ และอื่น ๆ
- ในการบันทึกการสัมภาษณ์ ให้ทำตามขั้นตอนเพื่อรักษาความเป็นนิรนามไว้ (ทั้งที่สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว หรือแบบเสมือนจริง) ซึ่งรวมไปถึงสำนวนคดี แพ้คดี บันทึกในคดี ภาพถ่ายและสิ่งที่เป็นที่ไวในรูปภาพยนตร์ ตัวอย่างเช่น ใช้รหัสระบุแทนที่จะเป็นชื่อ เก็บรักษาไว้ในไฟล์ที่ล็อกไว้และจำกัดการเข้าถึงใช้คอมพิวเตอร์ที่มีการป้องกันด้วยรหัสผ่าน
- ต้องไม่วางสำนวนคดีและแพ้คดีไว้โดยไม่มีผู้ดูแล (บนโต๊ะทำงาน โต๊ะในพื้นที่ส่วนกลาง) ข้อมูลทั้งหมดควรได้รับการดูแลอย่างปลอดภัย ตัวอย่างเช่น ด้วยการเข้ารหัสข้อมูล ด้วยไฟล์ที่ถูกล็อก การป้องกันด้วยรหัสผ่าน
- ใช้เครื่องมือและปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบวิธีว่าด้วยการปกป้องและการรักษาความลับ เช่น ข้อตกลงในการรักษาความลับ สำนวนคดีและแพ้คดีที่ไม่ระบุชื่อ กฎระเบียบเฉพาะ และจรรยาบรรณ สิ่งเหล่านี้รวมถึงกฎหมายและระเบียบวิธีว่าด้วยวิธีการและผู้ที่สามารถได้รับการแบ่งปันข้อมูลที่เป็นความลับภายในองค์กรและกับผู้ให้บริการรายอื่น ๆ ได้ โดยต้องทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายนั้นได้รับแจ้งข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบวิธีเหล่านี้

- ให้ความรู้แก่กลุ่มและผู้ที่มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาความลับ รวมถึงการรักษาข้อมูลทางกฎหมายเกี่ยวกับการปกป้องข้อมูล ต้องไม่เปิดเผยข้อมูล ที่เป็นความลับเกี่ยวกับผู้เสียหาย และสำนวนคดีต่อสาธารณะ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์/ โซเชียลมีเดีย ออกอากาศ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ หรือแม้แต่อุตสาหกรรมภาพยนตร์
- ควรอนุญาตให้เฉพาะเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาล และนักสังคมสงเคราะห์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ที่จะสามารถเข้าถึงบันทึกต่าง ๆ ในคดีได้
- ไม่ดำเนินการสัมภาษณ์กับสื่อโดยที่ไม่ปรึกษาผู้เสียหายก่อน และในบางเขตอำนาจศาล โดยไม่ได้รับความยินยอมอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้เสียหายที่ผ่านการรับรองโดยโนตารีพับลิก อย่างไรก็ตาม หากผู้เสียหายเลือกที่จะนำเสนอเรื่องราวของตนต่อสื่อ ก็ให้สนับสนุนผู้เสียหายด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และมาตรการเฉพาะที่จะดำเนินการเพื่อปกป้องพวกเขา รวมถึงการกำหนดวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการจัดการกับสื่อ
- ผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้พิพากษาควรทำให้มั่นใจได้ในการสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี หรือการพิจารณาคดีแบบปิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีถ่ายทอดหรือสื่อถึงข้อความที่ละเอียดอ่อน หากเป็นคดีที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและจำเป็นต้องมีการรักษาความลับ ผู้พิพากษาอาจแยกประชาชนคนอื่นออกไปจากการพิจารณาของศาล
- ผู้ดำเนินการในสายงานยุติธรรมสามารถที่จะพิจารณาเปิดเผยข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับคดีเฉพาะสำหรับประชาชนเพื่อส่งเสริมความมั่นใจในระบบยุติธรรมและเพื่อการป้องกันและปราบปราม การเผยแพร่ดังกล่าว หากบริหารจัดการในลักษณะที่ละเอียดอ่อน ก็สามารถทำให้กรณีของผู้กระทำผิดรอดจากการถูกลงโทษให้เกิดขึ้นน้อยลงได้ อย่างไรก็ตามควรใช้ความระมัดระวังในการรักษาตัวตนและความลับของผู้เสียหายไว้ เช่น ด้วยการลบชื่อหรือสิ่งที่ระบุตัวตนทั้งหมดออกจากบันทึกของศาลหรือใช้ชื่อย่อหรือตัวอักษรแทนชื่อของผู้เสียหาย
- แนะนำให้ผู้เสียหายระมัดระวังการแบ่งปันข้อมูล รวมถึงการเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัว สถานที่เกิด ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว และข้อมูลอื่น ๆ ของตนกับผู้อื่น
- ให้ใช้หลักการเดียวกันข้างต้นนี้กับกลุ่มด้วย และต้องเน้นย้ำอย่างหนักแน่น (และรวมอยู่ในสัญญาการให้บริการ) กับผู้ที่ถูกจ้างจะโดยมีสัญญาจ้างหรือไม่ก็ตาม และพนักงานเต็มเวลาของผู้ให้บริการ

กรอบที่ 3 คำแนะนำ ในการทำให้มั่นใจในเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติ²⁹

- ให้ระวังการเลือกปฏิบัติและความมีใจโน้มเอียงไปข้างหนึ่งข้างใดรวมทั้งความมื่อคติที่อยู่ภายใต้จิตสำนึกของท่านเอง เช่นเดียวกับของเพื่อนร่วมงานของท่าน ที่เกิดจากลักษณะเฉพาะ เช่น ความสามารถ อายุ วัฒนธรรม เพศสภาพ หรือเพศ สถานภาพการสมรส สถานะทางเศรษฐกิจสังคม ความคิดเห็นทางการเมือง สีผิว ลักษณะเฉพาะทางเชื้อชาติหรือทางกายภาพอื่น ๆ รสนิยมทางเพศ หรือความเชื่อทางจิตวิญญาณ
- รับรู้และเคารพในความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของสังคมต่าง ๆ ที่ท่านปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ครอบครัว กลุ่มและชุมชน
- ทำให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรที่ท่านมีสิทธิใช้สอยนั้น ได้รับการแจกจ่ายอย่างเป็นธรรมและตามความต้องการและความล่อแหลมเปราะบางที่เร่งด่วนที่สุด
- ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายคนใดก็ตามที่มีความจำเป็นจะเข้าถึงและได้รับความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ความช่วยเหลือด้านการเงิน บริการล่ามที่พิการ การแพทย์ จิตสังคม และบริการให้คำปรึกษา ควรให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคลแก่ผู้ที่ล่อแหลมเปราะบางเป็นอย่างยิ่งหรือบุคคลชายขอบ ทั้งนี้เพื่อขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางต่อความเข้าใจที่ถ่องแท้ และการมีส่วนร่วมในกระบวนการใด ๆ หรือในการดำเนินการทางกฎหมาย
- หากท่านพบเห็นสถานการณ์ที่ทรัพยากรไม่เพียงพอหรือการแจกจ่ายทรัพยากร นโยบายและหลักปฏิบัติที่กดขี่ ไม่เป็นธรรม หรือเป็นอันตรายต่อผู้เสียหาย และอาจเป็นไปได้ต่อครอบครัวของพวกเขา ให้แจ้งกรณีดังกล่าวต่อหัวหน้างาน นายจ้าง ผู้กำหนดนโยบาย นักการเมือง และประชาชนทั่วไป

29 ดัดแปลงจาก Surtees, R (2013), IOM (2007) และ CEDAW General Recommendation on Women's Access to Justice, 23 ก.ค. 2015 ดูรายละเอียดได้ใน https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_33_7767_E.pdf

- ทำให้มั่นใจได้ว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสถานที่ตั้งของสถาบันตุลาการและกึ่งตุลาการรวมทั้งบริการอื่น ๆ นั้น ให้การต้อนรับ ปลอดภัย และเข้าถึงได้สำหรับทุกคน ทั้งผู้หญิง เด็กและผู้ที่มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งควรให้ความใส่ใจเป็นพิเศษในการชดเชยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปยังสถาบันตุลาการและกึ่งตุลาการและบริการอื่น ๆ ให้กับผู้เสียหายที่ไม่มีเงินพอ
- ระหว่างที่ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ควรจัดการให้กระบวนการทางกฎหมายเป็นไปในลักษณะที่ละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพโดยที่ผู้เสียหายและพยานได้รับการปกป้องจากการคุกคามและการเลือกปฏิบัติ หนึ่ง จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันที่จะทำให้มั่นใจได้ว่ากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน การสืบสวนสอบสวน และกระบวนการทางกฎหมายอื่น ๆ นั้น มีความเป็นกลางและเป็นอิสระจากการเหมารวมทางเพศสภาพ และความมีอคติ
- พัฒนากิจกรรมเพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างมีเป้าหมายเฉพาะ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกลไกของงานยุติธรรมที่มีอยู่ กระบวนการ และการเยียวยาในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งในภาษาต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ผ่านหน่วยหรือแผนกเฉพาะสำหรับผู้หญิง และกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ โดยกิจกรรมและข้อมูลดังกล่าวควรเหมาะสมกับทุกกลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยในกลุ่มประชากรดังกล่าว และวางรูปแบบโดยได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากผู้หญิงในกลุ่มเหล่านี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรของผู้หญิงและองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

การระบุและตอบสนองต่ออันตราย ที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นในการ คัดแยกผู้เสียหาย

การคัดแยกผู้เสียหายคือกระบวนการที่ใช้ในการระบุว่าบุคคลหนึ่งคือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลนั้นได้รับสิทธิของตน รวมทั้งบริการด้านความช่วยเหลือและการคุ้มครอง เช่น บริการทางการแพทย์และบริการด้านสุขภาพอื่น ๆ ที่พัก อาหารและความต้องการพื้นฐาน การให้คำปรึกษา และการดูแลให้คำปรึกษาทางจิตสังคม และอื่น ๆ³⁰ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์ของประเทศในการต่อต้านการค้ามนุษย์ การคัดแยกผู้เสียหายที่เหมาะสมอำนวยความสะดวกต่อการจัดการดูแลให้กับผู้เสียหายที่ถูกค้าได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การคัดแยกผู้เสียหายยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขัดขวางกระบวนการค้ามนุษย์ ป้องกันการแสวงหาประโยชน์จากบุคคล และดำเนินคดีผู้กระทำผิด³¹

แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) ระบุว่า การคัดแยกผู้เสียหายที่แม่นยำและอย่างทันท่วงทีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหาย นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้มั่นใจได้ว่าสามารถจับกุมและลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีค้ามนุษย์ในความผิดที่บุคคลเหล่านั้นกระทำไว้ได้ ซึ่งทำให้จำเป็นต้องมีการกำหนดกลไกและกระบวนการเพื่อเป็นแนวทางและอำนวยความสะดวกต่อการคัดแยกผู้เสียหาย กลไกและระเบียบปฏิบัติดังกล่าวควรได้รับการทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียน

ในความเป็นจริง กระบวนการในการคัดแยกในคดีค้ามนุษย์นั้นซับซ้อน การค้ามนุษย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการรายงานน้อยกว่าความเป็นจริง ถูกตรวจพบน้อยกว่าความเป็นจริง และดังนั้นจึงถูกดำเนินคดีน้อยกว่าความเป็นจริง มีน้อยมากที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะระบุตัวเอง ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ พวกเขาไม่กล้าที่จะขอความช่วยเหลือเพราะกลัวการข่มขู่และการแก้แค้นจากผู้ค้ามนุษย์ ผู้ที่ได้รับการคัดแยกอย่างเป็นทางการอาจไม่ได้รับการส่งตัวไปรับความช่วยเหลือ หรืออาจได้รับการส่งตัวไปรับความช่วยเหลือที่พวกเขาไม่เต็มใจที่จะได้รับ ในบางประเทศ ความพยายามในการคัดแยกจะถูกจำกัดด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าตัวพยานใน ปัจจุบันไม่ครอบคลุมทุกรูปแบบของการค้ามนุษย์ หรือผู้เสียหายที่เป็นไปได้ทั้งหมด

30 Bail Process. Policy Guide on Identifying Victims of Trafficking: An Introductory Guide for Policy Makers and Practitioners. (กรุงเทพฯ : สำนักงานสนับสนุนส่วนภูมิภาค แห่งกระบวนการบาห์ลี ปี 2015) <https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Policy%20Guide%20on%20Identifying%20Victims%20of%20Trafficking.pdf>

31 Surtees, R., L.S. Johnson, M. McAdam, and J. Davis. Identifying Trafficking Victims: An Analysis of Victim Identification Tools and Resources in Asia. (กรุงเทพฯ : ดิ.ซี. NEXUS Institute and Winrock International ปี 2020)

การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจเกิดขึ้นโดยเป็นผลจากการสืบสวนสอบสวนในเชิงรับภายหลังการรายงานหรือแจ้งความของผู้เสียหาย ครอบครัวของเขาหรือเธอ หรือบุคคลอื่น ๆ โดยตรง การคัดแยกยังอาจเกิดขึ้นได้ในเชิงรุกเช่นกัน โดยเป็นผลจากการที่ตำรวจหรือผู้ดำเนินการฝ่ายอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ประจำชายแดน และเจ้าหน้าที่แรงงาน ที่ทำการสืบสวนสอบสวนและได้รับมอบหมายให้คัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ที่เจ้าหน้าที่พบระหว่างที่พวกเขาปฏิบัติหน้าที่อยู่³² กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายสามารถจำแนกอย่างกว้างได้เป็นสามระยะ กล่าวคือ การคัดแยกในเบื้องต้น การคัดแยกอย่างเป็นทางการ และการส่งต่อเพื่อรับความช่วยเหลือ³³ การคัดแยกอย่างเป็นทางการมักดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ (ตำรวจ อัยการ ทีมสหวิชาชีพ หน่วยปฏิบัติการร่วมเฉพาะกิจต่อต้านการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่ตุลาการ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากร และเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน) เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สถานทูต และเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล³⁴ กระบวนการของการคัดแยกผู้เสียหายและหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้สามารถดำเนินการได้นั้น แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ในทางกลับกัน การคัดแยกในเบื้องต้นสามารถดำเนินการได้โดยทุกคนที่ทำงานกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงองค์กรต่าง ๆ นอกภาครัฐด้วย

ใน 7 ประเทศที่ ASEAN-ACT ดำเนินโครงการระดับประเทศอยู่นั้น มีเพียงกัมพูชา สปป.ลาว ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม เท่านั้น ที่ได้พัฒนาแนวทางปฏิบัติ หรือ คู่มือปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedures) ของรัฐบาล ว่าด้วยการคัดแยกผู้เสียหาย³⁵ ขึ้น ส่วนในระดับภูมิภาค คณะกรรมาธิการอาเซียนว่าด้วยสตรีและเด็ก (ASEAN Commission on Women and Children) ได้พัฒนาทรัพยากรข้อมูลหลายอย่างว่าด้วยการคุ้มครองและความช่วยเหลือรวมถึงการคัดแยกผู้เสียหายขึ้น ซึ่งรวมทั้งแนวทางและกระบวนการของภูมิภาค (Regional Guidelines and Procedures) และแนวทางปฏิบัติที่ละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพ (Gender Sensitive Guideline) นอกจากนี้องค์กรระดับภูมิภาคอื่น ๆ เช่น กระบวนการบาห์ลีและโครงการริเริ่มประสานของกระทรวงในกลุ่มแม่น้ำโขงต่อต้านการค้ามนุษย์ (Bali Process and the Coordinated Mekong Ministerial Initiative against Trafficking: COMMIT) ยังได้จัดพิมพ์เนื้อหาเพื่อสนับสนุนการนำเครื่องมือและแนวทางปฏิบัติแห่งชาติไปดำเนินการไว้เช่นกัน³⁶

32 กระบวนการบาห์ลี (2015)

33 Surtees, R et al (2020)

34 กระบวนการบาห์ลี (2015)

35 รายละเอียดเพิ่มเติม ดูได้จาก Surtees, R et al (2020)

36 Ibid.

ข้อสรุปอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้น ในการคัดแยกผู้เสียหาย

การรับผิดทางอาญา

ระหว่างกระบวนการคัดแยกผู้เสียหาย ผู้ที่ถูกกล่าวหาการถูกล่วงละเมิดและการถูกเอาผิดทางอาญา อันเนื่องมาจากมีส่วนพัวพันในกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นตามมาจากการที่พวกตนถูกแสวงหาประโยชน์โดยตรง หรือที่พวกเขาถูกบีบบังคับให้กระทำการที่ผิดกฎหมาย เช่น การใช้เอกสารเท็จหรือปลอม การทำงานที่ผิดกฎหมาย หรือการยินยอมเบื้องต้นที่จะทำงานในอุตสาหกรรมบางอย่าง ในบางประเทศ ความกลัวดังกล่าวมักถูกผู้ค้าหรือผู้กระทำความผิดนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมพวกเขา หรือเพื่อจำกัดการเคลื่อนไหวของพวกเขา นอกจากนี้การคัดแยกผู้เสียหายที่ไม่แม่นยำยังอาจเป็นผลให้เกิดการเอาผิดทางอาญาแก่ผู้เสียหาย เช่น การจับกุม การควบคุมตัว และการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

การจับกุม การคุมขัง และการส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ไม่เคยได้รับการคัดแยกอย่างเหมาะสมว่าเป็นผู้เสียหายอาจต้องถูกจับกุม ถูกคุมขัง และส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรในกรณีที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติ มีบ่อยครั้งที่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาและพำนักอยู่ในประเทศอย่างผิดกฎหมายถูกจับกุม ถูกคุมขังและส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรสำหรับความผิดเกี่ยวกับสถานะของคนเข้าเมืองและความผิดที่กระทำไว้ในช่วงที่พวกตนถูกค้า ผู้โยกย้ายถิ่นฐานโดยไม่ปกติมักถูกปฏิบัติด้วยในฐานะผู้เสียหายจากผู้ลักลอบขนคนเข้าเมือง แทนที่จะเป็นผู้เสียหายของผู้ค้ามนุษย์ ฉะนั้นจึงไม่ถูกคัดแยกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่หลายคนจะถูกส่งตัวเข้าสู่ศูนย์กักกันคนเข้าเมือง เรือนจำ หรือสถานที่ปิดอื่น ๆ ที่พวกเขาไม่มีอิสระที่จะไปไหนมาไหนได้

การถูกบังคับให้เดินทางกลับประเทศหรือสถานที่ต้นทาง

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจถูกบังคับให้เดินทางกลับบ้าน ซึ่งมักเป็นผลให้พวกเขาความวิตกกังวลและความกังวลเกี่ยวกับปฏิกิริยาของชุมชนและครอบครัวของพวกเขา และการตีตราที่พวกเขาอาจต้องเผชิญเมื่อกลับไป นอกจากนี้ บุคคลยังอาจรู้สึกอับอายเนื่องจากประเภทของการแสวงหาประโยชน์ที่พวกเขาประสบ หรือเพราะพวกเขาไม่ได้กลับไปพร้อมกับเงินอย่างที่คาดหวังไว้ พวกเขาอาจถูกกระทำด้วยความรุนแรงและการข่มขู่จากผู้ค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพวกเขาได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา หรือเป็นหนี้ที่ไม่สามารถชำระคืนได้³⁷ การส่งตัวผู้เสียหายกลับไปยังจุดต้นทางของพวกเขา นั้นนำมาซึ่งความเสี่ยงที่ทำให้พวกเขาต้องกลับไปอยู่ในสภาพการณ์เดิม ๆ ที่นำพวกเขามาสู่การที่ถูกค้า ซึ่งมักจะมียาได้หรือการสนับสนุนที่จำกัดหรือไม่มีเลย³⁸ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นความเสี่ยงที่มีผลที่เกิดขึ้นตามมาต่อสวัสดิภาพทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายและยังเพิ่มโอกาสในการถูกค้ามนุษย์ซ้ำอีก

การทำให้เกิดบาดแผลทางจิตใจซ้ำอีก

เนื่องจากส่วนหนึ่งของกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายและการให้ความช่วยเหลือนั้น ผู้เสียหายจะถูกถามคำถามหรือขอให้เล่ารายละเอียดประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ผู้เสียหายอาจถูกถามคำถามเดิมซ้ำ ๆ จากบุคคลในหลายบทบาทด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไปเป็นเวลาที่ยาวนาน การคัดกรองและการสัมภาษณ์อาจทำโดยปราศจากการพิจารณาที่เหมาะสมถึงความเป็นส่วนตัวและสภาวะนิรนามของผู้เสียหาย บางคำถามอาจไม่ละเอียดอ่อนต่อผู้เสียหาย ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้ล้วนทำให้เกิดความกดดันทางร่างกาย จิตใจ และทางสังคมแก่ผู้ที่อยู่ในความเครียดอยู่แล้ว ผู้เสียหายบางคนอาจทุกข์ทรมานจากโรคเครียดหลังจากการได้รับความกระทบกระเทือน (Post-Traumatic Stress Disorder: PTSD) และการสูญเสียความทรงจำอยู่ ข้อร้องทุกข์ที่พบบ่อยมากในแวดวงของการค้ามนุษย์ คือการที่ผู้เสียหายต้องเผชิญกับการล่วงละเมิด ความรุนแรง การทรมาน และการบงการเป็นเวลานานและซ้ำๆ³⁹ และผู้เสียหายอาจไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการคัดแยกผู้เสียหาย และอาจรู้สึกถูกข่มขู่ด้วยน้ำเสียงหรือประโยคที่ใช้สอบถาม

37 ASEAN. Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children. (กรุงเทพฯ ปี 2016); https://asean.org/?static_post=asean-handbook-on-international-legal-cooperation-in-trafficking-in-persons-cases-3

38 UNODC. Anti-Human Trafficking Manual for Criminal Justice Practitioners: Risk Assessment in Trafficking in Persons Investigation. (กรุงเทพฯ ปี 2009) https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/TIP_module5_Ebook.pdf

39 IOM. Caring for Trafficked Persons, Guidance for Health Providers. (นครเจนีวา ปี 2009). https://publications.iom.int/system/files/pdf/ct_handbook.pdf

40 IOM. The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking. (นครเจนีวา ปี 2007). https://publications.iom.int/system/files/pdf/iom_handbook_assistance.pdf

41 Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons (ICAT). Draft Submission to CEDAW's General Recommendation on Trafficking in Women and Girls in the Context of Global Migration (n.d.). <http://icat.network/sites/default/files/publications/documents/ICAT%20submission%20to%20CEDAW.pdf>

การทำให้ไม่เป็นตัวของตัวเอง

สถานะของเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือหรือผู้สัมภาษณ์อาจสร้างความรู้สึกรู้สึกของการถูกมัดให้ผู้เสียหาย ต้องปฏิบัติตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบททางเศรษฐกิจ-สังคม และการเมือง ที่ผู้คนไม่ทราบถึงสิทธิของพวกเขา หรือไม่เคยถูกทำให้คุ้นเคยกับการที่ตนสามารถพูดคำว่า “ไม่” ได้ เป็นเรื่องง่ายมากที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เคยมักทำให้มีบาดแผลทางจิตใจจะยอมรับในความด้อยกว่าและภาวะต้องพึ่งพาของพวกเขา รู้สึกอ่อนแอ และถูกลดคุณค่า⁴⁰ พวกเขาอาจรู้สึกที่ตนถูกบังคับให้ต้องผ่านขั้นตอนการปฏิบัติหรือให้ยอมรับความช่วยเหลือ ไม่ว่าความช่วยเหลือที่ร้องขอจะได้รับการจัดหาให้อย่างมีจริยธรรมและอย่างมีความรับผิดชอบหรือไม่ก็ตาม พวกเขาอาจรู้สึกว่าพวกเขาไม่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการที่กำลังปรากฏและประเภทของความช่วยเหลือที่เสนอให้

การบังคับคัดแยกและให้ความช่วยเหลือ

ไม่ว่าผู้ที่ถูกค้าทุกคนจะมองตนเองเป็นผู้เสียหายเสมอไป ผู้เสียหายบางคนอาจไม่ต้องการที่จะถูกคัดแยกและทำแม้กระทั่งหลีกเลี่ยงอย่างจริงจังหรือหลบหนีจากการคัดแยก สำหรับผู้เสียหายบางคน กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายที่เป็นทางการเกี่ยวข้องกับความช่วยเหลือที่พวกเขาไม่ต้องการหรือในรูปแบบที่พวกเขาไม่ต้องการที่จะได้รับ (ตัวอย่างเช่น พวกเขาต้องอยู่ในสถานคุ้มครองหรือต้องแยกกันอยู่กับครอบครัว) นอกจากนี้การคัดแยกยังอาจกำหนดให้ผู้เสียหายต้องกลับไปยังประเทศหรือสถานที่ต้นทางที่พวกเขาจากมา ซึ่งพวกเขาอาจจะต้องการที่จะหลีกเลี่ยง โดยหวังว่าจะได้หางานทำในประเทศหรือในเมืองที่เป็นจุดหมายปลายทางแทน ผู้เสียหายบางคนไม่ไว้วางใจทางการ และไม่เชื่อว่าการคัดแยกจะแปลเป็นผลประโยชน์ใดที่จำเป็นต้องได้สำหรับพวกเขา

การถูกตีตรา ทำให้อับอาย หรือถูกสมาชิกในครอบครัวและในชุมชนปฏิเสธ

การถูกตราหน้าว่าเป็น ‘ผู้เสียหาย’ อาจนำไปสู่การตีตรา และการถูกปฏิเสธจากทางการและเจ้าหน้าที่ครอบครัวและสมาชิกในชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ให้เข้าสู่การทำงานบริการทางเพศ และผู้ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและถูกทำให้อับอายจนเป็นผลให้ไม่ต้องการที่จะแสดงตัว⁴¹ ยิ่งไปกว่านั้น ยังอาจมีความรู้สึกของความอับอายและขายหน้าเกี่ยวกับการที่ตนไม่สามารถหารายได้ตามที่คาดการณ์ไว้หรือชำระหนี้ได้ บางคนอาจเสียใจที่เล่าถึงประสบการณ์ของตนและการถูกคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

การตกย้ำการเลือกปฏิบัติและการเหมารวม

ผู้เสียหายอาจประสบกับการเลือกปฏิบัติอยู่แล้ว โดยเป็นผลมาจากสัญชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา เพศสภาพ อายุ หรือเพศวิถี ตัวอย่างเช่น บางรูปแบบของความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีและเด็กหญิงถูกทำให้เป็นเรื่องปกติด้วยหลักปฏิบัติทางวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา เพราะฉะนั้นจึงไม่มีการเอาผิดทางอาญา (ตัวอย่างเช่น การสมรสในรูปแบบที่เป็นอันตราย ซึ่งรวมถึงการสมรสตั้งแต่วัยเยาว์ การสมรสเด็ก การคลุมถุงชน การบังคับสมรส หรือสมรสชั่วคราว) เพราะฉะนั้นผู้เสียหายอาจไม่คิดว่าตนมีสิทธิในการไล่เบียดเพื่อความยุติธรรม⁴² อนึ่ง การเลือกปฏิบัติที่พวกเขาเผชิญอาจถูกตกย้ำด้วยวิธีที่พวกเขาได้รับการดูแลหรือถูกตั้งคำถาม

ความล้มเหลวที่ไม่ได้คัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

การที่ไม่ตระหนักว่าบุคคลอาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจเป็นผลให้พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์และถูกล่วงละเมิดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังขัดขวางต่อโอกาสในการที่จะจัดการกับผู้กระทำ ความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วยการสะกิดกัน การสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดี⁴³ เรื่องนี้ไม่ใช่เฉพาะกับบุคคลที่ถูกแสวงหาประโยชน์ในต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ที่เป็ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ภายในประเทศด้วยเช่นกัน ผู้ที่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายไม่ตระหนักว่าเป็นไปได้ว่าอาจถูกค้ามาแล้ว ต้องเผชิญกับความเสี่งดังต่อไปนี้ การถูกแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดต่อเนื่อง การถูกควบคุมตัว การถูกส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร การถูกล่าวโทษทางอาญา การถูกละเมิดต่อสิทธิ การที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการและความช่วยเหลือที่จำเป็นอย่างย้ง การถูกค้าซ้ำอีก และการถูกผู้ค้าแก้แค้น⁴⁴ หลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้เสียหายที่ถูกค้าจำนวนมากถูกคัดแยกกว่าเป็นผู้หญิง หรือเด็กผู้หญิง ในขณะที่ผู้ชาย เด็กผู้ชาย คนพิการ แต่ผู้ที่อยู่ในกลุ่ม LGBTQI+ นั้น น้อยมากที่ได้รับการจำแนกตามนั้น⁴⁵

42 UNODC. Toolkit for mainstreaming human rights and gender equality into criminal justice interventions to address trafficking in persons and smuggling of migrants. (UNODC & IOM กรุงเทพฯ ปี 2021). https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/GLO-ACTII/UNODC_Toolkit_for_mainstreaming_Human_Rights_and_Gender_Equality_February_2021.pdf

43 กระบวนการบาหลี (2015)

44 Anti-Slavery International. Human Traffic, Human Rights: Redefining Victim Protection. (London: 2002). http://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/hum_traff_hum_rights_redef_vic_protec_final_full.pdf

45 นี่คืข้อสังเกตที่มักพบบ่อย ๆ ในหลาย ๆ ประเทศในอาเซียน ในรายงานการทำแผนที่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านความเท่าเทียมและความครอบคลุมทางสังคม ที่ ASEAN-ACT เป็นผู้พัฒนา

การขาดการเข้าถึงการคุ้มครองและสถานที่พักพิงที่ปลอดภัย

ผู้เสียหายที่ถูกคัดแยกอาจมีความกลัวเกี่ยวกับชีวิตและความปลอดภัยของตน พวกเขาต้องสัมผัสกับประสบการณ์แห่งบาดแผลทางจิตใจอย่างยาวนานและซ้ำ ๆ ทั้งความบอบช้ำทางร่างกาย ทางเพศ ทางจิตใจ รวมทั้งความรุนแรง การกีดกัน และการทรมาน การถูกบังคับให้เสพสารเสพติด การถูกบงการ แสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การทำงานและสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นการล่วงละเมิด ที่ทำให้พวกเขาถึงเลที่จะพูดถึงประสบการณ์การถูกค้าของพวกเขาในรายละเอียด การขาดความคุ้มครองที่เพียงพอ และทางเลือกเกี่ยวกับที่พักพิงที่ปลอดภัยสำหรับผู้เสียหายที่ถูกคัดแยกทำให้พวกเขาอยู่ในสภาพที่มีความล่อแหลมเปราะบางสูง จึงมีบ่อยครั้งที่ที่พักพิงที่ปลอดภัยและมั่นคงหรือที่พักชั่วคราวจะเป็นวิธีที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะสามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งรวมถึงความช่วยเหลือทางการแพทย์ และการฟื้นตัวจากประสบการณ์ของการที่ตนถูกค้าได้ อนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงเรื่องนี้ การเข้าถึงการคุ้มครองและสถานที่พักพิงและที่พักที่เหมาะสมนับเป็นความท้าทายในหลาย ๆ ประเทศ⁴⁶

46 Anti-Slavery International (2002).

แนวทางว่าด้วยการไม่ทำอันตราย สำหรับการคัดแยกผู้เสียหาย

- ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติแห่งชาติหรือคู่มือปฏิบัติการว่าด้วยการคัดแยกผู้เสียหาย และการส่งต่อ ใช้ชุดสิ่งชีวิตที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรับรองเพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าบุคคลหนึ่ง ๆ เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ หากมีข้อสงสัย ให้ปรึกษาหัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในทีมที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับกรณีหรือคดีนั้น ๆ
- ใช้เวลาในการประเมินว่าบุคคลหนึ่ง ๆ เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หรือไม่ ทั้งนี้ ในช่วงของกระบวนการคัดกรองและการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อาจไม่เป็นไปตามสิ่งชีวิตทั้งหมดของการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขาไม่รู้สึกรว่าปลอดภัยหรือไม่สะดวกใจ หรือกำลังทุกข์ทรมานจากบาดแผลทางจิตใจอยู่ หนึ่งในการเล่าประสบการณ์ของพวกเขาก่อนที่จะได้รับการคัดแยกนั้น เด็ก คนพิการ และผู้ที่มีความต้องการพิเศษ อาจประสบกับความยากลำบากมากกว่า
- เปิดใจรับความเป็นไปได้ที่บุคคลที่ถูกค้าอาจไม่ต้องการได้รับคัดแยกว่าเป็นผู้เสียหาย หรือได้รับความช่วยเหลือและความคุ้มครอง ในกรณีเช่นนี้ พวกเขาก็กังวลที่จะได้รับการยืนยันว่าพวกเขาจะไม่ถูกล่วงละเมิดหรือถูกเอาผิดทางอาญา
- ผู้ที่พยายามจะคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะต้องหลีกเลี่ยงการมองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ผ่านมุมมองที่มีอคติด้านเพศสภาพหรือมุมมองที่เป็นการเลือกปฏิบัติตามอคติส่วนบุคคลและบรรทัดฐานทางสังคม เจ้าหน้าที่ผู้เผชิญเหตุแนวหน้า หรือผู้สนับสนุนควรประเมินตนเองว่าตนมีความคิดล่วงหน้าเชิงลบ อคติ และความรู้สึกไม่สบายใจอย่างไรบ้างหนึ่งข้างใด หรือความรู้สึกแบ่งแยกชนชั้นต่อผู้เสียหายหรือไม่⁴⁷ พวกเขาต้องคำนึงว่าตนรู้สึกอย่างไรกับบุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งของการค้าแรงงานที่พบบ่อยที่สุด (ตัวอย่างเช่น งานบริการทางเพศ การขอทาน งานรับใช้ตามบ้าน) บุคคลที่เคยตกเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดบางประเภท (เช่น การล่วงละเมิดทางเพศ) บุคคลที่อาจประสบกับการตีตรา หรือความเจ็บป่วยหรือการบาดเจ็บ (ตัวอย่างเช่น ผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวี การเสียชีวิตทางกายจากการได้รับบาดเจ็บหรืออื่น ๆ หรือความพิการอันเกิดจากการเป็นโรคโปลิโอและที่เกี่ยวข้องกับการถูกกักขัง)

ผู้โยกย้ายถิ่นฐานผ่านช่องทางที่ปราศจากเอกสาร ผู้ที่ติดยาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ที่ระบุว่าตนเองอยู่ในกลุ่ม LGBTQI+ และผู้ที่มีความเชื่อทางสังคม วัฒนธรรม หรือศาสนา หรือการปฏิบัติที่แตกต่างจากตนเอง กระบวนการคัดแยกผู้เสียหายจะต้องครอบคลุม และทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการคัดแยกเหมือนกัน ซึ่งรวมทั้งผู้หญิงและเด็กผู้หญิง ผู้ชายและเด็กผู้ชาย เจ้าหน้าที่ผู้เผชิญเหตุ แนวหน้าและผู้สนับสนุนควรระลึกถึงอคติของตนเองและหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาและพฤติกรรมที่อาจทำให้ผู้เสียหายรู้สึกเกรงกลัวหรือทำให้ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์รู้สึกว่าตนเองนั้นด้อยค่า⁴⁸

- ผู้ที่เป็นไปได้ว่าอาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ควรได้รับการคุ้มครองจากการถูกแสวงหาประโยชน์ และได้รับการย้ายเข้าสู่สถานที่ที่ปลอดภัยซึ่งทำให้ได้รับการตอบสนองต่อความต้องการทางร่างกายและจิตใจที่เร่งด่วนได้⁴⁹
- หากมีเหตุผลที่ดีที่จะเชื่อได้ว่าใครบางคนนั้นถูกค้า บุคคลนั้นก็ควรที่จะได้รับการปฏิบัติในฐานะของผู้เสียหาย เพื่อจุดประสงค์ในการให้ความคุ้มครองและการสนับสนุน จนกว่าจะมีการสรุปลงความเห็นกันอีกครั้ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในกรณีของผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปกติและเด็ก⁵⁰
- ทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มั่นใจว่าพวกเขาจะไม่ถูกทำให้ต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายทั้งในทางอาญาและทางปกครองสำหรับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่พวกเขากระทำ ถ้าการกระทำดังกล่าวเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการค้ามนุษย์⁵¹ ทำให้มั่นใจได้ว่าพวกเขาไม่ถูกควบคุมตัว หรือส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ดำเนินคดี หรือลงโทษในความผิดอันเนื่องมาจากกิจกรรมใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่พวกเขามีส่วนเกี่ยวข้องอันเป็นผลโดยตรงที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ของพวกเขาเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการฝ่าฝืนและความผิดต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับการค้าประเวณี ความผิดลหุโทษ หรือการฝ่าฝืนกฎหมายคนเข้าเมือง
- แจ้งให้ผู้เสียหายทราบให้ครบถ้วนถึงจุดประสงค์ของการคัดแยกผู้เสียหาย และการรวบรวมข้อมูล และวิธีที่จะใช้ข้อมูลดังกล่าว ผู้เสียหายควรตระหนักถึงสิทธิของตนในการมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ และในการที่จะยุติการสัมภาษณ์เมื่อใดก็ได้
- ดำเนินการคัดกรองและการสัมภาษณ์ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมั่นคงโดยเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนที่เป็นตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสังคมและด้านการแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือ NGO ที่เป็นพันธมิตรเฉพาะทาง⁵²

- สร้างความมั่นใจให้กับผู้เสียหายเกี่ยวกับสิทธิในความเป็นส่วนตัวและสถานะนิรนาม รวมทั้งแจ้งให้พวกเขาทราบถึงมาตรการเฉพาะที่ดำเนินการเพื่อทำให้มั่นใจได้ถึงการรักษาความลับของข้อมูลที่ได้รับ
- เมื่อขอความยินยอมและการยินยอม (ในกรณีของผู้เยาว์และเด็ก) การกดดันหรือแม้แต่บอกเป็นนัยว่าสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับพวกเขาคืออะไรเป็นที่ ไม่อาจยอมรับได้ สิ่งสำคัญคือการนำเสนอข้อมูลและคำขอที่เกี่ยวข้องกับความยินยอมและการยินยอม จะต้องทำในลักษณะที่เป็นกลางที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีอิสระที่จะเลือก และไม่ว่าพวกเขาจะเลือกอะไรก็ตาม ก็จะได้รับกรยอมรับโดยปราศจากอคติใดต่อพวกเขา⁵³
- ผู้เสียหายควรถูกสัมภาษณ์โดยบุคคลที่มีเพศสภาพที่พวกเขารู้สึกสะดวกใจด้วย
- เมื่อผู้เสียหายหรือพยานร้องขอ ให้พิจารณาถึงการอนุญาตให้ผู้ที่เป็นกำลังใจอยู่กับผู้เสียหายด้วยในช่วงที่มีการสัมภาษณ์
- เมื่อมีความจำเป็น ให้ใช้ล่ามที่ผ่านการตรวจสอบประวัติโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เพื่อแปลข้อมูลระหว่างผู้เสียหายและผู้ให้บริการ เพื่อช่วยให้ผู้เสียหายเข้าใจในสิ่งที่กำลังเกิดขึ้น เข้าใจว่าทางเลือกมีอะไรบ้าง และความจำเป็นที่จะต้องได้รับความยินยอมที่ผู้เสียหายให้โดยได้รับข้อมูลครบถ้วนแล้ว สิ่งที่สำคัญคือต้องพึงระลึกไว้ว่าผู้เสียหายอาจจะรู้สึกไม่สบายใจที่จะสนทนาลงถึงประสบการณ์ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขามาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมเดียวกัน นอกจากนี้ พวกเขาอาจรู้สึกกลัว (หรือรู้) ว่าล่ามมีความเชื่อมโยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องในประสบการณ์การแสวงหาประโยชน์ของพวกเขา จึงไม่ควรใช้บุคคลจากชุมชนที่ใกล้ชิดของผู้ที่ถูกค้า (รวมถึงเพื่อน ครอบครัว เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็นไปได้ว่าอาจเป็นผู้ที่แสวงหาประโยชน์) มาเป็นล่าม⁵⁴
- ถ้าเป็นไปได้ ปลอ่ยให้ผู้เสียหายเล่าเรื่องราวของตนโดยเป็นการเล่าเรื่องในเชิงพรรณนาไปเรื่อย ๆ แทนที่จะเป็นจากการถามคำถาม ผู้สัมภาษณ์ควรกระตุ้นและเอื้ออำนวยให้ผู้เสียหายเล่าเรื่องราวของตน โดยเป็นการเล่าเรื่องในเชิงพรรณนาที่ไปเรื่อย ๆ แทนที่จะเป็นการถามคำถามที่ขึ้นนำและคำถามหลาย ๆ ข้อ⁵⁵ ซึ่งจะเป็สภาพแวดล้อมที่ลดความไม่เป็นมิตรลงได้และทำให้ผู้เสียหายสามารถควบคุมเรื่องราวและวิธีเล่าเรื่องราวของตนได้มากขึ้น ควรถามคำถามขยายผลในลักษณะที่ละเอียดอ่อน อย่างรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และด้วยความเคารพ ควรมีความระมัดระวังที่

56 Ibid.

57 Ibid.

58 IOM (2007).

59 IOM (2007).

60 IOM (2007).

61 ASEAN Gender Sensitive Guideline วรรค 3.3.1.

จะทำให้มั่นใจได้ว่าการตั้งคำถามนั้น ไม่ได้มีการใช้น้ำเสียงเชิงสอบสวนหรือกล่าวหา หรือในลักษณะที่จะทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าจะไม่ได้รับการเชื่อถือ หลีกเลี่ยงการถามคำถามที่อาจกระตุ้นปฏิกิริยาที่รุนแรงหรือสะท้อนอารมณ์ ควรละคำถามตรงที่เห็นได้ชัดว่าจะทำให้เกิดความกังวลใจหรือผลักดันให้ผู้เสียหายเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับบาดแผลทางจิตใจออก⁵⁶ หลีกเลี่ยงคำถามที่บอกเป็นนัยถึงการตัดสินเชิงลบเกี่ยวกับการตัดสินใจ การกระทำของผู้เสียหาย หรือตั้งคำถามกับลักษณะนิสัยของพวกเขา ควรถามคำถามในลักษณะที่สนับสนุนและไม่ตัดสิน และควรทวนคำตอบของผู้เสียหายในลักษณะที่ให้การสนับสนุน⁵⁷ ผู้สัมภาษณ์ควรฟังอย่างตั้งใจ ตอบสนอง และรับรู้ว่าคุณได้ยินและเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่

- รักษาความเป็นมืออาชีพ การกระทำการอย่างมืออาชีพ หมายถึง การปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่ง ๆ ด้วยความเคารพและความเสมอภาค ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใดที่ผู้ที่มีวิชาชีพที่อยู่ในตำแหน่งของการควบคุมข้อมูล บริการ หรือสินค้า ที่จะใช้น้ำเสียงเชิงแสดงความเหนือกว่า หรือแม้แต่ใช้ท่าทางที่บอกเป็นนัยถึงความมีอำนาจเหนือทางปัญญาหรือทางอาชีพ จึงทำให้ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือตกอยู่ในบทบาทที่ไร้ที่พึ่งและต้องอ่อนน้อม ซึ่งเป็นความสมตุลที่เป็นอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่ก่อนหน้านี้เคยถูกบังคับให้ผ่านความหวาดกลัวและต้องยอมจำนนมาแล้ว ให้รักษาระยะห่างและมีท่าทางที่เป็นมืออาชีพ แต่ในเวลาเดียวกันก็มีความเห็นอกเห็นใจและปลอดภัย⁵⁸ สร้างความมั่นใจให้กับผู้เสียหายว่าพวกเขาจะไม่ถูกตำหนิและอธิบายว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขานั้นไม่ใช่ความผิดของพวกเขา การโทษตนเองเป็นปฏิกิริยาต่อประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ที่มักพบบ่อยครั้ง สิ่งสำคัญคือต้องสื่อสารกับผู้เสียหายว่าพวกเขาไม่ต้องรับผิดชอบในทางอาญาหรือทางศีลธรรมต่อการที่พวกเขาถูกลอบหรือถูกบีบบังคับเข้าสู่การเดินทางหรือมีส่วนในการกระทำที่เกิดขึ้นต่อมา⁵⁹
- หากบุคคลแสดงสัญญาณอาการของการวิตกกังวลหรือความเครียดที่เฉียบพลัน ควรระงับการสัมภาษณ์ไว้ก่อนหรือยุติไปจนกว่าจะเป็นไปได้ที่จะดำเนินการต่อได้ สิ่งสำคัญในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์คือการจับตามองรูปแบบของการสื่อสารแบบอวัจนภาษา เช่น สัญญาณของความกลัว หรือความวิตกกังวล หรือความเหนื่อยล้าเฉียบพลัน เมื่อใดก็ตามที่มีเหตุผลที่จะเชื่อได้ว่าบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์นั้นกำลังทุกข์ทรมานจากสภาวะทางจิตใจ ควรขอความช่วยเหลือจากนักจิตวิทยาก่อนที่จะดำเนินการต่อไป⁶⁰
- ส่งตัวผู้ที่ถูกคัดแยกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไปยังสถานคุ้มครองหรือที่พักชั่วคราวที่ปลอดภัยและมั่นคงในทันที นอกจากนี้พวกเขายังควรได้รับการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อรับความช่วยเหลือเฉพาะทางและการสนับสนุนโดยเร็ว⁶¹

63 Gallagher, A & McAdam, M. Freedom of movement for victims of trafficking: Law, policy and practice in the ASEAN region. Information note supported by the Australian Government. ASEAN-ACT. November 2020 https://aseanactpartnershiphub.com/wp-content/uploads/2020/08/2.-ASEAN-Shelter-Study-McAdam-Freedom_of_movement_for_victims_of_trafficking_final.pdf

64 ACTIP มาตรา 14 (9)

65 กระบวนการบาห์ลี (2015)

66 ASEAN Regional Review (2016) Recommendation 7.2.

67 UN TIP Protocol มาตรา 8

- สำหรับผู้หญิงและเด็กหญิงที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่อาจเคยประสบกับความรุนแรงทางกายและทางเพศมา ต้องทำให้มั่นใจได้ว่ามีทางเลือกที่จะส่งตัวพวกเขาไปยังบริการเฉพาะทางด้านความรุนแรงต่อสตรี (VAW)
- หญิงตั้งครรภ์ แม่ลูกอ่อน และมารดาที่มีเด็กเล็กมาด้วย ควรได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและแยกต่างหาก⁶²
- หากเป็นไปได้ ควรให้ทางเลือกแก่ผู้เสียหายในการที่จะรับการดูแลนอกระบบสถานคุ้มครองที่เป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นที่พักที่ปลอดภัยและเหมาะสม รวมถึงบ้านเช่าหรือพาร์ทเมนต์ หรือที่พักในชุมชนก็ได้⁶³
- ทำให้แน่ใจว่าผู้ที่ถูกคัดแยกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของการคุ้มครอง ความช่วยเหลือและการสนับสนุนที่พวกเขามีสิทธิที่จะได้รับตามกฎหมายภายในประเทศ และอนุญาตให้เขียนต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม⁶⁴
- ผู้เสียหายควรได้รับอนุญาตให้มีระยะเวลาในการฟื้นฟูและไตร่ตรอง ซึ่งในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าวผู้เสียหายจะได้รับการสนับสนุนแบบไม่มีเงื่อนไข (รวมถึง สถานคุ้มครอง การรักษาพยาบาล ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การให้คำปรึกษา การติดต่อสื่อสารกับครอบครัว ฯลฯ) ที่ให้ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้พวกเขาได้มีเวลาและพื้นที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกของพวกเขา รวมถึงการที่พวกเขาจะร่วมมือกับหน่วยงานยุติธรรมทางอาญาในการดำเนินคดีผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากพวกเขาหรือไม่⁶⁵
- ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายที่ต้องการจะอยู่ในประเทศต่อไปสามารถเข้าถึงที่ปรึกษาด้านกฎหมายอิสระได้ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจได้ในการเดินทางกลับอย่างปลอดภัยหรือโดยสมัครใจ⁶⁶ และเพื่อเป็นการเคารพในสิทธิของผู้ที่ถูกค้า องค์การต่าง ๆ จะต้องทำให้มั่นใจว่าการเดินทางกลับของผู้เสียหายนั้นเป็นไปโดยสมัครใจและอยู่บนพื้นฐานของความยินยอมที่ผู้เสียหายได้ให้ไว้โดยที่ทราบถึงข้อมูล และถ้าเป็นไปได้ควรเป็นการให้ความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษร⁶⁷ ต้องอนุมัติการออกใบอนุญาตมีถิ่นที่อยู่ชั่วคราวให้ด้วยเหตุผลทางสังคมหรือทางมนุษยธรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับหลักต่างๆ เช่น การเคารพในหลักการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับไปยังดินแดนหรือถิ่นที่ชีวิตและเสรีภาพของพวกเขาจะถูกคุกคาม (Non-Refoulement) หรือความสามารถที่จะประกันการเดินทางกลับที่ปลอดภัยและมั่นคงได้และความเสี่ยงของการถูกค้าอีกครั้ง

กรณีศึกษาที่ 1⁶⁸- การคัดแยกผู้เสียหายของเจ้าหน้าที่แนวหน้า

“ฮั้ว” เป็นหญิงสาวที่ได้รับการชักชวนจากเอเจนซีแห่งหนึ่งที่สัญญากับเธอว่ามึงงานให้ทำในเมืองหลวงในฐานะช่างเย็บผ้า เธอยืมเงินจากเพื่อนและครอบครัวมาจ่ายค่าธรรมเนียมให้กับเอเจนซี แต่เมื่อเธอมาถึงในเมืองเธอพบว่า “หนี้” ที่เธอติดเอเจนซีที่ชักชวนเธอนั้นเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่า และเธอพร้อมกับผู้หญิงอีกราว 25 คน ต่างก็ถูกโน้มน้าวให้ทำงานในร้านนวดเพื่อให้หาเงินได้มากขึ้นและเร็วขึ้น ตอนแรกเธอก็เชื่อมั่นว่าเป็นงานนวดจริง ๆ แต่ก็ได้รู้โดยเร็วว่าเธอถูกคาดหวังให้ให้บริการทางเพศกับลูกค้าของเธอด้วย หลังจากรับลูกค้าคนแรก เธอรู้สึกละอายใจและติดกับ เจ้าของร้านนวดของเธอบอกเธอว่าคงไม่มีใครอยากจ้างเธอเป็นช่างเย็บผ้าอีกต่อไปแล้ว เพราะประวัติการทำงานในฐานะผู้ให้บริการทางเพศของเธอ

วันหนึ่งร้านนวดถูกเข้าตรวจค้น ฮั้วและผู้หญิงและเด็กผู้หญิงคนอื่น ๆ ได้รับการช่วยเหลือนำตัวออกมาจากสภาพที่กั้นไม่เข้าคายไม่ออกของพวกเธอ ตำรวจและเจ้าหน้าที่สืบสวนที่ร่วมในการเข้าตรวจค้นดังกล่าวเกือบจะแน่ใจอยู่แล้วว่าผู้หญิงเหล่านี้เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่สืบสวนนายหนึ่งกำลังซักถามผู้หญิงเหล่านี้ และการซักถามเป็นไปอย่างไม่ค่อยจะราบรื่นนัก ฮั้วเป็นผู้หญิงคนที่สามที่เจ้าหน้าที่สืบสวนได้พูดคุยด้วย และเธอก็เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่ยืนยันว่าเธอไม่ได้ถูกกดขี่แต่อย่างใด

ฮั้ว: ได้เจินดี ฉันสามารถหาเงินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวของฉันได้ นั่นคือเหตุผลที่ฉันถึงได้อยู่ที่นี่ ฉันมีอิสระที่จะไปไหนมาไหนก็ได้ ฉันเลือกเอง

เจ้าหน้าที่สืบสวน: แต่เรามีข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากที่บอกเราว่าบางทีคุณอาจจะถูกนำตัวมาที่นี้ภายใต้ข้ออ้างที่เป็นเท็จ คุณไม่ได้คิดว่าคุณมาที่นี้เพื่อทำงานที่ต่างไปจากนี้หรือ?

ฮั้ว: ใช่ฉันเคยคิดว่าฉันจะมาเป็นช่างเย็บผ้า แต่แล้วฉันก็พบว่างานนี้เงินดีกว่า

เจ้าหน้าที่สืบสวน: แล้วไม่มีใครบังคับให้คุณทำเช่นนี้ใช่ไหม? ไม่มีใครบอกว่ามันเป็นทางเดียวที่จะใช้หนี้ของคุณได้ใช่ไหม?

ฮั้ว: บางทีถ้าฉันบอกคุณว่าฉันถูกล่ามโซ่ไว้กับเตียงของฉันทุกคืน และบอกว่าพวกเขาซ้อมฉันและบังคับให้ฉันทำแบบนี้ ฉันคงได้รับความช่วยเหลือมากขึ้น แต่นั่นไม่ใช่ความจริง

เจ้าหน้าที่สืบสวน: คือผมแค่ต้องการความจริง แต่ผมกังวลว่าคุณพูดมาแบบนี้เพราะคุณกลัว คุณรู้ไหมว่าถ้าทุกอย่างเป็นอย่างที่คุณพูด คุณอาจต้องกลับไปหาครอบครัวของคุณที่บ้าน คุณต้องการแบบนั้นหรือ?

ฮั้ว: ไม่... ไม่ใช่ ได้โปรดค่ะ คุณจะไม่บอกครอบครัวของฉันใช่ไหม? กรุณาอย่าบอกครอบครัวของฉันนะค่ะว่าคุณพบฉันได้อย่างไร...

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- มีหลายสิ่งที่สามารถจำกัดเสรีภาพของบุคคลได้ รวมทั้งความรู้สึกลบเกี่ยวกับสถานการณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่พบได้บ่อยครั้งของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในขณะที่ตัวเธออาจมีอิสระที่จะไปไหนมาไหนได้ แต่ชัดเจนว่าเธอกลัวครอบครัวของเธอจะล่วงรู้
- ตัวเธอเชื่อว่าการที่เธอเคยทำงานเป็นผู้ให้บริการทางเพศ ทำให้เธอไม่มีทางที่จะกลับสู่สังคมกระแสหลักได้ ในกรณีนี้เธอเชื่อว่าการปกป้องผู้ค้า และหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัวของเธอต่อไปเรื่อย ๆ จะดีกว่าสำหรับเธอในระยะยาว
- ด้วยความขัดข้องใจ เจ้าหน้าที่สืบสวนได้ช่วยเธอโดยอ้อมว่าถ้าเธอไม่ให้ความร่วมมือ เธอจะถูกส่งตัวกลับบ้าน ซึ่งก็อาจจะเป็นเช่นนั้นได้ แต่วิธีที่เจ้าหน้าที่ ๆ พูดยังเป็นการบอกเป็นนัยว่าตัวเธอจับหนทางและไม่มีทางเลือกอื่นอีก
- สิ่งสำคัญที่ต้องจำไว้คือเป้าหมายในการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ไม่ใช่การได้ข้อมูลมาไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม แต่เพื่อช่วยขจัดอุปสรรคซึ่งอาจขัดขวางไม่ให้ผู้เสียหายเล่าเรื่องของตน เมื่อระบุอุปสรรคเหล่านั้นได้แล้ว จากนั้นก็กำจัดอุปสรรคออกไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อัยการ ตำรวจและผู้ให้บริการจะต้องตระหนักและยอมรับว่าเป็นทางเลือกของผู้เสียหายเองว่าจะพูดออกมาหรือไม่ การหลอก การปั่นหัว หรือการขู่ผู้เสียหายให้พูดนั้นไม่ถูกหลักจรรยาบรรณ กลยุทธ์ดังกล่าวเป็นการทำซ้ำพลวัตของอำนาจการแสวงหาประโยชน์และไม่ประกันว่าข้อมูลที่ได้นั้นจะถูกต้องเสมอไป

กรณีศึกษาที่ 2 หนายความกับเจ้าหน้าที่ NGO

หนายความอาสาชายและเจ้าหน้าที่ NGO กำลังหารือกันเกี่ยวกับกรณีของชายหนุ่มที่อ้างว่าตนเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เขาบอกว่าเขาถูกพาเข้ามาในประเทศตอนเขาอายุ 17 ปี และถูกบังคับให้ค้าประเวณี แต่เรื่องราวส่วนใหญ่ของเขาไม่สมเหตุสมผล

หนายความ – เรื่องนี้ดูไม่ดีเอาซะเลย มันเป็นไปได้เลยที่จะได้เรื่องราวที่ตรงไปตรงมาจากเขา เขาต้องเข้าใจสิว่าถ้าจะให้ผมช่วยเขา เขาต้องบอกผมให้ชัดเจนว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง

เจ้าหน้าที่ NGO – มันต้องใช้เวลาในการสร้างความไว้วางใจกับเขา ฉันทำงานกับเขามา 2-3 สัปดาห์แล้ว และก็เพิ่งตอนนี้เองที่เขาเริ่มจะเปิดใจ

หนายความ – ผมเข้าใจ แต่เราไม่มีเวลานะ เราต้องการหลักฐานที่เพียงพอที่จะนำเรื่องนี้ไปแจ้งตำรวจ และยังเวลาผ่านไปนานเท่าไร โอกาสที่เราจะประสบความสำเร็จก็ยิ่งน้อยลงทุกที ผมรู้ว่าผมกดดันเขาอย่างหนัก แต่เขาก็ต้องเข้าใจสิว่าถ้าเขาไม่ให้ความร่วมมือ เขาก็จะถูกส่งตัวกลับบ้าน และนี่ไม่ใช่คำขู่ แต่มันเป็นเรื่องจริง

เจ้าหน้าที่ NGO – ฉันไม่คิดว่าเขาเข้าใจนะว่าทำไมเราจึงขอให้เขารื้อฟื้นทุกสิ่งทุกอย่าง และให้รายละเอียดทั้งหมดนี้กับเรา มันทำให้เขามีบาดแผลทางจิตใจและบอกซ้ำซ้ำอีกอย่างแน่นอน

หนายความ – คือตอนนั้นดูเหมือนว่าเขาโกหก ที่แรกเขาบอกผมว่าเขามาถึงที่นี่ด้วยการเดินเท้า จากนั้นเขาก็บอกผมว่า ไม่ใช่สิ ที่จริงแล้วเขามากับรถบรรทุก แล้วเขาบอกผมว่าเขาให้บริการลูกค้าวันละ 15 คน จากนั้นต่อมาเขาก็บอกว่าเป็น 7 คน แล้วก็ 30 คน เขาพูดว่าเขาถูกขัง แต่แล้วเขาก็บอกผมเรื่องที่เขาออกไปข้างนอกกับเพื่อนของเขาหลายครั้ง เขาบอกผมว่าเขาอายุ 17 ปี แล้ว แต่แล้วเขาก็บอกผมว่าเขาอายุ 20 ปี มันไม่น่าเชื่อถือเลย ผมไม่รู้ว่าเขาโกหกเพื่อปกป้องใครบางคน หรือเขากลัวอะไร แต่ผมไม่สามารถช่วยเขาหรือเด็กคนอื่น ๆ เหล่านั้นได้จนกว่าผมจะได้รู้เรื่องที่ตรงไปตรงมา

เจ้าหน้าที่ NGO – จริง ๆ นะ ฉันไม่คิดว่าเขาโกหกหรอก ฉันคิดว่าเขาสับสนและบอบซ้ำ ดังนั้นความทรงจำของเขาในเรื่องต่าง ๆ จึงยุ่งเหยิง และเรากำลังทำงานผ่านล้าม ซึ่งฉันคิดว่ามันทำให้ยากขึ้น

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- ▶ บาดแผลทางจิตใจและความเครียดสามารถทำให้ความทรงจำเปลี่ยนแปลงและสับสนได้ มีหลายคนที่เคยได้รับความบอบช้ำรุนแรง ที่ในตอนแรกจะมีปัญหาในการบอกเล่าเรื่องราวที่ปะติดปะต่อ สอดคล้องกัน ความทรงจำทำหน้าที่ในการปกป้องผู้เสียหาย และภาพบางภาพก็มีความชัดเจน และคมชัด ในขณะที่ภาพอื่น ๆ อาจถูกปิดกั้นไว้โดยสิ้นเชิง หากบุคคลที่ถูกค้าไม่สามารถจดจำ ได้หรือเปลี่ยนคำอธิบายถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ได้หมายความว่า เธอ/เขาโกหกหรือไม่ให้ ความร่วมมือ ที่สำคัญอย่างยิ่งคือต้องแสดงให้เห็นถึงความอดทนเกี่ยวกับปัญหาของความจำ และไม่ทำให้บุคคลหมดกำลังใจในการที่จะเพิ่มเติมหรือแก้ไขคำอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ให้ไว้ในแต่แรก รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ของพวกเขาในภายหลังได้ เนื่องจาก ความทรงจำหลายประการอาจกลับมา
- ▶ ชายหนุ่มอาจมาจากวัฒนธรรมที่อาศัยสัญลักษณ์ คำอุปมาอุปไมย การอนุমান และบริบทโดย รอบเพื่อถ่ายทอดความหมายมากกว่าคำพูด ซึ่งแนวโน้มในการสื่อสารทางอ้อมนี้อาจชัดเจนขึ้น อย่างมากเมื่อเป็นการสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ลำบากและเจ็บปวด เช่น บาดแผลทางจิตใจและ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในกรณีนี้ ชายหนุ่มอาจกำลังพยายามที่จะเล่าเรื่องทั้งหมดของ เขาอยู่ แต่มันทำให้อัยการสับสน
- ▶ ผู้เสียหายมีแนวโน้มที่จะทำงานในบรรยากาศของความกลัว คือกลัวผลสะท้อนกลับจากผู้ค้า เนื่องจากการที่ตนให้ความร่วมมือ อีกทั้งความไม่ไว้วางใจในเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เป็น ไปตามประสบการณ์ที่ผ่านมาในประเทศของเขา
- ▶ การกดดันและคำพูดเป็นนัยของการขู่และการบีบบังคับที่มีอยู่ในการสัมภาษณ์ของทนายความ อาจทำให้ผู้เสียหายนึกถึงผู้ที่กดขี่เขา ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ชายหนุ่มจะเกิดความไว วางใจได้ช้ามาก ขัดขึ้นต่อการที่จะบอกความจริงทั้งหมด หรือสับสนเกี่ยวกับรายละเอียดและ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวของเขา
- ▶ เขาอาจจะไม่สะดวกใจกับการที่ถูกสัมภาษณ์โดยทนายความหญิงหรือชาย
- ▶ ชายหนุ่มต้องตัดสินใจว่าเขาต้องการที่จะบอกเล่าเรื่องราวของเขากับทนายความหรือไม่ ในการ ที่จะตัดสินใจเช่นนั้น เขาต้องเข้าใจว่าทำไมเขาจึงถูกขอให้ทำเช่นนั้น และผลลัพธ์ที่น่าจะเป็น มากที่สุดคืออะไร ซึ่งจะเป็ทางเลือกของเขาเสมอไม่ว่าเขาจะพูดหรือไม่ก็ตาม
- ▶ ชายหนุ่มควรได้รับอนุญาตให้มีเวลาที่มีเพียงพอในการฟื้นฟูและไตร่ตรองเกี่ยวกับขั้นตอนต่อไป ของเขา หากเขตัดสินใจที่จะเล่าเรื่องราวของเขาให้ทนายความฟัง จากนั้นที่ปรึกษาจึงจะสา มารถทำงานร่วมกับเขาเพื่อปะติดปะต่อสิ่งที่เขาเล่า เพื่อให้เขาสามารถจะเล่าเรื่องให้ ทนายความฟังได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

การระบุและการตอบสนองต่ออันตราย ที่เป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดขึ้นใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการดำเนินคดีนั้น ขยายขอบเขตจากการสกัดกั้นและการสืบสวนสอบสวนไปจนถึงการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ระดับของความสำเร็จในแต่ละระยะขึ้นอยู่กับความร่วมมือและคำให้การในชั้นศาลของผู้เสียหายเป็นอย่างมาก แม้กระนั้น ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อย่อยในบทก่อนหน้านี้ การคัดแยกผู้เสียหายยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือมีผู้เสียหายน้อยมากที่ถูกนำสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในฐานะของพยาน ในทางกลับกัน มีบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายถูกกล่าวโทษทางอาญาและปฏิเสธความยุติธรรมหรือการได้รับชดเชยสำหรับอันตรายที่กระทำต่อพวกเขา⁷⁰

สิทธิและความต้องการของผู้เสียหายเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งหมด แม้กระนั้นก็ยังมีย่อยครั้งที่ผู้เสียหายถูกทำให้เป็นวัตถุและถือว่าเป็นเพียงหลักฐานชิ้นหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ที่เป็นศูนย์กลางของการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดอยู่เป็นประจำ ตัวอย่างเช่น การให้ความช่วยเหลือที่มีเงื่อนไขเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียหายอาจไม่เป็นผลให้ผู้ค้ำมนุษย์ถูกศาลตัดสินลงโทษในคดีนั้น ๆ ได้เสมอไป ผู้เสียหายที่ถูกบีบบังคับอาจกำลังทนทุกข์จากบาดแผลทางร่างกายหรือจิตใจอยู่หรือกลัวการถูกแก้แค้น จึงทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถที่จะเป็นพยานที่มีน้ำหนักได้ ยิ่งไปกว่านั้น ความช่วยเหลือที่มีเงื่อนไขยังอาจทำให้ความไม่ไว้วางใจระหว่างผู้เสียหายกับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนั้นแย่ลงไปอีก⁷¹ วิธีการที่อยู่บนพื้นฐานของสิทธิซึ่งตระหนักว่าผู้เสียหายเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งและให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่พวกเขาต้องการ เพื่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้อย่างปลอดภัยและอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีที่น่าจะทำให้บรรลุผลด้านตุลาการที่ดีกว่าในระยะยาว

70 Gallagher, A T & Karlebach, N. Prosecution of Trafficking in Persons Cases: Integrating a Human Rights based Approach in the Administration of Criminal Justice (Background Paper). (n.d) ดูรายละเอียดได้ใน https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Trafficking/Geneva2011BP_GallagherAndKarlebach.pdf

71 Ibid.

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นไปได้ว่าอาจมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางกฎหมายมีความต้องการที่เฉพาะและความล่อแหลมเปราะบางที่ต้องได้รับการจัดการเพื่อแก้ไข การเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอาจมีผลอย่างมากต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ากระบวนการนั้นใช้เวลาที่ยาวนานออกไปอีก มีบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายไม่ตระหนักถึงสิทธิตามกฎหมายของพวกเขาและความเสี่ยงของการที่จะถูกกระบวนการโดยรวมทำให้กลับไปเป็นผู้เสียหายซ้ำอีก ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งให้ทราบอย่างครบถ้วนถึงประเด็นและความเสี่ยงทั้งหมดที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจใด ๆ ที่เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน พนักงานอัยการ หรือทนายความขอให้ผู้เสียหายตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เสียหายจะสามารถตัดสินใจโดยที่มีข้อมูลครบถ้วนได้ ยิ่งผู้เสียหายให้ความร่วมมือมากเท่าใด ความเสี่ยงที่มีต่อพวกเขา ครอบครัวของพวกเขาและผู้ที่เป็นไปได้ว่าอาจเป็นผู้เสียหายคนอื่น ๆ ก็มักจะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) ระบุว่า ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในกรณีใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนได้ อีกทั้งยังยืนยันว่าผู้เสียหายควรได้รับการสนับสนุนแต่ไม่ใช่บีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินคดีผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากตน ซึ่งหมายความว่าควรมีความพยายามในทุกวิถีทางที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายสามารถที่จะมีส่วนร่วมได้อย่างเสรี ปลอดภัย และตามหลักการของการมีข้อมูลที่ครบถ้วน ยิ่งไปกว่านั้น แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) ยังยืนยันว่า ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนหรือการดำเนินคดีผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากตน ควรได้รับการจัดหาให้ซึ่งการคุ้มครอง การสนับสนุน และความช่วยเหลือที่เพียงพอโดยเป็นข้อบังคับตามกฎหมาย ตลอดระยะเวลาที่พวกเขามีส่วนร่วมในการดำเนินคดีอาญา

กรณีเป็นประโยชน์ที่จะเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทั้งอนุสัญญา ACTIP และ แนวทางและกระบวนการของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures) ครอบคลุมถึงสิทธิของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทุกคนในการเข้าถึงการเยียวยาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการชดเชยสำหรับอันตรายและค่าแรงที่ยังไม่ได้จ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ประเทศในกลุ่มอาเซียนต้องทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายทราบถึงการเยียวยาต่าง ๆ ที่มีอยู่ รวมทั้งบัญญัติกฎหมายและกระบวนการปฏิบัติที่จำเป็น เพื่อทำให้มั่นใจได้ในความเป็นไปได้ว่าผู้เสียหายได้รับการชดเชย และเมื่อมีความเหมาะสม ควรทำให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือนั้น จัดหาให้ได้โดยผ่านช่องทางขององค์กรนอกภาครัฐ (NGOs) อีกทั้งควรมีการกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายที่อาศัยอยู่นอกประเทศต้นทางของตนในระหว่างดำเนินคดีอาญานั้น จะไม่ถูกขัดขวางจากการแสวงหาและการได้รับการชดเชยหรือเงินค่าสินไหมทดแทน

Photographer: Priscilla Du Preez / Unsplash

การวิจัยแสดงให้เห็นว่าเงินชดเชย แม้จะเป็นในรูปของค่าแรงที่ไม่ได้จ่ายให้นั้น สามารถที่จะให้ประโยชน์ในการฟื้นคืนสภาพในแง่ของเศรษฐกิจและช่วยให้ผู้เสียหายก้าวผ่านและเดินออกไปจากอันตรายที่ประสบมาได้⁷² อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้ว การเข้าถึงเงินชดเชยหรือค่าสินไหมทดแทนสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ถูกจำกัดอย่างที่สุด⁷³ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายมักไม่ทราบเกี่ยวกับสิทธิของพวกตนในการได้รับการชดเชยหรือค่าสินไหมทดแทนและสิ่งที่จะต้องทำเพื่อยื่นขอและได้รับสิทธิดังกล่าว⁷⁴ มีบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายซึ่งอาศัยอยู่นอกประเทศต้นทางของตนมักถูกให้เดินทางกลับไปก่อนที่พวกเขาจะสามารถอ้างสิทธิหรือได้รับการชดเชยและค่าสินไหมทดแทน⁷⁵ โดยปกติแล้ว การชดเชยและค่าสินไหมทดแทนขึ้นอยู่กับกรณีที่ศาลตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด และผู้ที่ถูกศาลตัดสินลงโทษเองก็อาจไม่มีความสามารถที่จะจ่ายเงินชดเชยให้ได้ หรืออาจไม่มีการบังคับคดีตามคำสั่งให้ชดเชย อีกทั้งไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใดที่จะมีการตกลงยอมความกัน “อย่างไม่เป็นทางการ” ในคดีค้ามนุษย์ด้วยการที่ผู้กระทำความผิดจ่ายเงินให้กับผู้เสียหาย⁷⁶ เพราะฉะนั้นความพยายามใดที่จะทำให้การเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการชดเชยและค่าสินไหมทดแทน จะต้องรวมการดำเนินการเพื่อขจัดอุปสรรคด้านกฎหมายและวิธีพิจารณาความออกไปด้วยการทำให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่ถูกค้ำนั้น ได้รับข้อมูล การสนับสนุน และความช่วยเหลือที่พวกเขาต้องการที่จะเข้าถึงการชดเชยได้

72 UN. Human Rights and Human Trafficking Fact Sheet 36. (นครนิวยอร์ก และนครเจนีวา ปี 2014) https://www.ohchr.org/documents/publications/fs36_en.pdf

73 Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons (ICAT). Providing effective remedies for victims of trafficking in persons. Issue Paper (นครนิวยอร์ก ปี 2016). http://icat.network/sites/default/files/publications/documents/Ebook%20ENG_0.pdf

74 Council of Europe. Comparison of Anti-Trafficking Legal Regimes and Actions in the Council of Europe and ASEAN: Realities, Framework and Possibilities for Collaboration. (ประเทศฝรั่งเศส ปี 2018)⁷⁵<https://rm.coe.int/coe-asean-study-thb/16808c1b91>

75 กระบวนการบาห์ลี แนวทางด้านนโยบายว่าด้วยการคุ้มครองผู้เสียหายของการค้ามนุษย์ (พ.ศ. ปี 2015) [https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Bali%20Process%20Policy%20Guide%20on%20Protecting%20Victims%20of%20Trafficking%20\(1\).pdf](https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Bali%20Process%20Policy%20Guide%20on%20Protecting%20Victims%20of%20Trafficking%20(1).pdf)

76 ASEAN. Practitioners' Model Implementation Toolkit for the ACWC Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons (2019)

บทสรุปอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้น ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การปฏิเสธที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยปราศจากข้อมูลที่ครบถ้วน

การขอรับความยินยอมที่ให้โดยที่ทราบข้อมูลจากผู้เสียหายที่ถูกค้ำประกันเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ประการแรก ความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคม ล้วนเป็นอุปสรรคที่สำคัญ นอกจากนี้บางคนยังอาจได้รับคำสัญญาว่าจะให้การสนับสนุนทางการเงิน การคุ้มครอง การชดเชย การเข้าพักในสถานคุ้มครองในระยะสั้น หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือจากผู้เสียหายในการดำเนินการทางกฎหมาย มีบ่อยครั้งที่ผู้เสียหายไม่ได้ทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับกระบวนการนั้นว่าจะนำมาซึ่งอะไรและมีความเสี่ยงใดอยู่บ้างเพื่อที่จะสามารถตัดสินใจได้โดยอิสระและโดยที่ทราบข้อมูล แม้แต่เมื่อได้รับการยินยอมแล้ว ผู้เสียหายก็อาจไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่ามีอะไรเกี่ยวข้องกับและนัยของการมีส่วนร่วมของตนนั้นมีอะไรบ้าง ความเสี่ยงนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้โดยขึ้นอยู่กับสถานะแวดล้อม และสิ่งนี้อาจส่งผลต่อความเต็มใจของผู้เสียหายที่จะร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการต่อไป

การถูกข่มขู่หรือบีบบังคับให้เข้าสู่การให้การเพื่อเอาผิดกับผู้แสวงหาประโยชน์จากพวกตน

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หลายคนไม่เห็นประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่อาจถูกเจ้าหน้าที่ที่ชักถาม อัยการ ทนายความ หรือผู้ให้บริการอื่น ข่มขู่หรือบีบบังคับให้มีส่วนร่วม ความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่ให้แก่ว่าพวกเขามีเงื่อนไขที่ขึ้นอยู่กับความเต็มใจของพวกเขาในการที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากพวกเขา ความกลัวของผู้เสียหายต่อการถูกผลักดันให้เดินทางกลับบ้านและต้องไปเผชิญกับญาติติตรา และการที่ถูกครอบครัวยุติชนของพวกเขาปฏิเสธอาจเป็นสิ่งที่ไม่จูงใจนักสำหรับผู้เสียหาย

การสูญเสียความเป็นส่วนตัวและสถานะนิรนาม

การเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะเพิ่มความเสี่ยงของการละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวและสถานะนิรนามของผู้เสียหาย ข้อมูลส่วนตัวของพวกเขาอาจถูกแบ่งปันให้สื่อหรือถูกสะท้อนให้เห็นในกำหนดการพิจารณาของศาล และพวกเขาอาจถูกกำหนดให้ขึ้นให้การในการพิจารณาแบบเปิด การสูญเสียความเป็นส่วนตัวและสถานะนิรนามนี้จะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของพวกเขาที่มาจากความเสี่ยงต่อการที่จะถูกผู้ที่ค้ำประกัน และในขณะเดียวกันอาจนำไปสู่ความอับอาย การถูกครอบครัวยุติชนปฏิเสธและลงโทษได้

การแก้แค้นจากผู้ค้ามนุษย์

ความกลัวการถูกผู้ค้าพวกตนแก้แค้นนั้น เป็นข้อกังวลที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาใด ๆ ชัดความสามารถของผู้ค้าที่จะแก้แค้นผู้เสียหายที่หลบหนีออกมา และ/หรือที่ได้ให้ปากคำปรัปรำพวกตนในชั้นศาลนั้น มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างดี⁷⁷ เพราะฉะนั้น ความเสี่ยงที่เกิดกับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และเป็นไปได้ว่าอาจรวมถึงครอบครัวของพวกเขาจากผู้แสวงหาประโยชน์ไม่ใช่เรื่องกล่าวเกินจริงแต่อย่างใด นอกจากนี้ การแก้แค้นอาจเกิดขึ้นไม่เพียงแต่จากผู้ค้ามนุษย์เท่านั้น แต่ยังเกิดจากนายจ้าง นายหน้าของการค้ามนุษย์ แมงดาและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายได้ด้วยเช่นกัน

การบังคับคุมขังในอาคารสถานที่หรือสถานคุ้มครองแบบปิด

ผู้เสียหายอาจถูกส่งตัวเข้าสู่สถานคุ้มครองแบบปิดซึ่งเป็นการฟื้นต่อความเต็มใจของพวกเขา ทั้งนี้ เพื่อจุดประสงค์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพวกเขา นอกจากนี้ยังมีการให้เหตุผลของการควบคุมตัวไว้ในสถานคุ้มครองแบบปิดว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดหรือเป็นเพียงวิธีเดียวที่ผู้เสียหายจะได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วนที่ต้องการได้ ในบางประเทศ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติจะถูกส่งตัวเข้าสู่สถานคุ้มครองที่ดำเนินการโดยรัฐบาล หรือที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐเพื่อจำกัดการเคลื่อนย้ายของพวกเขา นอกจากนี้ผู้เสียหายยังถูกควบคุมตัวไว้ในสถานคุ้มครองแบบปิดโดยอ้างเหตุผลว่าเพื่อที่พวกเขาจะได้พร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีอีกด้วย⁷⁸ บางคนอาจถูกควบคุมตัวไว้ตลอดระยะเวลาของการดำเนินคดีอาญา ซึ่งเป็นการทำให้พวกเขาหมดโอกาสในการหารายได้ รวมทั้งต้องอยู่ห่างจากครอบครัว

การสูญเสียรายได้และโอกาสที่เป็นค่าใช้จ่ายในการทำงานและของครอบครัว

การมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางกฎหมายอาจทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินในจำนวนที่มีนัยสำคัญกับผู้เสียหายและครอบครัวของพวกเขา คดีในชั้นศาลอาจใช้เวลาหลายเดือนรวมทั้งเวลาที่ต้องใช้ในการช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี การพิจารณาคดีของศาล และการชี้ขาดตัดสินคดี ซึ่งทั้งหมดนี้แปลเป็นการเสียโอกาสในการทำงาน และหารายได้ให้กับครอบครัว ผู้เสียหายหรือพยานบางคนอาจต้องพำนักอยู่ในสถานคุ้มครองตลอดระยะเวลาของการดำเนินคดีในชั้นศาล ซึ่งเป็นการจำกัดความสามารถในการหาเงินเลี้ยงครอบครัวของพวกเขา สำหรับผู้เสียหายหลายคนที่เป็นผู้ที่หาเลี้ยงครอบครัวแต่เพียงผู้เดียว สถานการณ์ดังกล่าวสร้างความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ อารมณ์ และจิตใจอย่างไม่สมควร

เงินชดใช้หรือเงินชดเชยจำนวนน้อยหรือไม่มีเลย

สำหรับผู้เสียหายจำนวนมากแล้ว ผลประโยชน์ของการช่วยเหลือต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้น ไม่มีความชัดเจน ในทางกลับกันความเสี่ยงและค่าใช้จ่ายจะมากกว่าผลประโยชน์ การดำเนินคดีกับผู้ค้ำมนุษย์ที่ประสบความสำเร็จอาจไม่นำไปสู่การชดใช้หรือการชดเชยด้วยเงินสินไหมทดแทนให้กับผู้เสียหายและครอบครัวเสมอไป ในกรณีที่มีการอนุมัติเงินชดใช้หรือเงินสินไหมทดแทนให้ อาจมีความท้าทายในการเข้าถึงอันเนื่องมาจากขั้นตอนที่ยุงยากของทางราชการ รวมทั้งอุปสรรคต่าง ๆ ในด้านกฎหมาย สำหรับแรงงานข้ามชาติหลายคนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังเป็นการยากลำบากอย่างที่สุดสำหรับพวกเขาที่จะเข้าถึงการเยียวยาต่าง ๆ ได้ เนื่องจากสถานะที่ “ไม่ปกติ” ของพวกเขา และข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขามักจะถูกส่งตัวกลับออกไปตั้งแต่วันที่สามารยยื่นคำร้องอ้างสิทธิดังกล่าว

การถูกทำให้ตกเป็นเหยื่อซ้ำในช่วงของการพิจารณาคดีในชั้นศาล

แม้เมื่อผู้เสียหายตกลงโดยสมัครใจที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่แล้ว และพนักงานอัยการได้เตรียมผู้เสียหายสำหรับการขึ้นให้การในชั้นศาลด้วยความสัจย์จริงและในการตอบคำถามของฝ่ายจำเลยแล้ว ผู้เสียหายก็ยังคงตกอยู่ในความล่อแหลมต่อการถูกข่มขู่เมื่ออยู่ในศาลและบริเวณศาล ผู้เสียหายอาจถูกจู่โจมได้ง่าย ความน่าเชื่อถือของผู้เสียหายอาจถูกทนายจำเลยที่เชี่ยวชาญทำลายได้ หรือพวกเขาอาจถูกผู้ค้าเกลี้ยกล่อมให้ถอนความร่วมมือไม่ว่าจะด้วยการติดสินบนหรือด้วยการข่มขู่ผู้เสียหายและ/หรือครอบครัวของผู้เสียหายก็ตาม⁷⁹ ผู้เสียหายอาจรู้สึกถึงการตำหนิหรือความละอายที่เป็นผลมาจากการที่ตนถูกสอบสวน หรือถูกตัดสิน อนึ่ง บุคคลที่ถูกบังคับให้ต้องเผชิญหน้ากับการผู้ค้าพวกตนนั้น อาจได้รับบาดเจ็บทางจิตใจซ้ำอีกระหว่างกระบวนการดังกล่าวได้

การสืบสวนสอบสวนและการตัดสินในการพิจารณาคดีที่อยู่บนพื้นฐานของอคติและการเหมารวม

ทัศนคติการเหมารวมด้านเพศสภาพที่ขัดกันและที่ถูกรวมเข้าด้วยกันกับรูปแบบอื่น ๆ ของการเลือกปฏิบัติ อาจเป็นอุปสรรคที่ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีความพิการทางจิตถูกสันนิษฐานว่าเป็นพยานที่ไร้ความสามารถหรือไม่น่าเชื่อถือ การเหมารวมอาจส่งผลเสียต่อความเป็นกลางของผู้ดำเนินการในสายงานยุติธรรม เช่น การตัดสินใจผู้พิพากษาและของอัยการได้ เช่นเดียวกับมุมมองของพวกเขาที่มีต่อความน่าเชื่อถือ และ/หรือ ความสามารถตามกฎหมายของพยาน

79 Anti-Slavery International (2002)

แนวทางการไม่ทำอันตรายใน กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

- แจ้งให้ผู้เสียหายทราบทั้งก่อนและระหว่างที่ผู้เสียหายมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ถึงระบบยุติธรรมทางอาญา สถานะทางกฎหมายของผู้เสียหาย สิทธิ ทางเลือกของผู้เสียหาย และบริการที่มีให้ รวมทั้งปัจจัยด้านเวลาในกระบวนการพิจารณาคดีด้วย น้ำเสียงที่ไม่คุกคาม และด้วยภาษาที่พวกเขาเข้าใจได้ ผู้เสียหายควรได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและสิ่งที่กระบวนการดังกล่าวอาจนำมาหากผู้เสียหายให้ความยินยอมที่จะเข้าร่วมในฐานะผู้เสียหายและพยาน โดยควรพิจารณาถึงสัญชาติ ชาติพันธุ์ อายุ ความพิการ ฯลฯ ของผู้เสียหายด้วย⁸⁰
- อย่าให้สัญญามากเกินไปหรือระบุถึงผลประโยชน์ของการเข้าร่วมในกระบวนการทางกฎหมายให้มากจนเกินควร บริการคุ้มครองและสนับสนุน เช่น ความช่วยเหลือทางการเงิน การแพทย์ และสถานคุ้มครอง (รวมถึงที่พักชั่วคราว) ไม่ควรถูกเชื่อมโยงเข้ากับวัตถุประสงค์ด้านยุติธรรมทางอาญา
- ให้ระยะเวลาในการฟื้นฟูและไตร่ตรองแก่ผู้ที่ถูกคัดแยกเป็นผู้เสียหายเพื่อให้ผู้เสียหายตัดสินใจอย่างทราบข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือ ซึ่งนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญเป็นพิเศษในการพิทักษ์สิทธิและสวัสดิภาพของผู้เสียหายที่เป็นชาวต่างชาติ ที่มีฉะนั้นอาจถูกส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรอย่างรวบรัดหรือถูกควบคุมตัวโดยที่ผู้เสียหายไม่สมัครใจ นอกจากนี้ ระยะเวลาในการฟื้นฟูและไตร่ตรองยังช่วยให้ผู้เสียหายหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่พบบ่อย ๆ ของการตกลงที่จะ “ระงับ” คดีของพวกเขาอย่างไม่เป็นทางการเพื่อที่จะได้กลับไปใช้ชีวิตตามปกติ ทั้งนี้ ข้อตกลงดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเป็นการสนับสนุนอย่างมากต่อการทุจริตประพฤตินิยมชอบ และทำให้การที่ผู้แสวงหาประโยชน์ไม่ถูกลงโทษนั้นไม่หมดสิ้นไป⁸¹
- ขอรับความยินยอมที่ผู้เสียหายให้โดยสมัครใจและโดยที่ผู้เสียหายได้รับแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลของการมีส่วนร่วมของพวกเขาในกระบวนการดังกล่าวอย่างครบถ้วน และอนุญาตให้ผู้เสียหายสามารถที่จะปฏิเสธความช่วยเหลือและการคุ้มครองได้ตลอดเวลาในช่วงที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ประเมินความเสี่ยงที่ผู้เสียหายจะได้รับอันตรายจากการมีส่วนร่วมในระบบยุติธรรมทางอาญา ในการประสานงานกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและผู้ให้บริการช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายรวมถึงนักจิตวิทยา ในที่นี้การตีความและการประเมินความเสี่ยงของผู้เสียหายนับเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ความเสี่ยงดังกล่าวอาจรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงบาดแผลทางจิตใจ การแค้นจากผู้ค้าหรือคนรู้จักของผู้ค้า การตีตรา และถูกสมาชิกในครอบครัวหรือสมาชิกในชุมชนทำให้ขายหน้า

- หากเป็นไปได้และด้วยการหารือกับผู้เสียหาย ให้มอบหมายเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนหญิงและชายที่ผ่านการอบรมการให้ความคุ้มครองทางกายภาพให้กับผู้เสียหายที่แสดงออกถึงความกลัวเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตของตนและความปลอดภัยในชีวิตของสมาชิกในครอบครัวของพวกเขา⁸² โดยในการให้บริการด้านการคุ้มครองแก่พวกเขาอาจทำได้โดยประสานงานกับหน่วยงานหรือผู้ประสานงานการคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน ซึ่งมีอยู่ในบางเขตอำนาจศาล
- ให้การคุ้มครองที่เพียงพอแก่ผู้เสียหายและพยานที่ไม่ใช่พลเมือง และดำเนินการเพื่อจัดหาให้ซึ่งใบอนุญาตมีถิ่นที่อยู่ชั่วคราว ในช่วงที่มีการดำเนินการทางกฎหมาย⁸³ ผู้เสียหายและพยานควรได้รับการเสนอบริการด้านสถานคุ้มครองโดยอยู่บนฐานของการให้ความยินยอมโดยได้รับข้อมูลครบถ้วน และข้อจำกัดด้านสิทธิในการเคลื่อนย้ายหรือเสรีภาพจะต้องมีอยู่อย่างน้อยที่สุดเพื่อบรรเทาความเสี่ยงจากอันตรายต่อความปลอดภัยของผู้เสียหาย
- กระบวนการสืบสวนสอบสวนใดใดที่ล่วงล้ำ ต้องมีการตรวจพิสูจน์ทางร่างกายและทางจิตวิทยาและการประเมินผล ควรดำเนินการโดยที่ผู้เสียหายให้ความยินยอมหลังจากที่ได้รับทราบข้อมูลครบถ้วนแล้วเท่านั้น ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ และกระบวนการที่เกี่ยวข้องและเพราะเหตุใดจึงจำเป็นต้องทำ ความเจ็บของผู้เสียหายไม่ควรถูกตีความว่าเป็นความยินยอม นอกจากนี้ การตรวจพิสูจน์และการประเมินผลยังควรดำเนินการโดยบุคคลที่มีเพศสภาพที่ผู้เสียหายรู้สึกสะดวกใจด้วยเท่านั้น
- หากผู้เสียหายตัดสินใจที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีผู้ที่ค้าพวกเขา จะต้องคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและรักษาความลับของพวกเขาไปจนตลอดกระบวนการ ตัวอย่างเช่น โดยไม่เปิดเผยรายละเอียดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เสียหาย และข้อมูลใด ๆ ที่อาจเป็นการเผยให้ทราบถึงรายละเอียดส่วนบุคคลหรือที่อยู่ของผู้เสียหายได้ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยการรักษาเป็นความลับที่เข้มงวดที่สุด⁸⁴ และการตัดสินใจที่จะไม่มีส่วนร่วมไม่ควรส่งผลเสียต่อการเข้าถึงความช่วยเหลือที่จำเป็นอย่างยั่งยืนของผู้เสียหาย
- จะต้องไม่เปิดเผยชื่อและสถานะแวดล้อมส่วนบุคคลของผู้ที่ถูกค้า หรือข้อมูลอื่นใดที่มีแนวโน้มจะระบุตัวตนของผู้ที่ถูกค้าและครอบครัวของพวกเขาต่อสาธารณชน ยกเว้นเมื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้ให้ความยินยอมที่มีการรับรองโดยที่ทราบ สมควรใจ และเต็มใจที่จะสละสิทธิในการรักษาความลับดังกล่าว⁸⁵ และเพื่อให้เป็นไปตามนี้ ควรห้ามสื่อไม่ให้เข้าร่วมในการพิจารณาคดีของศาลหรือพยายามที่จะได้รับคำให้การ แถลงการณ์ หรือวิดิทัศน์ที่นอกห้องพิจารณาคดี

82 ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019).

83 ACTIP มาตรา 14(4) และ 14(5)), ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019)

84 ดังที่ระบุไว้ใน ASEAN Practitioner Guidelines: "ผู้เสียหาย-พยาน และในกรณีนี้จำเป็นครอบครัวของพวกเขา ควรได้รับการคุ้มครองจากการแกล้งแค้น ควรมีความหมายที่คุ้มครองความเป็นส่วนตัวของพยานที่เป็นผู้เสียหายและการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา" ตอนที่ หนึ่ง E.1 และ E.2, ACTIP มาตรา 14(6)..

85 ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019).

- ต้องจัดหาความช่วยเหลือด้านกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่ายให้กับผู้ที่ถูกค้าในโอกาสแรกที่ทำได้ และตลอดระยะเวลาของการดำเนินการทางอาญา ทางแพ่ง และการดำเนินการอื่น ๆ กับผู้ค้าที่ต้องสงสัย⁸⁶ นอกจากนี้ยังควรจัดหาความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เสียหายสามารถเข้าถึงการเยียวยาต่าง ๆ ได้⁸⁷ แจ้งให้ทราบ และอนุญาตให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เต็มใจ และสามารถที่จะแสวงหาทรัพยากรด้านกฎหมายในการเอาผิดผู้กระทำผิดได้ ว่าพวกเขาสามารถจะเรียกร้องการชดเชยและการชดเชย/ เงินสินไหมทดแทนสำหรับความสูญเสียและบาดเจ็บทางจิตใจของพวกเขาได้
- ในเรื่องของความยาวนานของการพิจารณาคดีในชั้นศาล ขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติ ควรดำเนินการในลักษณะที่ทำให้ผู้เสียหายสามารถมีส่วนร่วมโดยที่ไม่ส่งผลเสียอย่างไม่สมควรต่อการดำเนินชีวิตต่อไปได้ ระเบียบปฏิบัติเหล่านี้อาจรวมถึงการอนุญาตให้ผู้เสียหายให้ข้อพิสูจน์ที่ขัดแย้งจากระยะไกลได้ จากประเทศบ้านเกิดเมืองนอนของพวกเขาได้ ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ต้องมีการนำสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล ซึ่งระบบต่างๆ ที่อนุญาตให้ผู้เสียหายดำเนินชีวิตต่อไป และฟื้นคืนสู่สภาพเดิมได้ ตลอดทั้งระยะเวลาของการพิจารณาคดีในชั้นศาลอันยาวนาน
- สำรวจหาวิธีที่จะทำให้ได้มาซึ่งคำให้การที่ใช้เป็นหลักฐานได้ รวมทั้งคำให้การในชั้นศาลจากผู้เสียหาย โดยที่ไม่ต้องกักตัวผู้เสียหายไว้ในสถานคุมครองเป็นเวลานาน ๆ⁸⁸ เรื่องนี้อาจเป็นผลที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ให้ต้องใช้คำให้การในชั้นศาลที่ให้ไว้ก่อนการพิจารณาคดี การบันทึกคำให้การลงในวิดีโอ หรือการให้คำให้การผ่าน วิดีโอลิงค์ แต่ถ้าผู้เสียหายเต็มใจและพร้อมที่จะให้ปากคำต่อศาล ก็ใช้คำให้การก่อนการพิจารณาคดี วิดีโอลิงค์ และการไต่สวนแบบเร่งรัด (ถ้าเป็นไปได้ในทางกฎหมาย) เพื่อช่วยลดระยะเวลาของการถูกบังคับให้ต้องพำนักในสถานคุมครองแบบปิดให้สั้นลง⁸⁹
- ตัดสินใจร่วมกับผู้เสียหายว่าทางเลือกอื่น ๆ เช่น จะใช้หลักฐานสนับสนุนและผู้เชี่ยวชาญ / พยานคนอื่น ๆ แทนการให้ปากคำและคำให้การในชั้นศาลของผู้เสียหายได้หรือไม่ ถ้าการให้ปากคำและคำให้การในชั้นศาลของผู้เสียหาย จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้เสียหาย นอกจากนี้การใช้หลักฐานสนับสนุนยังหมายความว่า คดีนี้ไม่ได้พึ่งพาเฉพาะคำให้การของผู้เสียหายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และจะสามารถดำเนินการต่อไปได้ แม้ผู้เสียหายจะไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะให้การในชั้นศาลก็ตาม
- แจ้งให้ผู้เสียหายทราบว่า ในช่วงของการดำเนินการใดใดทางกฎหมาย พวกเขามีสิทธิที่จะร่วมอยู่ด้วยและแสดงความเห็นของพวกเขาได้⁹⁰

86 ASEAN Gender Sensitive Guideline วรรค 3.4.6.

87 ACWC Regional Review Recommendation 5.1, 5.2 และ 5.3.

88 Ibid. ให้ดูรายละเอียดใน Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Traffickingen.pdf>

89 ACWC Regional Review Recommendation 4.1.

90 APA Section B(g). UN TIP Protocol มาตรา 6(2)(b)

- ผู้เสียหายจะต้องได้รับแจ้งให้ทราบอยู่เสมอ ถึงความคืบหน้าของคดีใด ๆ ที่ตนมีส่วนพัวพัน และผู้เสียหายยังสามารถขอข้อมูลได้ตลอดเวลา⁹¹
- หากเป็นไปได้ ให้แต่งตั้ง “ผู้แทน/ ผู้ที่เป็นปากเป็นเสียงแทนผู้เสียหาย – พยาน” หรือ “ผู้ประสานงานผู้เสียหาย – พยาน” ให้กับผู้เสียหายโดยเฉพาะ เพื่อคอยติดตามและสนับสนุนผู้เสียหายไปจนตลอดกระบวนการในชั้นศาล โดยบุคคลผู้นี้สามารถที่จะให้ข้อมูลความคืบหน้าล่าสุดเกี่ยวกับสถานะของคดี และข้อมูลเกี่ยวกับการส่งตัวผู้เสียหายไปเพื่อรับบริการต่าง ๆ ได้ ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้เป็นที่ยอมรับกันในระดับโลกว่าเป็นหลักปฏิบัติที่ดี⁹²
- ขอบมาตรการสนับสนุนในทางปฏิบัติจากศาล ด้วยจุดมุ่งหมายในการลดความตึงเครียดและบาดแผลทางจิตใจ/ความบอบช้ำที่เกิดกับผู้เสียหาย เช่น การให้ไปเยี่ยมชมห้องพิจารณาคดีของศาลก่อนการพิจารณาคดี เพื่อให้ผู้เสียหายสามารถทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อม และทำความเข้าใจว่าใครจะนั่งอยู่ที่ใดกันบ้าง การมีคนพาไป-กลับจากอาคารของศาล การใช้ทางเข้าอาคารของศาลที่แยกต่างหาก พื้นที่พักรอที่เป็นส่วนตัว และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนิน การพิจารณาคดีจากฝ่ายอัยการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั้งกระบวนการพิจารณาคดีของศาล⁹³
- ใช้มาตรการป้องกันในศาลเพื่อที่ผู้เสียหายจะไม่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลย เว้นแต่ผู้เสียหายเลือกที่จะไม่ใช้มาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ ที่ได้อธิบายให้ผู้เสียหายฟังแล้ว มาตรการเหล่านี้อาจรวมถึง ห้องพักรอที่แยกต่างหาก ทางเข้าส่วนตัว คำให้การในชั้นศาลที่บันทึกไว้/ ล่วงหน้า การใช้นามแฝง การไต่สวนแบบปิด การปรับภาพใน วิดีทัศน์ /เสียงให้แตกต่างจากปกติ กระจกที่มองเห็นจากด้านเดียว ฉากกัน หรือผ้าม่าน นอกจากนี้ยังต้องอธิบายให้ผู้เสียหายฟังด้วยว่า คำให้การของพวกเขาจะถูกส่งมอบอย่างไร และถ้าในที่สุดแล้ว จะต้องมีการเปิดเผยต่อจำเลยและสาธารณะ ตัวตนของพวกเขาจะถูกเปิดเผยในระดับใด ให้ผู้เสียหายมีเวลาที่เพียงพอที่จะให้การในชั้นศาล และไม่ขัดจังหวะหรือขอให้พวกเขาเร่งระลึกถึงสิ่งที่ได้เกิดขึ้น
- ผู้พิพากษาและทนายจำเลยต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณและการปฏิบัติทางวิชาชีพของตน ซึ่งรวมถึงการละเว้นจากการใช้ภาษาหรือน้ำเสียงที่ทำให้ขุ่นเคืองหรือที่ก้าวร้าว ยิ่งไปกว่านั้นผู้เสียหายยังไม่สมควรที่จะถูกผลักดันให้ต้องเล่าเรื่องราวของตน ผู้พิพากษาและทนายจำเลยจะต้องดำเนินการไปตามที่เห็นว่าสมควร ในการปฏิบัติงานตามทำหน้าที่ของตน โดยที่การประพฤติปฏิบัติของพวกเขาในห้องพิจารณาคดีมีความสอดคล้องกับจรรยาบรรณเหล่านั้นอยู่เสมอ

91 Ibid.

92 ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019).

93 ASEAN Practitioner Guidelines, ตอนที่ F.4. ASEAN Gender Sensitive Guideline วรรค 3.6.

- ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเยียวยา ในภาษาและรูปแบบที่ผู้เสียหายสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ซึ่งอาจรวมถึง การที่พวกเขามีสิทธิในการเข้าถึงการเยียวยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เสียหายที่เป็นชาวต่างชาติ กระบวนการในการขอรับและเอกสารที่จำเป็น กรอบเวลาของการประเมินและการอนุมัติ และอื่นๆ⁹⁴ ผู้เสียหายที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศ ควรได้รับสิทธิในการอยู่ในประเทศต่อไป รวมถึงสิทธิในการทำงาน หากพวกเขาต้องการ จนกว่าจะมีการตัดสินใจเรื่องขอคำสินไหมทดแทนของพวกเขาออกมา
- อนุมัติการชดเชยค่าเสียหายและเงินสินไหมทดแทนให้ เพื่อสร้างทางเลือกสำหรับการเยียวยาในทางแพ่ง
- จัดการเหมารวมของฝ่ายยุติธรรมในระบบยุติธรรม โดยให้เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำให้อย่างมั่นใจได้ ในความเสมอภาคและความยุติธรรมสำหรับผู้เสียหายและพยาน ด้วยการให้การฝึกอบรมแก่ผู้ที่มีวิชาชีพด้านยุติธรรมทางอาญาอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ เกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง และเกี่ยวกับการเหมารวมด้านเพศสภาพ และอคติ เน้นให้เห็นถึงอันตรายของการเหมารวมของฝ่ายตุลาการ ผ่านงานวิจัยที่อยู่บนพื้นฐานของหลักฐาน วิเคราะห์การให้เหตุผลของฝ่ายตุลาการต่อหลักฐานของการเหมารวม และเน้นให้เห็นความสำคัญของหลักปฏิบัติที่ดี รวมทั้งตัวอย่างของผู้ดำเนินการในสายงานยุติธรรม ที่เคยแสดงความเห็นคัดค้านต่อการเหมารวมด้านเพศสภาพมาแล้ว
- ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ควรได้รับการคัดแยกเป็นผู้เสียหายของอาชญากรรม - การที่ไม่ตระหนักว่าบุคคลหนึ่ง ๆ นั้นเป็นไปได้ว่าอาจถูกค้ามา อาจไม่เพียงแต่ละเมิดต่อสิทธิของบุคคลดังกล่าว และเป็นอันตรายเท่านั้น แต่ยังขัดขวางโอกาสที่จะจัดการกับผู้กระทำผิดฐานค้ามนุษย์ผ่านการสกัดกั้น การสืบสวนสอบสวน และการดำเนินคดีอีกด้วย
- ผู้เสียหายไม่ควรที่จะถูกปฏิบัติด้วยเยี่ยงผู้กระทำผิด/ อาชญากร การสร้างความไว้วางใจ มีความสำคัญอย่างที่สุดต่อการที่จะได้รับความร่วมมือจากผู้เสียหาย แต่การจับกุม การคุมขังผู้เสียหาย อาจนำไปสู่ความล้มเหลวที่ร้ายแรงในการสร้างความไว้วางใจของผู้เสียหาย
- หลักเล็งการปฏิบัติต่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เสมือนเป็นเพียงแหล่งของหลักฐานเท่านั้น ซึ่งนับเป็นวิธีการในระยะสั้นที่มีความน่าจะเป็นที่จะล้มเหลว ทั้งนี้หากผู้เสียหายรู้สึกปลอดภัย และมีผู้ที่เข้าใจในความต้องการของพวกเขา และจัดการกับความต้องการของพวกเขาอย่างเหมาะสม ผู้เสียหายและพยานก็มีแนวโน้มที่จะให้ความร่วมมือในกระบวนการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี⁹⁵

94 ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019).

95 Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Traffickingen.pdf>

กรณีศึกษาที่ 3⁹⁶ หนายความสัมภาษณ์ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

“ฉันรู้ว่ามันจะเป็นเรื่องยาก แต่ฉันจำเป็นต้องให้เธอบอกฉันให้ชัด ๆ ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง พร้อมรายละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้” ซูมิ หนายความที่ทำงานกับหน่วยงานที่ช่วยเหลือผู้รอดชีวิตจากการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ หยุดพูดชั่วคราวขณะที่ล่ามกำลังแปลให้กับลูกความของเธอซึ่งเป็นเด็กหญิงอายุ 15 ปี ฟัง

เด็กสาวได้บ่งบอกว่าเธอต้องการที่จะช่วยในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิด และเต็มใจที่จะเล่าให้ฟังถึงทุกอย่างที่เกิดขึ้น

“ครั้งก่อนที่เราพบกัน เธอเล่าให้ฉันฟังกว้าง ๆ ว่าเกิดอะไรขึ้น และเธอก็บอกว่าผู้ค้าใช้ความรุนแรงกับเธอ เธอพอจะเล่าให้ฉันฟังเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรุนแรงนั้นได้ไหม?” ซูมิหยุดอีกครั้งระหว่างที่ล่ามแปล

จากนั้นเด็กสาวก็เริ่มพูด เธอพูดเป็นเวลานานแล้วเริ่มร้องไห้ แม้ว่าซูมิจะไม่เข้าใจความหมายสักคำ แต่เธอคอยสบตาไปกับเด็กสาวไว้ตลอดและแสดงความเห็นอกเห็นใจในทุก ๆ วิธีทางที่เธอสามารถทำได้

“หนูถูกซ้อมและถูกมัดไว้” ล่ามกล่าว “พวกเขาบังคับให้หนูทำหลายอย่าง หนูคิดว่าคุณรู้นะ”

ซูมิหันไปหาล่าม “เธอพูดแค่นั้นเองเหรอ? ฟังดูเหมือนว่าเธอให้รายละเอียดมากกว่านี้เยอะเลยนะ”

ล่ามกล่าวว่า “ใช่ค่ะ คำในภาษาของเรายาวมาก ๆ และต้องใช้คำพูดมากกว่าในการอธิบายถึงสิ่งเดียวกัน”

ซูมิพูดต่อ “เธอบอกว่าพวกเขาบังคับให้เธอทำอะไรหลายอย่าง เธอเต็มใจที่จะบอกรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นไหม?”

ล่ามและเด็กสาวเริ่มน้ำตาไหล ดูสับสน และท้อแท้

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- สิ่งสำคัญคือการทำให้นึกได้ว่าผู้เสียหายรู้สึกสะอึกใจที่จะเล่าประสบการณ์ของตนให้ฟังโดยมีนักแปลอยู่ด้วย อนึ่ง ก่อนกระบวนการสัมภาษณ์จะเริ่มขึ้น การส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพในบางรูปแบบระหว่างผู้เสียหายกับล่าม รวมถึงการให้เวลาล่ามแนะนำตัวเอwnั้น เป็นความคิดที่ดี
- บางครั้งล่ามก็ไม่มีสะดอกใจที่จะแปลรายละเอียดบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดที่มีลักษณะในทางเพศ ซึ่งอาจเป็นเรื่องต้องห้าม ในกรณีเช่นกรณีนี้ บางทีเด็กสาวก็อาจตระหนักถึงความรู้สึกอึดอัดใจของล่ามและอาจแก้ไขเรื่องราวของเธอ
- คำเฉพาะอาจไม่มีอยู่หรืออาจแปลได้ยาก เมื่อเป็นเช่นนั้น บางครั้งเหยื่อก็กะบอกเล่าเรื่องราวในลักษณะที่มีความเหมาะสมในทางวัฒนธรรม (ซึ่งมักจะยาวกว่าและมีบริบทประกอบมากขึ้น) แต่เป็นการยากที่จะเชื่อมโยงความหมายที่แน่นอนของเรื่องราวโดยการแปลคำต่อคำได้
- การเพิ่มบุคคลที่สามในการสัมภาษณ์เป็นเรื่องยากเสมอ ผู้เสียหายอาจรู้สึกถูกเปิดเผยมากขึ้นและมีความประหลาดใจมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อเนื้อหาของเรื่องราวของผู้เสียหายเช่นกัน
- ในทุกวัฒนธรรม แม้ว่าอาจจะไม่เท่ากันทั้งหมดเสียทีเดียว ผู้หญิงอาจถูกกล่าวโทษในการที่พวกเธอตกเป็นเหยื่อทางเพศ หากผู้เสียหายตำหนิตัวเองหรือรู้สึกว่าการล่ามตำหนิเธอในสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นธรรมดาที่เธอจะลังเลที่จะพูดออกมาอย่างเปิดเผย
- คำแนะนำที่สำคัญในการทำงานกับล่ามอย่างมีประสิทธิภาพคืออย่าปล่อยให้ผู้เสียหายพูดยาว ๆ โดยที่ไม่มีการแปล ล่ามควรแปลประโยคต่อประโยคและจะต้องคอยเตือนทุกฝ่ายรวมถึงผู้สัมภาษณ์ถึงเรื่องนี้บ่อย ๆ ตลอดทั้งช่วงของการสัมภาษณ์
- หากข้อมูลที่จะรวบรวมมีลักษณะที่ละเอียดอ่อนเป็นพิเศษ เป็นความคิดที่ดีที่จะทำงานร่วมกับล่ามล่วงหน้า เพื่อให้แน่ใจว่าล่ามเข้าใจถึงความสำคัญของการแปลรายละเอียดแต่ละอย่างนั้น
- ซูมิ ผู้เป็นทนายความนั้น มีความเป็นมืออาชีพและเห็นอกเห็นใจในแนวการถามคำถามของเธอ เธอระวังที่จะไม่ชี้แนะว่าผู้เสียหายคือคนที่ควรจะถูกตำหนิในสิ่งที่เกิดขึ้น และปล่อยให้ผู้เสียหายสื่อสารถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแทน

กรณีศึกษาที่ 4⁹⁷ ผู้พิพากษาพูดกับผู้เสียหายชาย

ผู้พิพากษาเริ่มหุ้ดหุ้ด "ไหนบอกผมอีกทีสิว่า ทำไมคุณถึงไม่ออกมาจากที่นั่น"

"ท่านครับ ผมบอกท่านแล้ว พวกเขาเอาหนังสือเดินทางผมไป ผมออกมาไม่ได้"

ผู้พิพากษาฝ่ายตรวจคนเข้าเมืองกำลังฟังชายคนหนึ่งชื่อ "เมือง" เขาและทนายความของเขาอ้างว่าเขาถูกค้าไปยังประเทศหนึ่งโดยหลอกลวง ตามที่เมืองบอก เขาได้จ่ายค่าธรรมเนียมให้กับนายหน้าของเขาเพื่อหางานดี ๆ ในร้านอาหารให้ทำ แต่เขากลับอ้างว่าถูกกดขี่โดยโรงงานแปรรูปอาหารทะเลแทน เขาเล่าว่านับตั้งแต่เขาเริ่มทำงานที่นั่นมาตั้งแต่ 11 เดือนก่อนหน้านั้น เขาไม่เคยเห็นเงินเดือนเลย เขาทำงานทุกวันในสภาพที่สกปรกและนอนในห้องเล็ก ๆ ที่แทบจะไม่มีการระบายอากาศ รวมกับคนอื่น ๆ อีก 14 คน โดยที่พวกเขาถูกล็อกไว้ในห้องในเวลากลางคืน เมื่อโรงงานถูกสอบสวนในความผิดฐานเลียงภาษีและการฉ้อโกง พวกเขาปล่อยเมืองและคนอื่น ๆ ออกมาโดยที่ไม่ได้จ่ายเงินให้พวกเขา

ผู้พิพากษา: "คุณไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือเดินทางของตัวเองในการออกจากที่นั่น แล้วทำไมคุณถึงไม่เดินออกจากโรงงานสักวันก่อนหน้านี้อะ"

เมือง: "ผม... ผมทำไม่ได้ครับท่าน"

ผู้พิพากษา: "ทำไมล่ะ พวกเขาขู่คุณหรือ? พวกเขาบอกว่าจะทำร้ายคุณหรือ? พวกเขาเคยใช้ความรุนแรงกับคุณหรือเปล่า?"

เมือง: "ไม่ครับ"

ผู้พิพากษา: "พวกเขาขู่ครอบครัวของคุณที่บ้านหรือเปล่า"

เมือง: "เปล่าครับ แต่ผมไม่มีเงิน และผมไม่มีเอกสาร ผมต้องทำอะไรล่ะครับ"

ผู้พิพากษา: "คุณก็น่าจะเดินออกมา แล้วไปหาตำรวจ และบอกตำรวจว่าพวกเขาทำอะไรกับคุณ"

เมือง: "แต่...แล้วพวกเขาก็จะจับผม"

ผู้พิพากษา: "ทำไมล่ะ คุณกำลังบอกผมว่าคุณทำผิดกฎหมายหรือ มีเหตุผลที่พวกเขาควรจะจับกุมคุณหรือ"

เมือง: "เพราะผมไม่มีเอกสารของผมนะครับท่าน"⁹⁸

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- เมื่อผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เคยมีส่วนพัวพันในเรื่องที่ผิดกฎหมาย อย่างที่หลายคนก็เป็นเช่นนั้น สิ่งดังกล่าวเป็นอุปสรรคที่ร้ายแรงในการขอความช่วยเหลือ ผู้ค้ารู้เรื่องนี้และมักใช้ประโยชน์จากความกลัวของผู้เสียหายของพวกเขา ผู้เสียหายส่วนใหญ่ไม่ทราบหรือเข้าใจว่าตนเองอาจมีสิทธิในการไล่เบียดตามกฎหมาย และได้รับการคุ้มครองบางประการ
- ผู้พิพากษาควรตระหนักว่าไม่ใช่เรื่องง่ายที่ผู้เสียหายที่ถูกค้าจะเดินออกจากสถานการณ์ของพวกเขาได้ คนที่ถูกค้าส่วนใหญ่รู้สึกว่าคุณภาพชีวิตของพวกเขาไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ของตนได้ เป็นเรื่องปกติที่พวกเขาจะรู้สึกอับจนหนทางและถูกตัดขาดจากคนอื่นในสังคม เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจถึงความรู้สึกที่ซับซ้อนที่ผู้ที่ถูกค้าอาจประสบและบริบททางการเมืองและกฎหมายในที่ที่พวกเขาจากมา
- เมืองอาจถูกแสวงหาประโยชน์ แต่อาจไม่ต้องการบอกความจริงทั้งหมดกับผู้พิพากษา ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หลายคนรู้สึกโล่งใจอย่างที่สุดที่ถูกใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวง ในฐานะของผู้ชายคนหนึ่ง เมืองอาจเชื่อว่าเขาจำเป็นต้องแสดงว่าตนแข็งแกร่งและควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้พิพากษาควรเปิดใจรับฟังเรื่องราวของเมือง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงทั้งหมดเกี่ยวกับสถานการณ์

Photographer: Maarten van den Heuvel / Unsplash

กรณีศึกษาที่ 5⁹⁹ อันตรายและการทำให้เกิดบาดแผลทางจิตใจซ้ำอีกที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

“เรียม” เคยมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางกฎหมายรวมสองครั้งซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การถูกค้ามนุษย์ของเธอ ครั้งหนึ่งเป็นเรื่องของการค้ามนุษย์และอีกหนึ่งครั้งเป็นเรื่องของการข่มขืน เธอได้ขอที่จะให้การอย่างเป็นทางการส่วนตัว แต่คำขอของเธอถูกปฏิเสธ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ช่วยเหลือเรียมโดยขอห้องพักรอส่วนตัวให้เธอในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล นอกจากนี้เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พวกเขายังจัดให้เรียมให้การเป็นพยานในทั้งสองคดีในวันเดียวกัน อย่างไรก็ตามเรียมได้รับบาดเจ็บทางจิตใจอย่างสาหัสจากการที่ต้องรับมือกับทั้งสองคดีในเวลาเดียวกัน รวมถึงการเผชิญหน้ากับทั้งผู้ที่ค้าและผู้ข่มขืนเธอ

ในระหว่างการพิจารณาคดี ญาติของจำเลย (จำนวนสามสิบกว่าคน) เริ่มเยาะเย้ยเรียม แต่ผู้พิพากษาที่ไม่ได้แทรกแซงการก่อกวนคุกคามซึ่งทำให้เธอรู้สึกกลัว นอกจากนี้ผู้พิพากษายังถามเรียมด้วยคำถามส่วนตัวบางอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี เธอสูญเสียความไว้วางใจในกระบวนการทางกฎหมาย และยังคงเกิดความกลัวเพราะคำขู่ของคนที่ค้า/คนที่ข่มขืนเธอและครอบครัวของพวกเขา

ผู้พิพากษา: “ก่อนที่จะถูกข่มขืน คุณเคยมีแฟนหรือไม่”

เรียม: “ไม่ค่ะท่าน”

ผู้พิพากษา: “คุณชอบสังสรรค์และรักสนุกหรือไม่”

เรียม: “ไม่ค่ะท่าน “

ผู้พิพากษา: “คุณชอบใส่เสื้อผ้าที่ไม่ค่อยมิดชิดเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชายใช่หรือไม่”

เรียม: “เปล่าค่ะท่าน”

(ผู้เข้าฟังการพิจารณาคดีในศาลน่าจะได้ยินการพูดออกมาดัง ๆ ว่า เรียมไม่ใช่ผู้หญิงที่ดีและชอบออกไปเตร็ดเตร่กับผู้ชายร้าย ๆ)

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- NGO ดังกล่าวพยายามประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับเรียก โดยจัดการให้เธอขึ้นให้การเป็นพยานในชั้นศาลสองคดีในวันเดียวกัน อย่างไรก็ตาม พวกเขาไม่ได้พิจารณาถึงบาดแผลทางจิตใจที่เป็นไปได้ว่าเธออาจจะได้รับความทุกข์ทรมานดังกล่าวซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นตามมาที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการฟื้นฟูของเธอ และความสามารถของเธอในการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อไป
- อัยการที่เป็นตัวแทนของผู้เสียหายควรร้องขอให้มีการพิจารณาคดีแบบปิด ซึ่งหมายความว่า จะมีเพียงผู้เสียหาย ผู้ให้การสนับสนุนของเธอ และฝ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น ผู้ต้องหาและทนายความของเธอ ผู้อำนวยความสะดวก ศาล นักจดข่าวเลข ล่าม ฯลฯ เท่านั้นที่จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในห้องพิจารณาคดี
- ในช่วงที่มีการพิจารณาคดี ศาลควรปกป้องสภาวะนิรนามของเรียก และทำให้มั่นใจได้ว่าไม่มีการระบุถึงข้อมูลใด ๆ ที่อาจเปิดเผยตัวตนหรือที่อยู่ของเธอ เจ้าหน้าที่ศาลควรวางมาตรการในการคุ้มครองความปลอดภัยและความมั่นคงของเรียกจากผู้กระทำผิดด้วยมาตรการต่างๆ เช่น การจำกัดผู้คนในศาลโดยให้มีเฉพาะผู้ที่มีความจำเป็นอย่างถึงเท่านั้น มีการพาผู้เสียหายไป-กลับจากอาคารต่าง ๆ ของศาล การใช้ทางเข้าสู่อาคารศาลที่แยกต่างหาก พื้นที่พักรอที่เป็นส่วนตัว ฯลฯ
- ผู้พิพากษาควรมีความละเอียดอ่อนต่อเรียกให้มากกว่านี้ โดยทำให้มั่นใจได้ว่าเธอไม่ได้รู้สึกว่าคุณถูกข่มขู่ หรือถูกทำให้ตกเป็นเหยื่อซ้ำอีกจากการพิจารณาในชั้นศาล ผู้พิพากษาควรเข้าแทรกแซงในนามของเรียกหากเธอกำลังถูกคุกคาม ผู้พิพากษาควรขอให้ญาติของจำเลยและเจ้าหน้าที่ที่ไม่จำเป็นคนอื่น ๆ ออกจากห้องพิจารณาคดีในตอนที่คุณเสียหายให้ปากคำ ผู้พิพากษาไม่ควรถามคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเธอซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับคดี

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายกับ ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

อันตรายต่อร่างกาย จิตใจ และจิตสังคมที่ผู้ถูกค้ำมนุษย์ที่เป็นเด็กอาจได้รับ และความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นต่อการแสวงหาประโยชน์ หมายความว่า พวกเขาอาจต้องการได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม¹⁰⁰ ผลประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กควรมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกการตัดสินใจ หรือการดำเนินการทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก เด็กที่ถูกค้ำนั้น ด้วยอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ทำให้พวกเขามีความต้องการความช่วยเหลือที่เฉพาะเจาะจงและมักเป็นความต้องการเฉพาะทาง ฉะนั้นการพิจารณาถึงหลักการด้านจริยธรรมที่สำคัญจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อทำงานกับเด็ก ตัวอย่างเช่น แม้ว่าจะมีการให้ความยินยอมแล้ว แต่เด็กก็อาจจะไม่ได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า การที่มีส่วนในการสัมภาษณ์หรือในการดำเนินการทางกฎหมายนั้น หมายความว่าอะไร และอาจกลายเป็นความรู้สึกที่ว่าตนถูกทำให้อับอาย หรือเจ็บปวด เพราะต้องแบ่งปันประสบการณ์ของตน¹⁰¹

ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนถูกกำหนดให้มีบัญญัติกฎหมาย นโยบาย และกลไกที่เหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ในความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ที่เป็นเด็กในทุกระยะ นับตั้งแต่การคัดแยกไปจนถึงการได้มาซึ่งวิธีแก้ปัญหาคงทน โดยการดูแลและการคุ้มครองนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ และไม่มีการแบ่งแยกระหว่างเด็กที่ถือสัญชาติของประเทศนั้นหรือเด็กที่ถือสัญชาติของประเทศอื่น อีกทั้งควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการประเมินและตอบสนองต่อความจำเป็นของเด็กที่มีความต้องการเป็นพิเศษ เช่น เด็กที่อายุน้อยมาก เด็กพิการ และเด็กที่ได้รับ ความทุกข์ทรมานจากการแสวงหาประโยชน์ และการล่วงละเมิดอย่างรุนแรง เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (ซึ่งทุกประเทศในอาเซียนเป็นผู้ลงนาม)¹⁰²

100 Australia Government National Roundtable on Human Trafficking and Slavery. Guidelines for NGOs Working with Trafficked Persons (Third Edition). (2015). <https://www.homeaffairs.gov.au/criminal-justice/files/guidelines-ngos-working-with-trafficked-people.PDF>

101 UNICEF (2006).

102 แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ ส่วนภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures)

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กหลายคนจะไม่สามารถเข้าถึงพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ตนเชื่อถือได้อย่างไรก็ตามแนวทางและวิธีปฏิบัติของภูมิภาคอาเซียน ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความมั่นใจว่ามีการแต่งตั้งผู้ปกครองที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมให้กับผู้เสียหายที่เป็นเด็กที่ถูกคัดแยกหรือที่ถูกสันนิษฐานว่าเป็นผู้เสียหาย เพื่อติดตามเด็กไปจนตลอดทั้งกระบวนการ จนกว่าจะมีการระบุและดำเนินการที่คงทน เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเขาหรือเธอ¹⁰³

บางที่อันตรายที่เป็นไปได้มากที่สุดที่มีต่อเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ คือการที่พวกเขาไม่ถูกระบุตัวและไม่ได้รับการปฏิบัติเช่นหนึ่งในนั้น เด็กที่ถูกค้ามักจะถูกเจ้าหน้าที่คัดแยกผิดพลาด เมื่อมีการคัดแยกผิดพลาดจะเกิดการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมว่าควรเกิดอะไรกับเขาต่อไปบ้าง และพวกเขาก็ไม่ได้รับความคุ้มครองตามที่ต้องการ นอกจากนี้การคัดแยกที่ผิดพลาดยังอาจเกิดขึ้นในทางกลับกันได้เช่นกัน เด็กที่ไม่ได้ถูกค้าอาจถูกเรียกตรวจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจสงสัยว่าพวกเขากำลังถูกค้า และทำให้เด็กรู้สึกว้าวุ่นหรือเขาเป็นเป้าหมายของการเลือกปฏิบัติ¹⁰⁴

สิ่งสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติ คือต้องยอมรับว่าเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทุกคนไม่ได้แสดงออกเช่นนั้นเสมอไป พวกเขาอาจจะดูเหมือนว่ามีอายุ 18 ปี หรือมากกว่า หนังสือเดินทางของพวกเขาอาจถูกทำลายหรือริบไป พวกเขาอาจถือเอกสารประจำตัวปลอมที่บิดเบือนอายุของพวกเขา ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กอาจโกหกเกี่ยวกับอายุของตัวเองเพราะผู้แสวงหาผลประโยชน์บอกให้พวกเขาทำ พวกเขาอาจโกหกเพราะพวกเขากลัวที่จะถูกนำตัวเข้าไปในการดูแลหรือถูกส่งตัวกลับบ้าน¹⁰⁵ การที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่เป็นเด็กไม่ค่อยมีความสามารถที่จะแยกตัวเป็นอิสระจากสถานการณ์ของการแสวงหาประโยชน์ของพวกเขาได้เลย พวกเขาจึงต้องพึ่งพามาตรการคัดแยกเชิงรุกที่ดำเนินการโดยหน่วยงานรัฐและหน่วยงานนอกภาครัฐ¹⁰⁶

103 แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ ส่วนภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Regional Guidelines and Procedures)

105 OHCHR. Human Rights and Human Trafficking: Fact Sheet No. 36. (นครนิวยอร์ก และกรุงเจนีวา ปี 2014)

104 UNICEF. Reference Guide on Protecting the Rights of Child Victims of Trafficking in Europe. (กรุงเจนีวา ปี 2006)

106 UNICEF. Guidelines on the Protection of Child Victims of Trafficking. UNICEF Technical Notes (นครนิวยอร์ก ปี 2006) https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/unicef_guidelines_on_protection_of_the_rights_of_the_child_2006_en_2.pdf

แนวทางหลักว่าด้วยการไม่ ทำอันตราย สำหรับการทำงาน กับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

- ผู้เสียหายที่ไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับอายุ ควรได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นเด็ก และกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายรวมทั้งกระบวนการสัมภาษณ์ ควรสอดคล้องกับหลักการในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) การคัดแยกผู้เสียหายจะต้องเร่งรัดและให้ความสำคัญเพื่อที่จะระบุอายุของผู้เสียหายให้ได้ เพื่อให้แน่ใจว่าบริการที่เสนอให้กับผู้เสียหายนั้นมีความเหมาะสม¹⁰⁷
- เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความต้องการพิเศษและสิทธิของเด็กแล้วเท่านั้น ที่ควรเป็นผู้จัดการหรือสัมภาษณ์ผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ทั้งนี้ควรทำให้เป็นไปตามนี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- ควรแต่งตั้งผู้ปกครองตามกฎหมายให้กับเด็กที่ถูกค้า เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ รวมทั้งเพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของเด็ก เมื่อใดก็ตามที่พ่อแม่ของเด็กไม่สามารถใช้สิทธิของความเป็นพ่อแม่ได้ชั่วคราวหรืออย่างถาวร หรือไม่เต็มใจ หรือไม่เหมาะสมที่จะใช้สิทธิของพ่อแม่¹⁰⁸ ผู้ปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งควรได้รับการปรึกษาหารือ และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเด็กคนนั้น

107 ASEAN Gender Sensitive
Guideline วรรค 3.2.3. ACWC
Regional Review
Recommendation 2.2.

108 UNICEF (2006).

- ขณะที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจในคดีของเด็ก ก็ยังจำเป็นที่จะต้องได้รับความยินยอมจากเด็กที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน และควรถือว่าการให้ความยินยอมของเด็กนั้นมีความสำคัญสูงสุด การสื่อสารกับเด็กจะต้องปรับข้อมูลทั้งหมดให้เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของเด็ก และนำเสนอในลักษณะที่เป็นมิตรและเหมาะสมกับเด็ก สนับสนุนและทำให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจทั้งหมดนั้น ทำโดยที่เด็กมีส่วนร่วมและให้ข้อมูลความเห็นด้วย ทั้งนี้ขอบเขตที่เด็กสามารถให้ความยินยอมได้โดยที่ตนได้รับแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลนั้นจะแตกต่างกันออกไปตามอายุ ประสบการณ์ และระยะของพัฒนาการของเด็ก อนึ่ง พึงระลึกไว้เสมอว่า ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างเด็กและผู้ใหญ่นวมถึงการสร้างแรงกดดันต่อการยินยอมหรือไม่ (โดยเจ้าหน้าที่หรือพ่อแม่ / ผู้ปกครอง)¹⁰⁹
- อนุญาตให้เด็กที่ถูกควบคุมตัว จับกุม สงสัย หรือถูกกล่าวหา หรือถูกตั้งข้อหาในความผิดอาญา ติดต่อกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ในทันที และห้ามมิให้มีการสัมภาษณ์ใดใดกับเด็กโดยที่ไม่มีทนายความ หรือผู้ให้บริการช่วยเหลือด้านกฎหมาย และพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของเขา หรือเธอ (ถ้ามี) อยู่ด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก¹¹⁰
- ให้ข้อมูลกับเด็กเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายในลักษณะที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะของเด็ก ด้วยภาษาที่เด็กสามารถเข้าใจได้ และในลักษณะที่ละเอียดอ่อนต่อเพศสภาพและวัฒนธรรม การให้ข้อมูลแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือ ผู้ดูแลควรเป็นการดำเนินการเสริมเท่านั้น และไม่ใช่ว่าการดำเนินการทางเลือกในการสื่อสารข้อมูลกับเด็กคนนั้น¹¹¹
- จัดเตรียมการสัมภาษณ์เด็กโดยให้มีผู้ใหญ่ที่เด็กไว้วางใจร่วมอยู่ด้วยความรับผิดชอบของบุคคลผู้นี้คือ ดูแลผลประโยชน์สูงสุดให้แก่เด็ก ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจเป็นผู้ปกครอง ผู้แทนตามกฎหมาย หรือหากยังไม่มี การแต่งตั้งก็อาจเป็นครูหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้¹¹²
- ถามคำถามโดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะและภูมิหลังของครอบครัวของเด็ก ควรใช้ภาษาที่เป็นมิตรกับเด็ก ซึ่งเด็กควรได้รับโอกาสที่จะเล่าเรื่องราวของตนในแบบฉบับของตนเอง ก่อนที่จะถามคำถามที่ชัดเจนกับเด็ก การสัมภาษณ์ควรเริ่มต้นด้วยคำถามปลายเปิด และควรสงวนคำถามที่ตรงหรือคำถามนำไว้ในช่วงท้ายของการสัมภาษณ์

109 Surtees, R (2013).

110 UNODC (2013).

111 UNODC (2013).

112 ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children. (กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสมาคมอาเซียน ปี 2016). <https://acwc.asean.org/resources/activities-recommendations/regional-review-on-laws-policies-and-practices-within-asean-relating-to-the-identification-management-and-treatment-of-victims-of-trafficking-especially-women-and-children/>

- เมื่อเด็กถูกระบุว่าอยู่ในความเสี่ยงให้ทำการประเมินประโยชน์สูงสุดของเด็กโดยเร็วที่สุด โดยต้องพิจารณาถึงมุมมองของเด็กที่มีต่อการประเมินและต่อกระบวนการดังกล่าว ซึ่งควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องที่ให้ประโยชน์สูงสุดต่อเด็กโดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการดำเนินการ และเป็นข้อพิจารณา และวัตถุประสงค์หลักของมาตรการที่ส่งผลต่อพวกเขา¹¹³
- การควบคุมตัวผู้เสียหายที่เป็นเด็กนั้น ไม่สามารถให้เหตุผลความชอบธรรมได้ด้วยพื้นฐานของการที่เด็กไม่มีใครอยู่ด้วย หรือถูกแยกจากกัน หรือจากสถานะการโยกย้ายถิ่นฐาน หรือที่อยู่อาศัยของพวกเขา หรือการที่ขาดสิ่งดังกล่าวเท่านั้น ในทำนองเดียวกันให้หลีกเลี่ยงการส่งตัวผู้เสียหายที่เป็นเด็กเข้าสู่สถานคุ้มครอง หรือศูนย์สวัสดิภาพเด็ก และจะทำงานนั้นได้ก็ต่อเมื่อได้สำรวจหาทางเลือกอื่นด้านการดูแลทั้งหมดแล้วเท่านั้น การส่งตัวผู้เสียหายที่เป็นเด็กเข้าสู่สถานคุ้มครองหรือศูนย์สวัสดิภาพเด็กดังกล่าว ควรให้เป็นระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และควรมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอโดยหน่วยงานอิสระ¹¹⁴
- ต้องไม่ระบุตัวตนของผู้เสียหายที่เป็นเด็ก และต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องความเป็นส่วนตัวของเด็กไว้¹¹⁵ เด็กไม่มีขีดความสามารถในการให้ความยินยอมให้มีการเผยแพร่ การตีพิมพ์ หรือในการนำเสนอ หรือในเนื้อหาใดทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือที่เป็นภาพที่อาจจะระบุว่าพวกเขาเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ อนึ่ง ต้องไม่นำภาพของผู้ที่ถูกค้าที่เป็นเด็กมาใช้ทั้งนี้เนื่องจากความเสี่ยงของการที่ภาพเหล่านั้นอาจจะระบุตัวเด็กได้
- เด็กควรได้รับการแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลอย่างครบถ้วน และให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งหมดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญารวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดในการพิจารณาคดี สิทธิของตนในความช่วยเหลือด้านกฎหมาย การเข้าถึงเงินค่าสินไหมทดแทน ผู้ดำเนินการในสายงานยุติธรรม และผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องควรได้รับการอบรมเฉพาะเกี่ยวกับหลักการ และหลักปฏิบัติของการมีส่วนร่วมของเด็กรวมทั้งการคุ้มครองในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ขั้นตอนของงานยุติธรรมและงานธุรการนั้นควรที่จะดำเนินการในบรรยากาศและลักษณะที่อนุญาตให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือผ่านผู้แทนหรือผ่านองค์กรที่เหมาะสม ในลักษณะที่สอดคล้องกับกระบวนปฏิบัติของกฎหมายแห่งชาติ นอกจากนี้การคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะของเด็กก็ยังสามารถทำให้จำเป็นต้องใช้ระเบียบปฏิบัติและหลักปฏิบัติด้านตุลาการและธุรการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม¹¹⁶

113 Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Traffickingen.pdf>

114 ASEAN Practitioners' Model Implementation Toolkit (2019).

115 ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children (2016).

116 UNODC (2013).

- ความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กที่เกี่ยวข้อง หรือเคยมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการทางยุติธรรม หรือที่ไม่ใช่กระบวนการยุติธรรม หรือการแทรกแซงอื่น ควรได้รับการคุ้มครองไว้ในทุกระยะ และการคุ้มครองดังกล่าวควรได้รับการประกันด้วยกฎหมาย ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นนัยว่าต้องไม่มีการเปิดเผยหรือตีพิมพ์ข้อมูลหรือข้อมูลส่วนบุคคลใดที่อาจเผยให้ทราบ หรือทำให้สามารถเปิดเผยรายละเอียดส่วนบุคคลของเด็กในทางอ้อมได้ ซึ่งรวมทั้งภาพของเด็ก รายละเอียดรูปพรรณของเด็ก หรือครอบครัวของเด็ก ชื่อ หรือที่อยู่ของสมาชิกในครอบครัวของเด็ก และบันทึกเสียงและ วิดีทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อ¹¹⁷
- การรวมตัวกับครอบครัวเป็นทางเลือกแรกและเป็นทางเลือกที่ต้องการมากกว่าในความพยายามที่จะทำให้เด็กพอใจ ซึ่งควรดำเนินการเช่นนี้ในทุกสถานการณ์ที่เห็นว่าปลอดภัยและดีต่อสุขภาพของเด็ก เมื่อใดก็ตามที่สถานการณ์ดังกล่าวไม่สามารถเป็นไปได้ ทางเลือกในการส่งตัวเด็กเข้ารับการดูแล อาจรวมถึงการดูแลของครอบครัวญาติ/ เครือญาติ การดูแลของผู้อุปถัมภ์บ้านกลุ่มเล็ก และอื่น ๆ ในกรณีของเด็กที่ถูกค้า ควรพิจารณาให้สถานคุ้มครองและสถาบันต่าง ๆ เป็นทางเลือกสุดท้าย และเมื่อจำเป็น ก็ควรให้เป็นหนทางในการแก้ไขปัญหาชั่วคราว เนื่องจากเด็กและผู้เยาว์เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลาย (แตกต่างกันออกไปตาม อายุ เพศสภาพ วุฒิภาวะ ระยะของการพัฒนาการ ประสบการณ์ของการถูกค้า สถานการณ์ส่วนตัวและสถานการณ์ของครอบครัว ความต้องการด้านความช่วยเหลือ) จึงควรมีที่พักทางเลือกที่หลากหลายไว้ให้
- บริการที่สนับสนุนต่อการกลับสู่สังคมของเด็กที่ถูกค้าจะต้องปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กแต่ละคน และความต้องการเฉพาะของพวกเขา รวมทั้งต้องออกแบบและปฏิบัติในลักษณะที่เป็นมิตรกับเด็ก¹¹⁸ หลักการว่าด้วยสิทธิเด็กและระเบียบวิธีเฉพาะเด็กควรเป็นหลักการพื้นฐานของการปฏิบัติงานนี้

117 UNODC (2013).

118 ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children. (กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสมาคมอาเซียน ปี 2016)

กรณีศึกษาที่ 6¹¹⁹ หนายความพูดกับผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

“ฉันไม่สามารถบอกหนูได้หรือว่าต้องทำอะไร” ลิซ่า หนายความของลูกความในคดีค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ กล่าว “หนูมีทางเลือกว่าจะคุยกับตำรวจหรือไม่ ไม่มีใครบังคับหนู แต่ถ้าหนูคุยกับตำรวจ มันจะช่วยคดีของหนูและช่วยคนอื่น ๆ ที่ยังอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกันได้นะ”

ใหม่ ลูกความของลิซ่า ก้มหน้าทอดสายตาดูบนพื้น “หนูคิดว่าคุณรู้ดีที่สุด คุณเป็นหนาย ช่วยบอกหนูที่ว่าหนูควรทำอะไร”

“คือมันเป็นทางเลือกของหนู แต่ฉันคิดว่าหนูควรพูดคุยกับตำรวจนะ” ใหม่พยักหน้า สายตาของเธอยังคงทอดลงต่ำ

ลิซ่ารู้สึกไม่แน่ใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ใหม่ได้บอกว่าเธอต้องการพูดคุย แต่แล้วเธอแทบจะไม่พูดอะไรเลยในระหว่างการให้สัมภาษณ์กับตำรวจ ลิซ่าไม่แน่ใจว่าใหม่ต้องการหรืออยากทำอะไรกันแน่ ลิซ่าไม่แน่ใจว่าปัญหาด้านความปลอดภัยทั้งหมดได้รับการพิจารณาอย่างเพียงพอแล้วหรือไม่ ลิซ่าพบว่าแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะสร้างความสมดุลระหว่างการให้คำแนะนำกับใหม่ แล้วทำให้แน่ใจว่าเธอมีช่องทางที่จะตัดสินใจด้วยตัวเอง

“ตกลง ใหม่ เราจะทำทุกอย่างที่หนูต้องการ แต่ฉันอยากแน่ใจว่าหนูเข้าใจว่าหนูเป็นเจ้านายฉัน ฉันบอกหนูได้ว่าฉันคิดว่าอะไรดีที่สุด แต่หนูจะต้องบอกฉันว่าจะทำอะไร”

ใหม่ยิ้มแล้วเงยหน้าขึ้นมองครูหนึ่ง จากนั้นทอดสายตาไว้ที่พื้นอีกครั้ง และพยักหน้า

ลิซ่าพูดต่อว่า “การพูดคุยกับตำรวจนั้นดีกว่า แต่หนูไม่จำเป็นต้องพูดคุยหรือกะ หนูอายุต่ำกว่า 18 ปี และนั่นหมายความว่าหนูมีสิทธิและหนูสามารถที่จะอยู่ที่นี้กับไปโรงเรียนได้แม้ว่าหนูจะไม่ได้พูดคุยก็ตาม หนูเข้าใจใช่ไหม?”

“เข้าใจค่ะ”

“แล้วหนูอยากจะทำอะไรล่ะ”

“คุณคิดว่ายังงีดีคะ? หนูจะทำในสิ่งที่คุณแนะนำให้หนูทำ”

สิ่งบ่งชี้ ของการไม่ทำอันตราย

- ▶ ทันทีที่มีการคัดแยกผู้เสียหายที่เป็นเด็ก ทางกรมจะต้องแต่งตั้งผู้ปกครองให้เพื่อไปกับเด็กไปจนตลอดทั้งกระบวนการ จนกว่าจะระบุการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก และนำการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปปรับใช้ให้ได้ ในสถานการณ์สมมตินี้ กรณีไม่ชัดเจนว่าใหม่มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ได้รับการแต่งตั้งซึ่งไปกับเธอตลอดกระบวนการด้วยหรือไม่
- ▶ ทนายลืซาพยายามที่จะทำสิ่งที่ถูกต้องด้วยการเสริมสร้างพลังให้กับใหม่ แล้วปล่อยให้เธอตัดสินใจเอง เธอได้เสนอทางเลือกจำนวนหนึ่งให้กับใหม่ และแจ้งให้ใหม่ทราบถึงสิทธิของเธอ
- ▶ ถึงอย่างไรก็ตาม ลิซ่าพลาดข้อความเป็นอวัจนภาษาและข้อความโดยอ้อมของใหม่ เธอกำลังฟังถ้อยคำของใหม่ที่บอกเธอว่าใหม่ต้องการอะไร แทนที่จะจับตามองพฤติกรรมของใหม่ที่มีต่อตำรวจ และภาษากายของเธอในระหว่างการสัมภาษณ์
- ▶ ไม่ปรากฏว่าลิซ่าเข้าใจว่า จากมุมมองของใหม่ต่อโลกทางวัฒนธรรม อาจเป็นการไม่สุภาพที่เธอจะระบุความต้องการของเธอเองโดยตรง ในครอบครัวและชุมชนของใหม่ คนอื่นควรจะเป็นคนที่ระบุความต้องการของเธอ เพราะฉะนั้น ใหม่จึงรู้สึกอึดอัดอย่างเห็นได้ชัดและกังวลเกี่ยวกับการต้องเผชิญกับการที่ให้เป็นศูนย์กลาง ความไม่เคารพ และความไม่กตัญญู
- ▶ ลิซ่าควรมีความละเอียดอ่อนต่อความแตกต่างของอายุระหว่างเธอกับใหม่ให้มากยิ่งขึ้น ในวัฒนธรรมของใหม่ ใหม่ถูกคาดหวังว่าจะคล้อยตามคนที่มีอายุมากกว่าเธอและเธอมองว่าลิซ่าเป็นพี่สาว ดังนั้นเธอจึงจำต้องแสดงให้ลิซ่าเห็นว่าเธอเคารพคำแนะนำและความคิดเห็นของลิซ่า เมื่อลิซ่าพยายามปรับพลวัตของพลังเหล่านี้ ใหม่ก็อึดอัด ซึ่งสิ่งนี้อาจมีความหมายได้หลายประการ ตั้งแต่การชื่นชมไปจนถึงความรู้สึกอึดอัดอย่างเห็นได้ชัด

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย กับกลุ่มชายขอบ

สถานะด้านเศรษฐกิจ-สังคมของบุคคลเป็นตัวกำหนดความล่อแหลมต่อการค้ามนุษย์ของบุคคลนั้น ในบางกลุ่ม ด้วยเพศสภาพ อายุ ชนชาติพันธุ์ ศาสนา รายได้ในครัวเรือน ระดับการศึกษา สถานะความเป็นพลเมือง (หรือ การขาดสถานะดังกล่าว) ความพิการ และอื่น ๆ ส่งผลให้มีความล่อแหลมต่อการถูกค้ามนุษย์มากกว่ากลุ่มอื่น ในการสร้างกรอบความคิด เกี่ยวกับ “ความล่อแหลมประเภทบาง” สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) พิจารณาถึงสถานการณ์ส่วนบุคคลและสถานการณ์ตามสภาพแวดล้อมของผู้เสียหาย ความล่อแหลมประเภทบางอาจเกี่ยวข้องกับสภาพทางร่างกาย หรือจิตใจของบุคคลนั้น ความล่อแหลมประเภทบางอาจขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคล อาจเกี่ยวข้องกับการตกงาน หรือความขาดแคลนด้านเศรษฐกิจ¹²⁰

ASEAN-ACT ระบุว่ากลุ่มสตรี และเด็กผู้หญิง ชนกลุ่มน้อยที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ คนพิการ ผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และบุคคลไร้สัญชาติ และบุคคลในกลุ่ม LGBTQI เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการค้ามนุษย์สูงสุด สตรีนับเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดที่ตกเป็นผู้เสียหายในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก ในขณะที่เด็กคิดเป็นหนึ่งในสามของจำนวนดังกล่าว¹²¹ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงมีการค้ามนุษย์และผลกระทบของการค้ามนุษย์เกิดขึ้นอยู่อย่างมาก โดยผู้หญิงและเด็กหญิงถูกค้าโดยกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการใช้แรงงานตามบ้าน ขณะที่ผู้ชายและเด็กชายถูกค้าให้กับแรงงานบังคับในภาคการประมง การก่อสร้างและการเกษตรกรรม ในภูมิภาคนี้มีแรงงานข้ามชาตินอกระบบเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นเป้าหมายที่ง่ายสำหรับผู้ค้ามนุษย์ และผู้ที่ต้องการแสวงหาประโยชน์จากพวกเขา เด็กหญิงจากกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นชนกลุ่มน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวียดนาม สปป.ลาว และเมียนมา มีความล่อแหลมอย่างมากต่อการถูกค้าเพื่อการสมรสบังคับ บุคคลที่ระบุว่าจะอยู่ในกลุ่ม LGBTQI ในหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน ยังคงเผชิญกับการเลือกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และการค้าบุคคลในกลุ่มนี้ยังคงเป็นประเด็นปัญหาที่มีการรายงานน้อยกว่าความเป็นจริง

120 UNODC. 'Guidance note on 'abuse of a position of vulnerability' as a means of trafficking in persons in Article 3 of the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime' (กรกฎาคม ปี 2012) วรรค 2.3 ให้ดูที่ https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2012/UNODC_2012_Guidance_Note_-_Abuse_of_a_Position_of_Vulnerability_E.pdf

121 United Nations Office for Drugs and Crime. Global Report on Trafficking in Persons 2018. (กรกฎาคม ปี 2018) (https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTIP_2018_BOOK_web_small.pdf)

การระบาดของโรค COVID-19 ที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องทำให้ความล่อแหลมเปราะบางของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน และกลุ่มชายขอบอื่น ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เลวร้ายลงไปอีก และจะเพิ่มปัจจัยแวดล้อมของการค้ามนุษย์และทาสยุคใหม่ให้สูงขึ้น การว่างงานที่เพิ่มขึ้นอย่างมากและรวดเร็วที่เกิดจากการระบาดของ COVID-19 นี้หมายความว่าผู้ค้ามนุษย์ และผู้จัดหา นายหน้าและนายจ้างที่ไร้ศีลธรรม จะไม่มีความลำบากเลยในการมุ่งเป้าหมายไปยังผู้เสียหายที่ถูกทำให้ด้อยค่า ที่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือที่ต้องการการจ้างงานอย่างเข้าตาจน¹²²

ในขณะเดียวกันเพศสภาพและสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ-สังคมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ยังส่งผลกระทบต่อความสามารถของพวกเขาในการเข้าถึงสิทธิ การคุ้มครอง และความช่วยเหลือ ผู้เสียหายจากกลุ่มชายขอบต้องเผชิญกับอันตรายที่เป็นไปได้ว่าอาจเกิดขึ้นทั้งหมด ดังที่สรุปไว้โดยย่อในบทย่อที่ว่าด้วยการคัดแยกผู้เสียหาย และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในขณะเดียวกันการที่ไม่พิจารณาความเปราะบางเฉพาะของพวกเขาในการจัดหาความคุ้มครองและการช่วยเหลือ อาจทำให้สถานการณ์ของผู้เสียหายดังกล่าวเลวร้ายลงกว่าเดิม ผู้เสียหายหลายคนอาจต่อต้านที่จะระบุกับเจ้าหน้าที่ว่าตนเองเป็นผู้เสียหาย หรือในการให้ความร่วมมือกับผู้ให้บริการอย่างเต็มที่ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยทั่วไป การบริการสนับสนุนด้านต่าง ๆ สำหรับกลุ่มเหล่านี้บางส่วนยังมีอยู่อย่างจำกัด ดังที่กล่าวไว้ในบทย่อก่อนหน้านี้

122 United Nations Office for Drugs and Crime. Global Report on Trafficking in Persons 2020. (กรุงเทพฯ ปี 2020) https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/LOTiP_2020_15jan_web.pdf

สรุปย่อ อันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ เมื่อทำงานกับกลุ่มชายขอบ

บุคคลที่ถูกค้าที่ไม่อยู่ในคำนิยาม “ดั้งเดิม” ของผู้เสียหาย อาจไม่ถูกคัดแยกเป็นผู้เสียหาย และอาจสูญเสียการมีสิทธิ ในการรับบริการด้านการคุ้มครอง และการสนับสนุนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ชาย เด็กผู้ชาย คนพิการ บุคคลที่ระบุว่าอยู่ในกลุ่ม LGBTQI

ผู้ที่ทำงานและพำนักอยู่ในประเทศอย่างผิดกฎหมาย อาจต้องถูกควบคุมตัว และส่งกลับออกไปนอกอาณาจักร สำหรับผู้โยกย้ายถิ่นฐานที่เป็นผู้หญิง และเด็กผู้หญิง รวมทั้งบุคคลที่ระบุว่าอยู่ในกลุ่ม LGBTQI สถานะการเข้าเมืองที่ผิดกฎหมาย และการชู้เกี่ยวกับการจำคุก และ/หรือการส่งกลับออกนอกอาณาจักร อาจทำให้ความล่อแหลมเปราะบางต่อรูปแบบต่าง ๆ ของความรุนแรงที่อยู่บนพื้นฐานของเพศสภาพของพวกเขาเลวร้ายลงไปอีก

อาจไม่มีบริการด้านการสื่อสารและการแปลให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นคนกลุ่มน้อยและคนพิการ ซึ่งเป็นผลให้พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ได้อย่างเต็มที่ และไม่มีความสามารถที่จะให้ความยินยอมที่ทราบถึงข้อมูลอย่างครบถ้วนได้

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เพื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศอาจต้องเผชิญกับการตั้งข้อกล่าวหาทางอาญา เนื่องจากการค้าประเวณีเป็นสิ่งผิดกฎหมายในบางประเทศในอาเซียน นอกจากนี้พวกเขายังอาจต้องเผชิญกับการตีตรา และเมื่อกลับบ้านก็อาจถูกปฏิเสธจากครอบครัวและชุมชนของพวกเขา ผู้หญิงที่ถูกค้ามักถูกตำหนิอันเป็นผลมาจากการล่วงละเมิดทางเพศที่เธอถูกกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงที่ถูกบังคับให้ทำงานบริการทางเพศ ผลพวงที่เกิดจากการล่วงละเมิดทางเพศ และการทำงานบริการทางเพศ ส่งผลต่อความเต็มใจของผู้หญิงที่จะขอความช่วยเหลือ และทำให้เกิดเป็นอุปสรรคในการฟื้นตัวด้านสุขภาพจิตและร่างกายของพวกเขา สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้ให้บริการคือต้องตระหนักในเรื่องนี้ และคาดการณ์ถึงปฏิกิริยาทางสังคมเชิงลบที่เกิดขึ้นได้เมื่อติดต่อกับแหล่งภายนอกเพื่อขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือให้กับผู้หญิงที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และการหาที่พักให้พวกเขา¹²³

123. IOM (2007).

124 Surtees, R. Supporting the Reintegration of Trafficked Persons: A Guidebook for the Greater Mekong Sub-Region. (กรุงเทพฯ: สถาบัน NEXUS, UN-ACT และ มูลนิธิศุภนิมิต ปี 2017) <https://nexushumantrafficking.files.wordpress.com/2017/04/final-reintegration-guidebook-gms.pdf>

125 UN Women. The Gendered Dynamics of Trafficking in Persons Across Cambodia, Myanmar and Thailand. (กรุงเทพฯ: ปี 2020) <https://asiapacific.unwomen.org/-/media/field%20office%20eseasia/docs/publications/2020/02/ap-gendered-dynamics-of-trafficking-s.pdf?la=en&vs=327>

บริการสนับสนุนสำหรับผู้ชาย และเด็กผู้ชาย คนพิการ และกลุ่ม LGBTQI นั้นมีอยู่จำกัดหรือไม่เลย ตัวอย่างเช่น การขาดสถานพักพิงสำหรับผู้ชาย และเด็กผู้ชาย อาจเป็นผลให้พวกเขาถูกส่งตัวเข้าสถานกักกันแทน อีกตัวอย่าง คือ ผู้เสียหายที่อยู่ในกลุ่ม LGBTQI อาจถูกส่งตัวเข้าที่พักสำหรับเพศเดียว ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงของการเลือกปฏิบัติ การตีตราและความเสี่ยงของการทำร้ายที่รุนแรง และตอกย้ำความรู้สึกของการถูกกีดกัน และสภาวะความเป็นชนชายขอบ

ผู้เสียหายอาจไม่มีโอกาสเลือกว่าตนต้องการหรืออยากได้บริการใดที่รัฐสนับสนุน บริการในการกลับสู่สังคมและการสนับสนุนที่ถูกทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง และ/หรือที่ไม่ตรงกับความต้องการและความปรารถนาของผู้เสียหาย ซึ่งอาจสร้างความเครียดและภาระที่ไม่จำเป็นให้กับผู้เสียหาย และที่เลวร้ายไปกว่านั้นคือทำให้พวกเขาตกอยู่ในอันตราย¹²⁴

บ่อยครั้งที่การเข้าถึงโอกาสในการทำงาน และประเภทของการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพที่จัดให้กับผู้เสียหาย มักจะถูกกำหนดตามเพศสภาพ โดยตามปกติ ผู้หญิงมักจะได้รับการอบรมการทำผม การทอผ้า การตัดเสื้อผ้าสตรีหรือการตัดเย็บสูท การทำอาหารหรือการอบขนม หรือการเลี้ยงสัตว์ และผู้ชายจะได้รับการฝึกอบรมให้ตัดผมชาย เลี้ยงสัตว์ ซ่อมรถจักรยานยนต์ ซ่อมวิทยุ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าหรือซ่อมเครื่องปรับอากาศ การฝึกอบรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดแบบเดิมเกี่ยวกับบทบาทตามเพศสภาพ และการมองทักษะของผู้หญิงและผู้ชายแบบเหมารวม ที่แย่ไปกว่านั้นคือทำให้เกิดความเสี่ยงของการยึดถือการแบ่งแยกตามเพศสภาพและอาชีพ ซึ่งอาจส่งผลให้ความหนาแน่นในการจ้างงานผู้หญิงรวมอยู่ในอาชีพที่ได้เงินน้อย คุณค่าต่ำกว่าที่ควร เป็นการแสวงหาประโยชน์ และมีความเสี่ยง¹²⁵

ในทำนองเดียวกัน ต้องใช้ความพยายามอย่างมีจิตสำนึก ในการจัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่แท้จริงสำหรับทักษะดังกล่าว ความไม่ตรงกันระหว่างทักษะที่ให้ไว้กับโอกาสในการทำงานจริง อาจไม่ส่งเสริมต่อความสำเร็จของผู้เสียหาย และยังสร้างเงื่อนไขสำหรับการแสวงหาประโยชน์พวกเขาขึ้นมาอีกครั้ง

แนวทางหลักกว่าด้วยการไม่ทำ อันตรายสำหรับการทำงานกับ บุคคลกลุ่มชายขอบ

- ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้บริการจะต้องประเมินว่าพวกตนมีความคิดเชิงลบที่เกิดขึ้นก่อนที่จะพบปะกับบุคคลนั้น อดีต หรือความรู้สึกของการเหยียดเชื้อชาติต่อบุคคลที่ตนจะสัมภาษณ์/ช่วยเหลือหรือไม่
- จัดหาสามให้กับผู้เสียหายที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นชนกลุ่มน้อยและผู้พิการ ทำให้แน่ใจว่าผู้เสียหายรู้สึกสะดวกใจกับเพศสภาพของสามโดยที่สามทำให้แน่ใจว่าพวกเขาไม่ได้เป็นที่รู้จักของผู้เสียหายด้วย
- ให้ทางเลือกแก่ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงในการที่จะรับการสัมภาษณ์หรือตรวจจากแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ที่เป็นสตรี หากไม่มีแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ที่เป็นสตรีอยู่ ระหว่างที่ให้การสัมภาษณ์หรือตรวจร่างกายก็ควรให้มีผู้หญิงอยู่ด้วย ในทำนองเดียวกัน เป็นสิ่งสำคัญที่จะให้ทางเลือกแก่ผู้ชายและวัยรุ่นชายในการที่จะรับการสัมภาษณ์หรือตรวจจากแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ชายได้เช่นกัน¹²⁶
- เนื่องจากสถานะทางสังคมที่ล่อแหลมเปราะบางของพวกเขา ควรมีการประเมินความเสี่ยงหลายประการของการให้กลุ่มชายขอบมีส่วนร่วมในกระบวนการทางกฎหมายอย่างละเอียดถี่ถ้วน และควรหารือกับผู้เสียหายก่อนที่จะดำเนินการ อนึ่ง สิทธิของผู้เสียหายในการให้ความยินยอมโดยที่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลอย่างครบถ้วน ในการรักษาความลับ และในความเป็นส่วนตัวนั้นมีผลใช้บังคับในที่นี้
- ให้ความช่วยเหลือพิเศษ เช่น ผู้ปกครองตามกฎหมายสำหรับบุคคลที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา จิตใจ หรือบุคคลที่ไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการให้ความยินยอมโดยทราบถึงข้อมูลครบถ้วนได้อย่างเต็มที่ ผู้ปกครองตามกฎหมายคือบุคคลที่มีอำนาจในการกระทำการแทนผู้อื่นตามกฎหมายอย่างเต็มที่ที่มอบให้โดยบุคคลดังกล่าวหรือที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่มีหนังสือมอบอำนาจที่เป็นลายลักษณ์อักษรของบุคคลดังกล่าว อนึ่ง องค์กรต่าง ๆ ควรปรึกษาทนายความเกี่ยวกับการให้ความยินยอมของบุคคลที่สภาพจิตใจหรือร่างกายไม่อยู่ในสภาพที่จะให้ความยินยอมที่มีผลตามกฎหมายได้¹²⁷

- ความต้องการพิเศษของกลุ่มเปราะบางควรได้รับการทำให้เห็นได้อย่างเด่นชัด ในลักษณะที่เป็นภาวะวิสัยและปราศจากอคติ และโดยที่ไม่ใช้ภาษาที่สื่อถึงความสงสารหรือความอับอาย
- การให้ข้อมูลทั้งหมดควรทำในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลที่ไม่รู้หนังสือ ชนกลุ่มน้อย คนพิการ และเด็ก ๆ โดยข้อมูลดังกล่าวควรอยู่ในภาษาที่บุคคลเหล่านั้นเข้าใจได้ ข้อมูลที่ให้กับเด็กต้องให้ในลักษณะที่เหมาะสมกับอายุ และวุฒิภาวะของเด็ก¹²⁸
- ผู้เสียหายควรได้รับแจ้งข้อมูลอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับสิทธิ ทางเลือกและโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการตัดสินใจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับบริการต่าง ๆ ที่พวกเขาต้องการ (หรือไม่ต้องการ) ที่จะได้รับ¹²⁹
- ตระหนักถึงบรรทัดฐานทางสังคมที่ส่งผลเชิงลบต่อผู้หญิง และความท้าทายเฉพาะที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ผู้ชาย และเด็กที่รอดชีวิตต้องเผชิญ และทำให้มั่นใจได้ว่าบริการทั้งหมดนั้นออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อมิติเหล่านี้ เช่น การสนับสนุนด้านจิตสังคม ข้อมูลทางกฎหมาย การเป็นตัวแทน สถานคุ้มครองที่ปลอดภัย¹³⁰
- ทำให้มั่นใจได้ว่าผู้เสียหายสามารถเข้าถึงบริการที่ครอบคลุมหลายภาคส่วน ซึ่งตอบสนองต่ออายุและเพศสภาพ เช่น การให้คำปรึกษาทางจิตสังคม ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย สุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์ และบริการทางสังคม พื้นที่เฉพาะสำหรับผู้หญิง การสนับสนุนของบุคคลรอบข้าง และการเข้าถึงสถานคุ้มครองของผู้หญิงหรือที่อยู่อาศัยในช่วงเปลี่ยนผ่าน ในกรณีของเด็กผู้หญิง ต้องทำให้มั่นใจได้ว่า มีการแต่งตั้งผู้ปกครองที่มี คุณสมบัติเหมาะสม และผู้เสียหายสามารถเข้าถึงครอบครัว หรือการดูแลทางเลือกในชุมชน แทนที่จะเป็นสถานคุ้มครองได้¹³¹

128 UNODC. United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems, (กรุงเวียนนา ปี 2013) เข้าดูได้ที่ https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/UN_principles_and_guidelines_on_access_to_legal_aid.pdf

129 Surtees, R (2017).

130 Ibid.

131 ICAT Draft Submission to CEDAW.

- ทำให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะที่จัดขึ้นสถาน
คุ้มครองนั้น เสริมสร้างความพึงพอใจและสร้างเสริมพลังให้กับผู้เสียหายจาก
การค้ามนุษย์ และหลีกเลี่ยงการเน้นย้ำถึงทัศนคติแบบเหมารวมเชิงเพศสภาพ
ที่เสี่ยงต่อการทำให้ผู้หญิงต้องติดอยู่ในอาชีพที่ได้ค่าแรงต่ำและเป็นการ
แสวงหาประโยชน์ ในการที่จะทำเช่นนี้ การฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะ
ควรแก้ไขการแบ่งแยกทางอาชีพอย่างรอบคอบด้วยการให้การฝึกอบรมทาง
อาชีพที่ให้ผลตอบแทนสูงและในภาคส่วนมีคุณภาพสูง และสนับสนุนอย่าง
แข็งขันให้ผู้หญิงเข้าร่วมในการฝึกอบรมนี้หากพวกเขาต้องการ¹³²
- แนะนำมาตรการที่จัดการกับการตีตราผู้เสียหายของการแสวงหาประโยชน์
ทางเพศ และผู้ที่ได้รับเชื้อเอชไอวี หรือติดเชื้ทางเพศสัมพันธ์อื่น ซึ่งรวมถึง
การจัดตั้งบริการสุขภาพที่อยู่บนพื้นฐานแห่งสิทธิ โดยรวมทั้งบริการด้าน
สุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์ที่รักษาความลับ กลุ่มบุคคลรอบข้างที่
ให้การสนับสนุน และทำงานกับครอบครัว ชุมชน และภาคประชาสังคม
โดยตรง¹³³
- นอกจากนี้ โครงการกลับคืนสู่สังคมสำหรับแรงงานต่างด้าวที่เดินทางกลับควร
คำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศต้นทางของพวกเขาด้วย
ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่สำหรับของพวกเขาเองเท่านั้น แต่รวมถึงครอบครัวของพวกเขาด้วย
- การสนับสนุนต่อโครงการกลับคืนสู่สังคมควรมีความครอบคลุมและควรมี
บริการด้านต่าง ๆ อันหลากหลายให้กับผู้ที่ถูกค้าตามความต้องการส่วน
บุคคลของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการ หรือ
การส่งต่อให้กับผู้ให้บริการรายอื่น¹³⁴ ควรพัฒนาการร่วมเป็นภาคีกับ
หน่วยงาน และสถาบันอื่นเพื่อทำให้มั่นใจได้ในการจัดหาให้ซึ่งบริการ
สนับสนุนที่ครอบคลุมและความต่อเนื่องของการดูแล ความช่วยเหลือ
บางประการอาจถูกออกแบบมาสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และ
บางบริการอาจมีให้ผ่านโครงการความช่วยเหลือแรงงานข้ามชาติ ซึ่ง
เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเปราะบางทางสังคมและเป็นประชากรส่วนใหญ่

¹³² Ibid.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ Surtees, R (2017).

ผนวก 1: บทบาทของเจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ในการทำให้มั่นใจได้ในแนวทางหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย

เป้าหมายที่ครอบคลุมของ ASEAN-ACT คือ การสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนมีระบบต่าง ๆ ของงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ ที่ให้การลงโทษผู้ค้ำมนุษย์อย่างยุติธรรม และพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของผู้เสียหาย ในแง่ของการปฏิบัติ หมายความว่า เมื่อทำการกำหนดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ วัตถุประสงค์หลักของโครงการและกิจกรรมเหล่านั้น ควรเป็นการทำให้บรรลุผลด้านสิทธิมนุษยชน ASEAN-ACT นำมาใช้ซึ่งวิธีการด้านสิทธิของผู้เสียหายที่มีการนิยามไว้ในสายงานด้านกฎหมายและงานยุติธรรมว่าเป็นการมุ่งเน้นอย่างเป็นระบบที่สิทธิ ความต้องการ ข้อห่วงกังวลของผู้เสียหาย เพื่อทำให้มั่นใจได้ในการมอบบริการให้ด้วยความเห็นอกเห็นใจและความละเอียดอ่อนในลักษณะที่ไม่มีการตัดสิน¹

หลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายเป็นพื้นฐานของกลยุทธ์ของ ASEAN-ACT ที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหาย ความเท่าเทียมด้านเพศสภาพ และความครอบคลุมทางสังคม และกำหนดให้เจ้าหน้าที่ กิจกรรม กระบวนการ รวมทั้งนโยบายทั้งหมดสนับสนุนต่อวิธีการที่ว่าด้วยการไม่ทำร้าย เจ้าหน้าที่ และพันธมิตรทุกคนของโครงการ ล้วนต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งหลักการนี้ และควรบูรณาการมาตรการปกป้องที่มีประสิทธิภาพ ไร้อคติทั้งการปฏิบัติการและการดำเนินโครงการเพื่อปกป้องผู้รับประโยชน์ รวมทั้งป้องกันการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

มาตรการต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ได้แนะนำให้เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ในการทำให้วิธีการหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตรายนั้น คงอยู่อย่างชัดเจนตลอดการทำงานของเจ้าหน้าที่

ส่งเสริมให้หลักการพื้นฐานของหลักว่าด้วยการไม่ทำอันตราย (DNH) เป็นค่านิยมหลักของ ASEAN-ACT

1. เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ควรทำความเข้าใจกับหลักการพื้นฐานของ DNH (ดังที่นิยามไว้ในคู่มือฉบับนี้) และอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ในแต่ละส่วนที่สำคัญตามที่ระบุไว้ในคู่มือฉบับนี้ เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโส อาจเริ่มต้นการประชุมภายใน เพื่อหารือกันถึงการปรับใช้ DNH ในทางปฏิบัติกับการทำงานประจำวันของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจสนับสนุนต่อความเข้าใจใน DNH ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ทุกคนอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
2. ในการมีปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ควรรักษาไว้ซึ่งหลักการ DNH และเน้นย้ำถึงความสำคัญของวิธีการว่าด้วยสิทธิของผู้เสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับออสเตรเลีย/กระทรวงการต่างประเทศและการค้า (DFAT) รวมทั้งพันธสัญญาของ ACTIP ที่มีต่อสิทธิของผู้เสียหาย
3. เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ควรใช้แนวทางปฏิบัติว่าด้วยการไม่ทำร้าย (DNH Guide) เป็นเอกสารทรัพยากรข้อมูล อีกทั้งควรแปลคู่มือดังกล่าวเป็นภาษาประจำชาติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงที่ง่ายต่อการใช้งาน ทั้งนี้ควรมีการปรับข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอโดยให้เป็นไปตามที่หารือร่วมกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

1 กลยุทธ์ว่าด้วยสิทธิของผู้เสียหายของ ASEAN-ACT (2019)

บูรณาการหลักการของ DNH เข้าไว้ในการออกแบบ และการนำสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลซึ่งกิจกรรมทั้งหมดของโครงการของ ASEAN-ACT และของภาคีของโครงการ

1. ในการออกแบบหรือการดำเนินกิจกรรมใดใด เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ควรพยายามเพื่อให้บรรลุผล ในการระบุนอันตรายใดใดที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีภาคีของโครงการเป็นผู้ปฏิบัติการให้บังเกิดผล หากความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายนั้นเป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอันตรายต่อผู้เสียหายของการค้ามนุษย์และครอบครัวของผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ของ ASEAN-ACT ควรแจ้งให้ภาคีของโครงการ ๖ ทราบ และให้การสนับสนุนแก่พวกเขาในการจัดการแก้ไขความเสี่ยงดังกล่าว อนึ่ง ยังไม่ควรดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จนกว่าจะมีการจัดการแก้ไขความเสี่ยงได้อย่างเพียงพอแล้ว
2. ASEAN-ACT ควรให้การสนับสนุนด้านวิชาการในการออกแบบนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสิทธิของผู้เสียหาย รวมทั้งความเท่าเทียมด้านเพศสภาพ และความครอบคลุมทางสังคม แก่ภาคีของโครงการ ๖ ต่อไป ซึ่ง ASEAN-ACT นั้น กำลังดำเนินการเช่นนี้อยู่แล้วโดยผ่านการพัฒนาคู่มือ DNH Guide ฉบับนี้ การส่งเสริมศาลที่ให้ผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง การเผยแพร่หลักปฏิบัติที่ดีของสถานคุ้มครอง ฯลฯ ทั้งนี้อาจจะระบุดังการสนับสนุนด้านวิชาการและ เนื้อหาเพิ่มเติมต่อไปได้อีก จากการหารือกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการรวมหลักการ DNH เข้าไว้ในการทำงานของพวกเขา
3. อาจพัฒนารายการตรวจสอบ DNH (DNH checklist) สำหรับผู้ดำเนินการเฉพาะกลุ่มในสายงานยุติธรรม อย่างเช่น เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา โดยให้อยู่บนพื้นฐานของคู่มือเล่มนี้ ทั้งนี้เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวในทางปฏิบัติในการทำงานประจำวัน ในแต่ละวัน อีกทั้งยังอาจพัฒนารายการตรวจสอบ (Checklist) สำหรับผู้ปฏิบัติกลุ่มอื่น เช่น เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน ทนายความ เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ ผู้อำนวยการสถานคุ้มครอง ฯลฯ ตามคำร้องขอของภาคีของโครงการ ๖

ใช้สิ่งบ่งชี้ DNH ในกระบวนการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และการเรียนรู้

1. ASEAN-ACT ควรออกแบบมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ DNH โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการต่าง ๆ ในติดตามตรวจสอบ การประเมินผล และการเรียนรู้ของโครงการ ๖ เพื่อให้โครงการสามารถเข้าใจถึงผลกระทบที่มีต่อสิทธิของผู้เสียหาย ความเท่าเทียมด้านเพศสภาพ และความครอบคลุมทางสังคมได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินโครงการในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป การรวบรวมข้อมูลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบนั้น ช่วยในการสร้างสรรค์พื้นฐานที่มีความหมาย รวมทั้งข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในการวัดผลกระทบของ ASEAN-ACT ที่มีต่อสิทธิของผู้เสียหาย และความก้าวหน้าของอาเซียนในพันธสัญญาและการสร้างขีดความสามารถที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิของผู้เสียหาย ความเท่าเทียมด้านเพศสภาพ และความครอบคลุมทางสังคม รวมทั้งพันธะหน้าที่ภายใต้ ACTIP อีกด้วย
2. รายงานความคืบหน้าที่เสนอโดยภาคี ควรระบุความเสี่ยงที่มีอยู่ในแต่ละกิจกรรม และวิถีทางที่จะลดความเสี่ยงเหล่านั้นให้ได้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้รายงานดังกล่าวยังควรอธิบายด้วยว่า กิจกรรมนั้นมีส่วนสนับสนุนต่อเป้าหมายโดยรวมของการเสริมสร้างสิทธิของผู้เสียหายในอาเซียนได้อย่างไร

สนับสนุนต่อการลงทุนเชิงกลยุทธ์ ที่แสดงให้เห็นถึงหลักว่าด้วยการไม่ทำร้าย (DNH)

1. ASEAN-ACT ควรหาทางสนับสนุนกิจกรรมในโครงการและโครงการของภาคี ที่มุ่งมั่นในการทำให้สิทธิของผู้เสียหายนั้นมีความคืบหน้าผ่านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งสัญญาณให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทราบถึงความมุ่งมั่นของ ASEAN-ACT ที่มีต่อ หลักว่าด้วยการไม่ทำร้าย และกระตุ้นให้องค์กรที่เป็นภาคีอยู่แล้วหรืออาจเป็นภาคีในอนาคตนั้นพัฒนามาตรฐานของตนให้ดียิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ASEAN-ACT ก็ไม่ควรที่จะกลัวที่จะยุติความเป็นภาคีกับองค์กรที่ไม่ยึดแนวทางที่เน้นผู้เสียหายเป็นศูนย์กลาง
2. หลักปฏิบัติที่ดีที่สุดและวิธีการที่เป็นความคิดใหม่สู่หลักว่าด้วยการไม่ทำร้ายที่คิดค้นโดยภาคีนั้น ควรที่จะได้รับการส่งเสริม และเผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ภายในภูมิภาค และทำให้ภาคีและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีระดับขีดความสามารถในการเข้าใจในหลักการ DNH ที่แตกต่างกันออกไปนั้น นำหลักการ DNH ไปใช้กันมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก 2: รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/องค์กรที่ปรึกษา

ACWC Indonesia	Sri Danti Anwar
ACWC Myanmar	Kyaw Myo
ACWC Philippines	Lourdesita Chan
ACWC Thailand	Wanchai Roujanavong
Embode	Aarti Kapoor, Jennie Williams
Independent Consultant	Marika McAdam
Independent Consultant (Gender and Social Inclusion Specialist)	Froniga GreigInternational
Justice Mission	Andrey Sawchenko
International Labour Organisation	Anna Olsen
International Organisation for Migration	Peppi Siddiq
Nexus Institute	Rebecca Surtees
Philippine Commission on Women	Claire Ruzzel Esturas, Zyra Cuevas
Remedy Project	Archana Kotecha
UN Action for Cooperation against Trafficking in Persons	Paul Buckley
UN Development Programme	Reidun Gjerstad
UN Refugee Agency	Francois Kernin, Janis Ridsdel
UN Women	Gaelle Demolis
World Vision Foundation of Thailand	Harley Hamilton

บรรณานุกรม

Anti-Slavery International. Human Traffic, Human Rights: Redefining Victim Protection. (London: 2002). http://www.antislavery.org/wp-content/uploads/2017/01/hum_traff_hum_rights_redef_vic_protec_final_full.pdf

ASEAN. ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children. (Jakarta: 2015). <https://asean.org/asean-convention-against-trafficking-in-persons-especially-women-and-children/>

ASEAN. Gender Sensitive Guideline for Handling Women Victims of Trafficking in Persons. (Jakarta: 2016). https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/FAASN_gender_8_email_REV.pdf

ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons. Annex: References and Good Practices. (n.d.).

ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children. Regional Review on Laws, Policies and Practices within ASEAN relating to the Identification, Management and Treatment of Victims of Trafficking, especially Women and Children. (Jakarta, ASEAN Secretariat: 2016). <https://acwc.asean.org/resources/activities-recommendations/regional-review-on-laws-policies-and-practices-within-asean-relating-to-the-identification-management-and-treatment-of-victims-of-trafficking-especially-women-and-children/>

ASEAN. Practitioners' Model Implementation Toolkit for the ACWC Regional Guidelines and Procedures to Address the Needs of Victims of Trafficking in Persons (2019).

Australia Aid. Humanitarian Strategy Summary. (May 2016). <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/dfat-humanitarian-strategy-summary.pdf>

Bail Process. Policy Guide on Identifying Victims of Trafficking: An Introductory Guide for Policy Makers and Practitioners. (Bangkok, Regional Support Office of the Bali Process: 2015). <https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Policy%20Guide%20on%20Identifying%20Victims%20of%20Trafficking.pdf>

Bail Process. Policy Guide on Protecting Victims of Trafficking: An Introductory Guide for Policy Makers and Practitioners. (Bangkok, Regional Support Office of the Bali

Process: 2015). [https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Bali%20Process%20Policy%20Guide%20on%20Protecting%20Victims%20of%20Trafficking%20\(1\).pdf](https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Bali%20Process%20Policy%20Guide%20on%20Protecting%20Victims%20of%20Trafficking%20(1).pdf)

CEDAW General Recommendation on Women's Access to Justice, 23 July 2015. See https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_33_7767_E.pdf

CDA Collaborative Learning Projects. The "Do No Harm" Framework for Analysing the Impact of Assistance on Conflict: A Handbook. (Cambridge, MA: 2004). <https://www.cdacollaborative.org/wp-content/uploads/2016/01/The-Do-No-Harm-Framework-for-Analyzing-the-Impact-of-Assistance-on-Conflict-A-Handbook.pdf>

Council of Europe. Comparison of Anti-Trafficking Legal Regimes and Actions in the Council of Europe and ASEAN: Realities, Framework and Possibilities for Collaboration. (France: 2018). <https://rm.coe.int/coe-asean-study-thb/16808c1b91>

GAATW. Collateral Damage (Thailand: 2007). http://www.gaatw.org/Collateral%20Damage_Final/singlefile_CollateralDamagefinal.pdf

Gallagher, A T & Karlebach, N. Prosecution of Trafficking in Persons Cases: Integrating a Human Rights based Approach in the Administration of Criminal Justice (Background Paper). (n.d) See https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Trafficking/Geneva2011BP_GallagherAndKarlebach.pdf

Gallagher, A & McAdam, M. Freedom of movement for victims of trafficking: Law, policy and practice in the ASEAN region. Information note supported by the Australian Government. ASEAN-ACT. November 2020 https://aseanactpartnershiphub.com/wp-content/uploads/2020/08/2.-ASEAN-Shelter-Study-McAdam-Freedom_of_movement_for_victims_of_trafficking_final.pdf
Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons (ICAT). Draft Submission to CEDAW's General Recommendation on Trafficking in Women and Girls in the Context of Global Migration (n.d.). <http://icat.network/sites/default/files/publications/documents/ICAT%20submission%20to%20CEDAW.pdf>

Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons (ICAT). Providing effective remedies for victims of trafficking in persons. Issue Paper (New York: 2016). http://icat.network/sites/default/files/publications/documents/Ebook%20ENG_0.pdf

IOM. Caring for Trafficked Persons, Guidance for Health Providers. (Geneva: 2009).
https://publications.iom.int/system/files/pdf/ct_handbook.pdf

IOM. Humanitarian Policy: Principles for Humanitarian Action. C/106/CPR/20. (12 October 2015). https://www.iom.int/sites/default/files/our_work/DOE/humanitarian_emergencies/IOM-Humanitarian-Policy-Principles-on-Humanitarian-Action.pdf

IOM. The IOM Handbook on Direct Assistance for Victims of Trafficking. (Geneva: 2007).
https://publications.iom.int/system/files/pdf/iom_handbook_assistance.pdf

McAdam, M. Continuing to pay the price for freedom: the ongoing detention of victims after their trafficking experience. (ASEAN-ACT, Bangkok: 2021)

OECD. Do No Harm: International Support for Statebuilding. (2010). <https://www.oecd.org/dac/conflict-fragility-resilience/docs/do%20no%20harm.pdf>

Office of the High Commissioner for Human Rights. Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking. (n.d.) <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Traffickingen.pdf>

OSCE. Questioning victims of trafficking: The P.E.A.C.E. Model. (Uzbekistan: 2016).
<https://polis.osce.org/index.php/questioning-victims-trafficking-peace-model>

Office of the Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. Occasional Paper No. 9: Child Trafficking and Child Protection: Ensuring that Child Protection Mechanisms Protect the Rights and Meet the Needs of Child Victims of Human Trafficking. (Vienna: 2018). https://www.osce.org/files/f/documents/8/6/405095_0.pdf

OHCHR. Human Rights and Human Trafficking: Fact Sheet No. 36. (New York and Geneva: 2014).

Rende Taylor, L. & Latonero, M. Updated Guide to Ethics and Human Rights in Anti-Human Trafficking: Ethical Standards for Working with Migrant Workers and Trafficked Persons in the Digital Age. (Bangkok, Issara Institute: 2018). https://44f2713d-a205-4701-bba3-8d419653b4b6.filesusr.com/ugd/5bf36e_1307f698e5ec46b6b2fc7f4391bfff4b6.pdf

Surtees, R. Ethical principles for the re/integration of trafficked persons: Experiences from the Balkans. Issue Paper #5. (Nexus Institute: 2013).

Surtees, R. Supporting the Reintegration of Trafficked Persons: A Guidebook for the Greater Mekong Sub-Region. (Bangkok: NEXUS Institute, UN-ACT and World Vision, 2017). <https://nexushumantrafficking.files.wordpress.com/2017/04/final-reintegration-guidebook-gms.pdf>

Surtees, R., L.S. Johnson, M. McAdam, and J. Davis. Identifying Trafficking Victims: An Analysis of Victim Identification Tools and Resources in Asia. (Washington, D.C., NEXUS Institute and Winrock International: 2020).

Taephant, N. IOM Training Manual for Psychosocial Assistance for Trafficked Persons. (Bangkok: International Organisation for Migration, 2010). <https://www.iom.int/jahia/webdav/shared/shared/mainsite/activities/health/mental-health/IOM-Training-Manual-Psychosocial-Assistance-for-Trafficked-Persons.pdf>

UNICEF. Core Commitments for Children in Humanitarian Action. (New York: 2010). https://www.unicef.org/cholera/Chapter_1_intro/05_UNICEF_Core%20Commitments_for_Children_in_Humanitarian_Action.pdf

UNICEF. Guidelines on the Protection of Child Victims of Trafficking. UNICEF Technical Notes (New York: 2006). https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/unicef_guidelines_on_protection_of_the_rights_of_teh_child_2006_en_2.pdf

UNICEF. Reference Guide on Protecting the Rights of Child Victims of Trafficking in Europe. (Geneva: 2006).

United Nations Inter-Agency Project on Human Trafficking. Guide to Ethics and Human Rights in Counter-Trafficking: Ethical Standards for Counter-Trafficking Research and Programming (Bangkok: 2008). <http://un-act.org/publication/view/guide-ethics-human-rights-counter-trafficking/>

United Nations Office for Drugs and Crime. Global Report on Trafficking in Persons 2018. (Vienna: 2018). (https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf)

United Nations Office for Drugs and Crime. Global Report on Trafficking in Persons 2020. (Vienna: 2020). https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2021/GLOTiP_2020_15jan_web.pdf

UNODC. Anti-Human Trafficking Manual for Criminal Justice Practitioners: Risk Assessment in Trafficking in Persons Investigation. (New York: 2009). https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/TIP_module5_Ebook.pdf

UNODC. 'Guidance note on 'abuse of a position of vulnerability' as a means of trafficking in persons in Article 3 of the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organised Crime' (Vienna: 2012), paragraph 2.3. https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2012/UNODC_2012_Guidance_Note_-_Abuse_of_a_Position_of_Vulnerability_E.pdf

UNODC. Toolkit for mainstreaming human rights and gender equality into criminal justice interventions to address trafficking in persons and smuggling of migrants. (UNODC & IOM, Vienna: 2021). https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/GLO-ACTII/UNODC_Toolkit_for_mainstreaming_Human_Rights_and_Gender_Equality_February_2021.pdf

UNODC. United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems. (Vienna: 2013). https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/UN_principles_and_guidelines_on_access_to_legal_aid.pdf

UN. Human Rights and Human Trafficking Fact Sheet 36. (New York & Geneva: 2014) https://www.ohchr.org/documents/publications/fs36_en.pdf

UN Women. The Gendered Dynamics of Trafficking in Persons Across Cambodia, Myanmar and Thailand. (Bangkok, 2020). <https://asiapacific.unwomen.org/-/media/field%20office%20eseasia/docs/publications/2020/02/ap-gendered-dynamics-of-trafficking-s.pdf?la=en&vs=327>

Zimmerman, C. & Watts, C. WHO Ethical and Safety Recommendations for Interviewing Trafficked Women. (London, London School of Hygiene & Tropical Medicine with support from the Daphne Programme of the European Commission and the World Health Organisation: 2003). https://www.who.int/mip/2003/other_documents/en/Ethical_Safety-GWH.pdf

สำหรับการอ่านเพิ่มเติม

Australia Government National Roundtable on Human Trafficking and Slavery. Guidelines for NGOs Working with Trafficked Persons (Third Edition). (2015). <https://www.homeaffairs.gov.au/criminal-justice/files/guidelines-ngos-working-with-trafficked-people.PDF>

Bali Process. Assisting and Interviewing Child Victims of Trafficking: A Guide for Law Enforcement, Immigration and Border Officials. (Regional Support Office of the Bali Process: n.d.). [https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Quick%20Ref%20Guide%20Assisting%20and%20Interviewing%20Child%20Victims%20of%20Trafficking%20ENGLISH\(2\).pdf](https://www.baliprocess.net/UserFiles/baliprocess/File/Quick%20Ref%20Guide%20Assisting%20and%20Interviewing%20Child%20Victims%20of%20Trafficking%20ENGLISH(2).pdf)

Civil Society Anti-Human Trafficking Task Force Hong Kong. Handbook on Initial Victim Identification and Assistance for Trafficked Persons. (Hong Kong: 2018). <https://respect.international/handbook-on-initial-victim-identification-and-assistance-for-trafficked-persons/>

Global Alliance against Trafficking in Women (GAATW). Collateral Damage: The Impact of anti-trafficking measures on human rights around the world. Case Study of Thailand by Jackie Pollack. (Bangkok: 2007). http://www.gaatw.org/Collateral%20Damage_Final/CollateralDamage_THAILAND.pdf

Inter-Agency Coordination Group against Trafficking in Persons (ICAT). A Toolkit for guidance in designing and evaluating counter-trafficking programmes: Harnessing accumulated knowledge to respond to trafficking in persons. (2016) http://icat.network/sites/default/files/publications/documents/16-10273_ICAT_toolkit.pdf

Liberty Asia. ASEAN & ACTIP: Using a Regional Legal Framework to Fight a Global Crime. (2017). <https://globalinitiative.net/analysis/asean-actip-using-a-regional-legal-framework-to-fight-a-global-crime/>

The Girl Generation. Do No Harm Guidance Note. (2014). <https://www.thegirlgeneration.org/sites/default/files/files/FINAL%20The%20Girl%20Generation%20Do%20No%20Harm%20Guidelines.pdf>

White, A. Media and Trafficking in Human Beings Guidelines. (Vienna, International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) with support from Expertise France and FIIAPP: 2017). https://www.icmpd.org/fileadmin/user_upload/Media_and_THB_Guidelines_EN_WEB.pdf

